Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Lucas

A'chī' tzo'kca huā'mā' historia

1 Lhūhua' a'nan a'ntī tatzo'kli a'ntū pātle'kelh na
quilaclhpu'nanca'n.
2 Lā' a'ntū quincātahuanin ixpālacata Cristo
lā' huan tū laktzī'nca desde xalītzucuni' hasta
chuhua'j, ū'tza' tatzo'kli. Nā a'ntīn talaktzī'lh
xalītzucuni' nā tamāsu'yulh.
3 Nā chuntza' quiminī'ni'lh ictzo'knun. Xa'nca
ictlahualh cuenta desde makān para que xa'nca
na'icca'tzī a'nchī na'ictzo'knuni'yāni' en orden
4 para que naca'tzīya' que stu'ncua' a'ntū
māsu'nīcanī'ta', Teofilo.

Huan ángel māca'tzīnīni'lh que nalacatuncuī Juan huan Mā'kpaxīni'

5 Lā' a'xni'ca' Herodes rey ixuanī't nac Judea,
ixuī' ka'lhatin sacerdote; ixtacuīni' Zacarías. Lā'
xla' tā'tapa'ksī'lh sacerdotes a'ntī ixcāmāpācuhuīcan
Abías. Nā ixpuscāt Zacarías ixuanican Elisabet lā'
xla' ī'xū'yātā'nat Aarón.
6 Ixtu'ca'n lacuan na ixlacapūn Dios. Tū'
tatlahualh a'ntūn tū' tzey como tatlōkentaxtūlh
ixlīmāpa'ksīn Dios.
7 Tū' ixtaka'lhī ixcamanca'n como Elisabet
tūlalh ka'lhīlh lā' nā lacpapatzīntza'tza' ixtahuanī't
ixtu'ca'n.
8 Lā' milh huan chi'chini' a'xni'ca' Zacarías lā'
ixtā'sacerdotes ixtatlahuamā'na ixlītlōtca'n na ixla-
capūn Dios.

9 Lā' como chuntza' ixtahui'latca'n, por suerte
lacsacca Zacarías para natanū nac lītokpān para
nalhcuyu huan pūm.
10 Līhuan ī'lhcuyucan huan pūm, ixlīhuākca'n a'ntī
ixtatakēxtimīnī't tatachokolh nac tanquilhni' lā'
ixta'orarlīmā'na.
11 Lā' tuncan tasu'yu'ni'lh Zacarías kalhatin
ixángel Dios. Ixyā ixpekcāna'j huan altar a'nlhā
ī'lhcuyucan pūm.
12 Lā' a'xni'ca' Zacarías laktzī'lh, tamakchuyīlh lā'
lej jicua'lh.
13 Lā' huan ángel huanilh:

—Zacarías, tū' cajicua' porque Dios kaxmatli
a'ntū kalhasqui'nīnī'ta'. Lā' mimpuscāt Elisabet
naka'lhī ixcaman lā' namāpācuhuī'ya' Juan.
14 Lej nalīpāxuhua'ya' lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't
natalīpāxuhua ixpālacata huan ska'ta'
15 como lej natasqui'nī na ixlacapūn Dios. Lā' tū'
maktin nako'ta nīn cu'chu' nīn ā'catūhuā hua'chi
cerveza lā' pulque a'ntū līka'chīcan. Lā' nalītatzuma
ixa'clhcunuc huan Espíritu Santo desde a'xni'ca'
tūna'j tahui'la.
16 Lā' nacāxtāpalīni' ixtapāstacnaca'n lhūhua'
israelitas para natatzucupala nata'a'kahuāna'ni'
ixMāpa'ksīni'ca'n Dios.
17 Lā' huā'mā' chi'xcu' napū'lani' huan
Māpa'ksīni'. Lā' naka'lhī ixespíritu lā'
ixlīmāpa'ksīn hua'chi' ixla' Elías. Lā' nacāmāspi'tni'
ixa'clhcunucca'n huan tachi'xcuhuī't para
natapāxquī' ixcamana'ca'n. Lā' xla' nacāmāputzī
xatzey tapāstacna' a'ntī tū' ta'a'kahuāna'n.
Chuntza' cāxni'j natatahui'la tachi'xcuhuī't
a'xni'ca' namin huan Māpa'ksīni'.

18 Lā' Zacarías kalhasqui'nīlh huan ángel:
—¿Chichū na'iclīca'tzī palh stu'ncua' huā'mā'? Quit papatzīntza' lā' nā quimpuscāt to'kotzīntza'.
19 Lā' huan ángel kalhtīni'lh:
—Quit Gabriel lā' icyā na ixlacapūn Dios. Lā' quimacamilh para na'ictā'chihuīna'nāni' lā' para na'icmaxquī'yāni' huā'mā' xatzey tachihuīn.
20 Lā' chuhua'j hui'x nakō'ko'na'. Lā' tūlalh
catichihuī'na' hasta que natahui'la huan ska'ta' como tū' ka'lhlaka'i' quintachihuīn a'ntū natlōkentaxtū a'xni'ca' nachā'n huan mālhcuyu'.
21 A'xni'ca' takoxīlh Zacarías, huan a'ntī ix-
taka'lhīmā'na na ixtanquilhni' lītokpān talē'cnīlh como tū' taxtulh.
22 Lā' a'xni'ca' taxtulh, huan Zacarías tūla
ixcātā'chihuīna'n. Lā' chuntza' tamāchekxīlh que ixlakachuyanī't na ixchakān līto'kpān. Xmān ixcāmacahuani' como tūlalh cātā'chihuīna'lh.
23 Lā' a'xni'ca' sputkō'lh ixlītlōt nac lītokpān,
Zacarías taspi'tli na ixchic.
24 Lā' ā'calīstān ka'lhīni'lh huan ixpuscāt Elisa-
bet. Lā' tū' taxtulh de huan chic hasta ixlīlakaquitzis mālhcuyu'. Lā' puhualh:
25 “Huan Māpa'ksīni' quintlahuanī't chuntza'
para que tū'tza' naquintalakmaka'n”.

Huan ángel māca'tzīnīni'lh a'nchī nalacatuncuī Jesús

26 Lā' ixka'lhītza' lakachāxan mālhcuyu' a'xni'ca'
Zacarías ixlakachuyanīt, lā' Dios macamilh huan ángel Gabriel nac lakatin cā'lacchicni' a'nlhā huanican Nazaret
27 para nalakmin kalhatin tzu'ma'jāt a'ntī
ixuanican María. Xla' ixlacāxlanī'ttza' para

natā'tapūchahua kalhatin chi'xcu' a'ntī ī'xū'yātā'nat
David lā' a'ntī ixuanican José.
28 Lā' huan ángel tanūlh a'nlhā ixuī' María lā'
huanilh:
—¡Icmālakacuhuīnī'yāni' hui'x a'ntī lej
sicua'lanālīcanī'ta! Huan Māpa'ksīni'
maktaka'lhāni'; Dios lej sicua'lanālīnī'ta'ni' que
ixlīhuākca'n huan ā'makapitzīn puscan.
29 Lā' a'xni'ca' María laktzī'lh huan ángel, lej
līlē'cnīlh huā'mā' tachihuīn.
30 Lā' huan ángel kalhtīlh:
—María, tū' cajicua' porque Dios lej pāxquī'yāni'.
31 Chuhua'j naka'lhīni'na' lā' naka'lhī'ya' kalhatin
ska'ta' xachi'xcu'. Lā' namāpācuhuīya' Jesús.
32 Lej tasqui'nī lā' namāpācuhuīcan ixO'kxa' Dios
a'ntī más xaka'tla'. Lā' huan Māpa'ksīni' Dios
nahui'lī ixlīrey hua'chi ixpap David
33 para que pō'ktu nacāmāpa'ksī ixlīhuāk israeli-
tas. Lā' ixlīmāpa'ksīn tū' maktin catisputli.
34 Lā' tuncan María kalhasqui'nīlh huan ángel:
—¿Chichū nalīla huā'mā'? Quit tūna'j
ictapūchahua.
35 Lā' huan ángel kalhtīlh:
—Huan Espíritu Santo namin lā' nalakmināni'
lā' ixlīmāpa'ksīn Dios Xaka'tla' nalīmacxti'li'yāni'
hua'chi poklhnu'. U'tza' nalīla para que huan
ska'ta' a'ntī natahui'la nala xmān ixla' Dios lā'
namāpācuhuīcan ixO'kxa' Dios.
36 Lā' nā mintalakapasni' Elisabet nā naka'lhī ix-
caman xachi'xcu' a'yuj to'kotzīntza' lā' a'yuj huan-
can que tū'tza' catika'lhīlh ixcaman. Ka'lhītza'
lakachāxan mālhcuyu' desde a'xni'ca ka'lhīni'lh
37 porque Dios tzē natlahua ixlīhuāk catūhuā.

38 Lā' a'xni'ca' María kalhtīlh lā' huanilh:
—Quit ixla' Dios para natlōkentaxtū ixtapuhuān.
Calalh chu a'nchī quihua'ni'nī'ta'.
Lā' huan ángel a'lh.

María laka'lh Elisabet

39 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' María tax-
tulh lā' a'lh lacapalh nac huan xcānsipej xala'
lakakēstīnni' Judea.
40 Lā' tanūlh na ixchic Zacarías lā'
mālakakōtanu'lh Elisabet.
41 Lā' a'xni'ca' Elisabet kaxmatni'lh ixtachihuīn
María, huan ska'ta' taxakā'līlh na ixpān lā' Elisabet
lītatzumalh huan Espíritu Santo ixa'clhcunuc.
42 Lā' a'xni'ca' Elisabet chihuīna'lh lej palha' lā'
hualh:
—Dios más sicua'lanālīnī'ta'ni' hui'x que
ixlīhuākca'n puscan lā' nā sicua'lanālīnī't
mincaman.
43 Lā' ¿tichūn quit para que naquilakmin ixtzī't
quiMāpa'ksīni'? Quit nīn tuntū'.
44 Lā' xmān ickaxmatli mintachihuīn lā'
quiska'ta' līpāxuhualh lā' taxakā'līlh na quimpān.
45 Hui'x līpāxuhua'ya' como kalhlaka'ī'nī'ta' lā'
natlōkentaxtū a'ntū huaninī'ta'ni' huan Māpa'ksīni'.
46 Lā' tuncan María hualh:
Quilīca'tzīn mācā'tanīmā' huan Māpa'ksīni'.
47 Lā' quilīca'tzīn līpāxuhua ixpālacata
quiMāpūtaxtūnu' Dios.
48 Dios cuenta quintlahuanī't quit a'ntī ixtasācua'
lej xapobre.
Lā' chuhua'j lā' nā pō'ktu tachi'xcuhuī't natahuan
que iclīpāxuhua quit.
49 Dios a'ntī lej ka'lhī līmāpa'ksīn quintlahuani'nī't
laka'tla'n catūhuā.

Lā' xla' lej santo.
50 Pō'ktu nacālakalhu'man a'ntīn ta'a'cnīni'ni'.
51 Ixlīmāpa'ksīn līltlahuanī't lhūhua' catūhuā.
Lītlajalh a'ntī lej ka'tla'jca'tzī.
52 Cāmāpānūni'lh ixlīmāpa'ksīnca'n huan a'ntī lej ka'tla' ixtahuanī't lā' a'ntīn tapuhuan que xlaca'n más natatasqui'nī.
53 A'ntī xatzi'ncsni'nī'n cālīmāka'sīlh xatzey līhua't lā' cāmacā'nī't huan ricosnu' con nīn tuntū'.
54 Cāmaktāyanī't huan ixraza Israel a'ntī tatlōkentaxtū ixtapuhuān Dios lā' tū' maktin makxteknī't ixlīlakalhu'man.
55 U'tza' tlahualh a'cxtim hua'chi cāhuaninī't quimpapca'n a'ntī Abraham lā' nā ixnatā'natna' que pō'ktu nacāmaktāya.
56 Lā' María tachokolh na ixchic Elisabet
lakatu'tun mālhcuyu' lā' ā'calīstān taspi'tli na
ixchic.

A'nchī lacatuncuīlh Juan huan Ma'kpaxīni'

57 Lā' a'xni'ca' chā'ni'lh ixmālhcuyu' huan ska'ta',
tahui'lalh ixcaman Elisabet. Xachi'xcu' ixuanī't.
58 Lā' ixamigos lā' ixtalakapasnī'n tamilh para
natatā'līpāxuhua a'xni'ca' taca'tzīlh que Dios
lītlahuanī't xalītzey Elisabet.
59 Ixlīlakatzeyan chi'chini' ta'a'lh tatlahua ixta-
lanānca'n para nacircuncidarlīcan huan ska'ta' lā'
ixui'līni'cu'tuncan ixtacuīni' Zacarías hua'chi ixtāta'.
60 Lā' ixtzī't cāhuanilh:
—Tū'. Ixtacuīni' Juan nahuan.
61 Lā' kalhasquinīca:
—Lā' ¿a'chī'? Tintī' a'nan de mintalakapasni'
a'ntī huanican Juan.

62 Chu tuncan tamacahuani'lh ixtāta'
huan ska'ta' para nataca'tzī tūyā tacuīni'
nahui'līni'cu'tun.
63 Xatāta' squi'nli kalhtin ca'psnat para
natzo'kui'lī lā' tzo'kli: "Ixtacuīni' Juan". Lā'
ixlīhuākca'n talē'cnīlh.
64 Lā' tuncan huā'mā' ka'tlā'tus Zacarías tzucupā
chihuīna'n lā' mācā'tanīlh Dios.
65 U'tza' talīlē'cnīlh huan ixamigos lā'
tahuankō'lh huā'mā' lakachu nac huan lakakēstīn
xala' nac Judea.
66 Ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli lej tapāstacna'lh
lā' talākalhasqui'nīlh:

—Lā' huā'mā' ska'ta' ¿tuchūyā chi'xcu' nala?

Chuntza' tahualh como ixtasu'yu que
ixsicua'lanālīnī't huan Māpa'ksīni'.

Zacarías mācā'tanīlh Dios

67 Huan Espíritu Santo lītatzumalh ixa'clhcunuc
huan Zacarías lā' chihuīna'lh hua'chi Dios
māsu'ni'lh lā' hualh:

68 Camācā'tanīca huan Māpa'ksīni' a'ntī ixDiosca'n israelitas porque quincālakalhu'mani' quina'n a'ntī ixraza lā' quincāmāpūtaxtūni'.

69 Quincāmaxquī'nī'ta'ni' kalhatin Māpūtaxtūnu'; lej ka'lhī līmāpa'ksīn lā' xala' ixlaclhni' ixnatā'natna' David a'ntī tlōkentaxtūlh ixtapuhuān Dios.

70 Chu a'nchī hualh por huan profetasna' xalanī'n makān, chuntza' līhui'līlh Dios.

71 Hualh que ixquincāmāpūtaxtūni' de ixlīmāpa'ksīn quintā'ca'tzaca'n lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tū' quincātalaktzī'ncu'tunāni'.

72 Lā' huampā que ixquincālakalhu'mani' quimpapca'n lā' tū' ixtipātza'nkālh a'nchī līlacāxtlahualh con xlaca'n.
73 U'tza' huan compromiso a'ntū Dios ixlītlahuanī't quimpapca'n Abraham,
74 que ixquincāmāpānūni'n quintā'ca'tzaca'n para
que ixtlahuáuj ixtapuhuān Dios lā' tū' ixjicua'uj.
75 Lā' chuntza' nalayāuj lacuan pō'ktu nac huā'mā' quilhtamacuj, hua'chilh tū' ixtlahuáuj a'ntūn tū' tzey.
76 Lā' hui'x, quiska'ta', namāpācuhuīca'na' ixa'cta'sana' Dios más Xaka'tla' porque napū'lani'yāni' huan Māpa'ksīni' lā' namālakstu'nca' a'nlhā na'a'n.
77 Lā' nacāmāsu'ni'ya' tachi'xcuhuī't para que chuntza' nataca'tzī que namin huan Māpūtaxtūnu' lā' nacāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n.
78 Dios quincāpāxquī'yāni' lā' quincālakalhu'manāni'.
U'tza' quincālīmacamini'yāni' kalhatin para naquincāmāpūtaxtūyāni'.
Xla' namāxkakē quintejca'n.
79 Quina'n hua'chi a'ntīn tahui'lāna' a'nlhā cā'pucsua' lā' tanīmā'na.
Lā' naquincāmāsu'ni'yāni' a'nchī chu lakatin quintapuhuānca'n con Dios a'xni'ca' natlā'huanāuj na ixtej.
80 Lā' huan ska'ta' Juan ī'stacmā' lā' xa'nca
ixcāmāchekxī ixlīhuāk catūhuā a'ntū ixla' Dios.
Lā' a'xni'ca' ka'tla'tza', ixuī' nac cā'lhpi'mpi'li'
ti'ya't hasta que milh huan ixlacchi'chini' para
nalīlakapascan israelitas.

2

A'nchī lacatuncuīlh Jesús
Mt. 1.18-25

1 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtahui'la Jesús, huan emper-
ador Augusto māpa'ksīlh lakatin censo chuxalhā
nac cā'quilhtamacuj.
2 A'xni'ca' Cirenio ixuī' ixlīgobernador nac Siria
a'xni'ca' pū'la tlahualh huan censo.
3 Ixtasqui'nī chā'tunu' cata'a'lh na
ixā'lacchicni'ca'n a'nlhā ixtatahui'lanī't ixpapca'n
para nacātzo'kni'can ixtacuīni'ca'n.
4 U'tza' līltaxtulh José de nac huan cā'lacchicni'
Nazaret xala' nac estado de Galilea lā' a'lh nac
lakatin cā'lacchicni' Belén xala' nac estado de
Judea. A'ntza' xatahui'lani' David lā' como
José ixtā'nat ixuanī't David, a'ntza' ixmāstā'lh
ixtacuīni'.
5 Lā' a'lh nac Belén para natzo'kcan ixtacuīni'.
Tā'a'lh María a'ntī ixtalacāxlanī'ttza' que
natā'tapūchahua xla' lā' xla' ixka'lhīni'ntza'.
6 Lā' pātle'kelh que a'xni'ca' ixuī' nac Belén,
chā'ni'lh ixmālhcuyu' huan ska'ta'.
7 Tahui'lalh ī'ska'ta' ixlīmaksāsti' María lā'
xachi'xcu'. Līmaksna'tli ixtanchut lā' māpī'lh a'nlhā
mojōcan ixlīhua't cahuāyuj como tū' takaksli a'nlhā
natamaklhtata nac mesón.

Huan ángeles lā' huan pastornu'

8 Ixa'nan pastornu' pajtzu nac Belén. Tintascac
ixtalakalhtatamā'na nac potrero ixborregoca'n.
9 Chu līmaktin tasu'yulh kalhatin ixángel Dios lā'
cālīxti'li'lh ī'xkakana' Māpa'ksīni'. Lā' lej tajicua'lh.
10 Lā' huan ángel cāhuanilh:

—Tū' cajicua'ntit porque iccālīmini'yāni' razón xatzey lā' ū'tza' natalīka'lhī tapāxuhuān ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
11 Chuhua'j huā'mā' tzī'sa tahui'la'cha' kalhatin ska'ta' nac huan cā'lacchicni' a'nlhā ixtahui'lanī't David. Xla' nala miMāpūtaxtūnu'ca'n lā' māni' ū'tza' Cristo huan Māpa'ksīni'.
12 Lā' nakaksā'tit huan ska'ta' talīmaksna'tni' ix-tanchut lā' māpī'canī't a'nlhā mojōcan ixlīhua't cahuāyuj. U'tza' nalīlakapasā'tit que ū'tza' xla'.
13 Lā' chu līmaktin tatasu'yupā lhūhua' ángeles xala' nac a'kapūn a'ntī ixtamācā'tanīmā'na Dios. Lā' tahualh:
14 —¡Camācā'tanīca Dios nac a'kapūn lā' tzē'k catatahui'lalh nac cā'ti'ya'tna' ixlīhuākca'n a'ntī Dios cālakalhu'malh!
15 Lā' tuncan a'xni'ca' huan ángeles tataspi'tli nac a'kapūn, huan pastornu' tatzuculh talāhuani:
—Cāhuitit chuhua'j nac Belén lā' nalaktzī'nāuj a'ntūn pātle'kenī't lā' a'ntū huan Māpa'ksīni' quincāmāca'tzīnīnī'ta'ni'.
16 Lā' ta'a'lh lacapalh lā' cākaksca María lā' José lā' huan ska'ta' a'nlhā ixmāpī'canī't lā' a'nlhā chī'yāhuacan cahuāyuj.
17 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh, tahualh a'ntū ix-tahuanī't ángeles ixpālacata huan ska'ta'.
18 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli talīlē'cnīlh ixtachihuīnca'n huan pastornu'.
19 Lā' María lej ixpāstacmā' ixlīhuāk a'ntū ixpātle'kenī't lā' a'ntū ixuanicanī't lā' ixpuhuan.
20 Lā' huan pastornu' tataspi'tli lā' ixta'a'cnīni'ni'mā'na Dios lā' ixtamācā'tanīmā'na como chu a'nchī cāhuanica, chu a'cxtim pātle'kelh.

Huan ska'ta' Jesús māsu'yuca nac xaka'tla' lītokpān

21 Lā' ixlīlakatzeyan chi'chini' tlahuaca huan
talanān de circuncisión para huan ska'ta' lā'
hui'līni'ca ixtacuīni' Jesús. U'tza' huā'mā' tacuīni'
a'ntū huan ángel huanilh María a'xni'ca' tūna'j
ixka'lhīni'n.
22 Lā' ixlītu'pu'xam chi'chini' tatlōkentaxtūlh ixta-
lanānca'n huan puscan a'nchī Moisés ixmāsu'yunī't
para naxapa ixlīko'hua'jua' huan puscāt. Lā' talē'lh
huan ska'ta' nac Jerusalén para namāsu'ni'can
huan Māpa'ksīni' Dios.
23 Chuntza' tatlahualh como tatzo'kni' na ixley
Dios:

Chā'tunu' ska'ta' xachi'xcu' a'ntī līmaksāsti', ū'tza' nala ixla' Māpa'ksīni' Dios.

24 Chuntza' María lā' José ta'a'lh para natamālacnū
chu a'nchī huan na ixley Dios. Huan palh tasqui'nī
namālacnūni'can xachi'xcu' lā' xapuscāt tórtola o
tantu' tantzasnān.
25 Lā' ixuī' nac Jerusalén huā'mā'na chi'chini'
kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuanican Simeón. Lej tzeyā
chi'xcu' ixuanī't lā' ixa'cnīni'ni' Dios lā' ixka'lhīmā'
ixMāpūtaxtūnu'ca'n israelitas. Lā' huan Espíritu
Santo ixtā'huī'.
26 Lā' ixmāsu'ni'nī'ttza' que tū' ixnīlh palh tū'
pū'la nalaktzī'n huan Cristo a'ntī huan Māpa'ksīni'
Dios namacamin.
27 Huā'mā' chi'xcu' a'lh nac lītokpān por huan
Espíritu Santo. Lā' līminca huan ska'ta' Jesús nac
lītokpān para natlōkentaxtū ixtalanānca'n lā' a'ntū
māpa'ksīlh huan ley a'ntū tzo'kli Moisés.
28 Lā' huan Simeón cha'xli huan ska'ta' lā'
a'cnīni'ni'lh Dios lā' hualh:

29 QuiMāpa'ksīni', chuhua'j līpāxūj na'icnī como
tlōkentaxtū'nī'ta' a'ntū quihua'ni'nī'ta' quit
a'ntī mintasācua'.
30 Iclaktzī'nī'ttza' con quilakastapun huā'
Māpūtaxtūnu'
31 a'ntī hui'x māstā'nī'ta' para ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't.
32 U'tza' nacāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas para
que xa'nca natatlā'huan nac cā'quilhtamacuj
hua'chi huan pūmaksko nacāmāsu'yu a'ntī
talatlā'huan a'nlhā cā'pucsua'.
Lā' por ixpālacata nacā'a'cnīni'ni'can huan israeli-
tas a'ntī mintachi'xcuhuī't.
33 Lā' José lā' ixtzī't Jesús talīlē'cnīlh a'ntū hualh
huan Simeón ixpālacata huan ska'ta'.
34 Lā' Simeón squi'nli que Dios casicua'lanālīlh
lā' huanilh María a'ntī ixtzī't Jesús:
—Cala'ktzi'. Dios lacsacnī't huā'mā' ska'ta'.
Lā' a'xni'ca' chi'xcu'tza' nala, lhūhua' israelitas
natakalhlaka'ī' lā' xla' nacāmaktāya. Lā' a'ntī
tū' natakalhlaka'ī', xlaca'n natatā'lāsta'la. Xla'
namāsu'yu ixtapuhuān Dios lā' tachi'xcuhuī't nata-
lakmaka'n.
35 Lā' chuntza' naca'tzīcan a'nchī pāstacna'nāuj
chā'tunu' de quina'n na qui'a'clhcunucca'n. Lā'
hui'x lej nalakaputza'ya' hua'chi palh nalakpusa
kantin espada na mi'a'clhcunuc —hualh Simeón.
36 Lā' nā ixuī' a'ntza' kalhatin puscāt a'ntī
ixa'cta'sana' Dios lā' ixtacuīni' Ana. Xla' ixcaman
Fanuel xala' ixraza Aser. Lejtza' to'kotzīntza' ixu-
anī't. Tzu'ma'jātcus ixuanī't a'xni'ca' tapūchōlh lā'
tā'tahui'lalh ixchi'xcu' lakatojon cā'ta.
37 Chuhua'j ixlītā'ti'pu'xamatā'ti' cā'ta lakapūt.
Tū' ixtaxtu de nac xaka'tla' lītokpān pero pō'ktu

ixmācā'tanīmā' Māpa'ksīni' Dios. A'katunu' tū'
ixuā'yan como ixtlahuacu'tun oración.
38 A'xni'ca' José lā' María tatanūlh nac xaka'tla'
lītokpān, huā'mā' ka'tlā'tus Ana cālaktapajtzūlh. Lā'
a'xni'ca' maxquī'kō'lh pāxcatca'tzī Dios, tzuculh
līchihuīna'n huan ska'ta' Jesús. Cālītā'chihuīna'lh
ixlīhuākca'n a'ntī xalanī'n nac Jerusalén a'ntī ix-
taka'lhīmā'na ixmāpūtaxtūnu'ca'n.

Taspi'tchokoca nac Nazaret

39 Lā' a'xni'ca' José lā' María tatlōkentaxtūlh
ixlīhuāk a'ntū māpa'ksīlh Moisés a'ntū tzo'kli na
ixley Dios, talē'mpā huan ska'ta' nac Galilea nac
Nazaret ixā'lacchicni'ca'n.
40 Lā' huan ska'ta' ī'stacmā' lā' lej ixtli'hui'quimā'
lā' lej skalalh ixlatēlha lā' Dios ā'chulā'
ixsicua'lanālī.

Huan ka'hua'chu Jesús nac xaka'tla' lītokpān

41 Cā'ta cā'ta José lā' María ixta'a'n nac Jerusalén
para ixcā'tani'ca'n israelitas a'ntū huanican pas-
cua.
42 Lā' a'xni'ca' Jesús ixka'lhī lakacāujtu' cā'ta,
ixlīhuākca'n ta'a'lh nac Jerusalén para huan cā'tani'
lā' chuntza' hua'chi ixtalīsmanīnī'ttza'.
43 Lā' a'xni'ca ixlē'ksputnī'ttza' cā'tani' lā'
ixtaquītaspi'tmā'natza', huan ka'hua'chu Jesús
tachokolh nac Jerusalén. Lā' ixtzī't lā' José tū'
cuenta tatlahualh.
44 Ixtapuhuan que Jesús ixtatā'mimā'natza'
ā'makapitzīn lā' chuntza' ta'a'lh nac tej lakatin
chi'chini'. Lā' a'xni'ca' ixtaputzamā'natza'
ixlaclhni' ixtalakapasnī'n lā' ixamigos,
45 tū' takaksli. Lā' tuncan tataspi'tli nac
Jerusalén para nataputzayācha'.

46 Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' takaksli Jesús
nac xaka'tla' lītokpān. Ixcālaclhpu'nahuī' huan
mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' ixcākaxmatmā' lā'
ixcākalhasqui'nīmā'.
47 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī takaxmatli talīlē'cnīlh ix-
tapāstacna' lā' a'nchī ixcākalhtī.
48 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh María lā' José, talē'cnīlh
lā' ixtzī't huanilh:
—Qui'o'kxa', ¿a'chī' quilātlahuani'nī'ta'uj
chuntza'? Quit lā' mintāta' lej iclīpuhuanī'ta'uj
iccāputzayān.
49 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¿A'chī' quilāputzayāuj? ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit
maclacasqui'n na'ictachoko na ixchic quinTāta'
Dios?
50 Lā' xlaca'n tū' tamāchekxīni'lh ixtachihuīn.
51 Lā' tuncan cātā'taspi'tli nac Nazaret lā'
cā'a'kahuāna'ni'lh. Lā' ixtzī't lej lhūhua' ixpāstaca
ixlīhuāk huā'mā' lā' māquī'kō'lh na ixcu'xan.
52 Lā' Jesús ī'stacmā' lā' ā'chulā' ixka'lhīma'
tapāstacna'. Lā' nā tzey ixuanī't na ixlacapūn
Dios lā' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't.

3

Juan huan Mā'kpaxīni', xla' a'cta'sana' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't

Mt. 3.1-12; Mr. 1.1-8; Jn. 1.19-28

1 Ixlīlakacāujquitzis cā'ta ixlīgobernador Tiberio
a'xni'ca' Poncio Pilato gobernador ixuanī't de nac
Judea. Lā' Herodes gobernador ixuanī't de nac
Galilea, lā' ixtā'tin Felipe gobernador ixuanī't de
nac Iturea lā' de nac Traconite, lā' Lisanias gober-
nador ixuanī't de nac Abilina.

2 Lā' Anás lā' Caifás xamāpa'ksīni'nī'n
curasna' ixtahuanī't. A'xni'ca' ixlīhuākca'n
ixtamāpa'ksīni'mā'na, a'xni'ca' Dios tā'chihuīnalh
Juan ixcaman Zacarías a'ntī ixuī' nac cā'lhpi'mpi'li'
ti'ya't.
3 Lā' Juan a'lh lakachu pajtzu huan pūxka
Jordán. Lā' cāhuanilh tachi'xcuhuī't que
ixta'a'kpaxli lā' ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n para
nacāmāsputūnu'ni'can ixtalaclē'i'ca'n.
4 Huā'mā' pātle'kelh a'nchī ixtzo'knunī't huā'
ixa'cta'sana' Dios a'ntī ixuanican Isaías. Chuntza'
tzo'kli:

A'ntza' a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nakaxmatcan
catīhuā a'ntī palha' nachihuīna'n lā'
nahuan: "Cacāxtlahua'tit huan tej
como mimā' huan Māpa'ksīni'. Stu'nc
camālakstu'nctit huan tej.

5 Ixlīhuāk huan cā'pūtatonkopūn natatzumana'n lā'
huan kēstīnni' lā' ixpōkalhni' kēstīnni' pūsca'nan na-
talakō'. Lā' huan lhka'hui'li' tej slitua' nala. Lā'
a'nlhā tū' kalhspit, kalhspit nala.
6 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't natalaktzī'n que
Dios macamilh Māpūtaxtūnu'".

7 Lā' a'xni'ca' lhūhua' tachi'xcuhuī't tataxtulh
para que Juan nacāmā'kpaxī, xla' cālacaquilhnīlh lā'
cāhuanilh:
—¡Hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit lakatu'
milacanca'n! ¿Tichū cāhuanini' que natzā'la'ni'yā'tit
huan ixtā'kcha Dios a'ntū mimā'?
8 Catlahua'tit a'ntū tzey para que natasu'yu palh
stu'ncua' xtāpalīnī'ta'ntittza' mintapāstacna'ca'n.
Lā' tū' catihuantit mē'cstuca'n: "Quina'n
ī'xū'yātā'natna' Abraham. U'tza' iclīpāhuanāuj
lā' tū' icjicuani'yāuj ixtā'kcha Dios". Tū'

chuntza' ixua'ntit. Quit iccāhuaniyāni' que Dios tzē nacāxtāpalī huā'mā' chihuixni' lā' natala ī'xū'yātā'natna' Abraham.
9 Hua'chilh xacacanī'ttza' huan ā'chaj lā' natzu-
cucan natancā'can huan qui'hui'. Lā' chuxatūyā qui'hui' a'ntūn tū' māstā' ixtō'ca't xatzey, ū'tza' natancā'can lā' nalhcuyucan.
10 Lā' huan tachi'xcuhuī't takalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū na'ictlahuayāuj?
11 Lā' Juan cākalhtīlh:

—A'ntī ka'lhī kalhtu' ixcamisa camaxquī'lh kalhtin a'ntīn tū' ka'lhī. Lā' a'ntī ka'lhī ixlīhua't catā'hua'lh a'ntīn tū' ka'lhī.
12 Lā' nā tamilh mātā'jīni'nī'n de impuestos para
nata'a'kpaxa lā' takalhasqui'nīlh:

—Mākalhtō'kē'ni', ¿tuchū xa'ictlahuáuj quina'n?
13 Lā' Juan cākalhtīlh:

—Nasqui'nā'tit xmān a'ntū ixtapalh huan impuesto.
14 Lā' huan tropasna' nā takalhasqui'nīlh:

—Lā' quina'n ¿tuchū maclasqui'n na'ictlahuayāuj?

Lā' cākalhtīlh:

—Tū' tilē'ksa'nīni'nā'tit a'ntūn tū' stu'ncua' nīn tū' titucsnu'nā'tit para naka'lhā'na'nā'tit. Lā' calīpāxuhua'tit mintatlajca'n.
15 Lā' huan tachi'xcuhuī't lej ixtaca'tzīcu'tun
ixpālacata Juan, como ixtapuhuamā'na que chō'la Juan, ū'tza' huan Cristo a'ntī Dios lacsacnit.
16 Lā' Juan cāhuanikō'lh:

—Ixlīstu'ncua' quit iccālīmā'kpaxīyāni' con xcān. Huan a'ntī namin, xla' makapitzīn de hui'xina'n nacātalīmā'kpaxīyāni' Espíritu Santo lā'

ā'makapitzīn huampala con macscut. Xla' ā'līhua'ca' māpa'ksīni'n que quit. Quit tūla icmālacastuca xla'. Ixtasācua' a'ntī naxcuta ixuarachi līhua'ca' tasqui'nī que quit.
17 Xla' hua'chi a'ntī ka'lhī ixpūmālakosūn na ixmacan para nalacsu'nu huan trigo a'ntū lītlahuacan harina. Nasaca huan trigo lā' namāquī' para nahua' lā' huan paja nalhcuyu nac macscut a'nlhā tūla catimāmixīca.
18 Chuntza' cāhuanilh Juan xatzey tachihuīn lā' nā cāchihuīna'maxquī'lh tachi'xcuhuī't.
19 Lā' nā lacaquilhnīlh huan gobernador Herodes ixpālacata Herodías a'ntī ixpuscāt ixtā'tin Felipe ixuanī't como Herodes ixka'lhī hua'chi ixpuscāt. Lā' nā lacaquilhnīlh porque tlahualh lhūhua' ā'catūhuā a'ntūn tū' tzey.
20 Lā' Herodes a'kchā'lh lā' ā'chulā' tlahualh lā' Juan mānūca nac pūlāchī'n.

Juan mā'kpaxīlh Jesús
Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11

21 Lā' a'xni'ca' Juan ixmā'kpaxīni'n, nā Jesús milh para na'a'kpaxa. Lā' līhuan ixorarlīmā', huan a'kapūn talaquī'lh
22 lā' mincha' huan Espíritu Santo. Tasu'yulh hua'chi lakatin tantzasnān ixlakstu'nc Jesús lā' kaxmatca lakatin tachihuīn a'ntū hualh:

—Hui'x qui'O'kxa'. Lej icpāxquī'yāni' lā' lej quimaxquī'ya' tapāxuhuān.

Ixlakmakānna' Jesucristo
Mt. 1.1-17

23 Lā' a'xni'ca' Jesús tzuculh tlahua ixlītlōt, ixka'lhī hua'chi pu'xamacāuj cā'ta. Huā'huī' ixnapapana' Jesús. Ixpuhuancan que Jesús ixo'kxa' José. Lā' José ixo'kxa' ixuanī't Elí
24 a'ntī ixo'kxa' Matat a'ntī ixo'kxa' Leví. Lā' Leví ixo'kxa' ixuanī't Melqui a'ntī ixo'kxa' Jana a'ntī ixo'kxa' José.
25 Lā' José ixo'kxa' ixuanī't Matatías a'ntī ixo'kxa' Amós a'ntī ixo'kxa' Nahum a'ntī ixo'kxa' Esli a'ntī ixo'kxa' Nagai.
26 Lā' Nagai ixo'kxa' ixuanī't Maat a'ntī ixo'kxa' Matatías a'ntī ixo'kxa' Semei a'ntī ixo'kxa' José a'ntī ixo'kxa' Judá.
27 Lā' Judá ixo'kxa' ixuanī't Joana a'ntī ixo'kxa' Resa a'ntī ixo'kxa' Zorobabel a'ntī ixo'kxa' Salatiel a'ntī ixo'kxa' Neri.
28 Lā' Neri ixo'kxa' ixuanī't Melqui a'ntī ixo'kxa' Adi a'ntī ixo'kxa' Cosam a'ntī ixo'kxa' Elmodam a'ntī ixo'kxa' Er.
29 Lā' Er ixo'kxa' ixuanī't Josué a'ntī ixo'kxa' Eliezer a'ntī ixo'kxa' Jorim a'ntī ixo'kxa' Matat.
30 Lā' Matat ixo'kxa' ixuanī't Leví a'ntī ixo'kxa' Simeón a'ntī ixo'kxa' Judá a'ntī ixo'kxa' José a'ntī ixo'kxa' Jonán a'ntī ixo'kxa' Eliaquim.
31 Lā' Eliaquim ixo'kxa' ixuanī't Melea a'ntī ixo'kxa' Mainán a'ntī ixo'kxa' Matata a'ntī ixo'kxa' Natán.
32 Lā' Natán ixo'kxa' ixuanī't David a'ntī ixo'kxa' Isaí a'ntī ixo'kxa' Obed a'ntī ixo'kxa' Booz a'ntī ixo'kxa' Salmón a'ntī ixo'kxa' Naasón.
33 Lā' Naasón ixo'kxa' ixuanī't Aminidab a'ntī ixo'kxa' Aram a'ntī ixo'kxa' Esrom a'ntī ixo'kxa' Fares a'ntī ixo'kxa' Judá.
34 Lā' Judá ixo'kxa' ixuanī't Jacob a'ntī ixo'kxa' Isaac a'ntī ixo'kxa' Abraham a'ntī ixo'kxa' Taré

a'ntī ixo'kxa' Nacor.
35 Lā' Nacor ixo'kxa' ixuanī't Serug a'ntī ixo'kxa'
Ragau a'ntī ixo'kxa' Peleg a'ntī ixo'kxa' Heber a'ntī
ixo'kxa' Sala.
36 Lā' Sala ixo'kxa' ixuanī't Cainán a'ntī ixo'kxa'
Arfaxad a'ntī ixo'kxa' Sem a'ntī ixo'kxa' Noé a'ntī
ixo'kxa' Lamec.
37 Lā' Lamec ixo'kxa' ixuanī't Matusalén a'ntī
ixo'kxa' Enoc a'ntī ixo'kxa' Jared a'ntī ixo'kxa' Ma-
halaleel a'ntī ixo'kxa' Cainán.
38 Lā' Cainán ixo'kxa' ixuanī't Enós a'ntī ixo'kxa'
Set a'ntī ixo'kxa' Adán a'ntī ixo'kxa' Dios.

4

Satanás ixlīlaktzī'ncu'tun Jesús
Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13

1 Lā' ixa'clhcunuc Jesús ixlītzuma Espíritu Santo
lā' taspi'tli de nac huan pūxka Jordán. Lā' huan
Espíritu Santo lē'lh a'nlhā lej cā'lhpi'mpi'li'.
2 A'ntza' ixuī' tu'pu'xam chi'chini'. Lā' milh huan
ko'ti'ti' para nalīlaktzī'n a ver palh tzē ixtlajalh
Jesús. Lā' Jesús tū' huā'yalh huan tamā'na chi'chini'
lā' lejtza' ixtzi'ncsa.
3 Tuncan huanilh huan ko'ti'ti':
—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cahua'ni' huā'mā' chi-
huix que calalh pāntzi.
4 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Tū' xmān pāntzi catipūlatā'kchokoca nac huā'mā' cā'quilhtamacuj.
Nā maclacasqui'n cuenta natlahuacan ixtachihuīn Dios.

5 Lā' tuncan huan ko'ti'ti' lēlh Jesús nac lakatin
kēstīn lej tālhmā'n. Lā' a'ntza' chu līmaktin
māsu'yukō'lh ixlīhuāk quilhtamacuj.

6 Lā' huanilh:
—Na'icmaxquī'yāni' ixlīhuāk huā'mā' lā' namāpa'ksīya'. Huāk quila' lā' nā tzē na'icmaxquī' chuxatī.
7 Palh hui'x naquintatzokostani'ya' lā' naqui'a'cnīni'ni'ya', na'icmaxquī'kō'yāni' lā' ixlīhuāk mila' nahuan.
8 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Catapānu', Satanás, porque tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Natatzokostani'ya' lā' namācā'tanī'ya miMāpa'ksīni' Dios lā' natlahua'ya' xmān a'ntū xla' lacasqui'n.

9 Lā' ā'calīstān huan ko'ti'ti' lē'lh nac xcānsipej
Jerusalén lā' yāhualh na ixa'cpān huan xaka'tla' lītokpān. Lā' huanilh:
—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cayujti nac ti'ya't
10 como tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Dios nacāmāpa'ksī ixángeles que natamaktaka'lhāni'.
11 Natamā'kaquī'yāni' para que tū' natakāhuī' nīn kantin mintojon nac chihuix.

12 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Nā chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Tū' tilīlaktzī'na' huan Māpa'ksīni' Dios.
13 Lā' como huan ko'ti'ti tū'tza' kaksni'lh a'nchī
nalīlaktzī'n Jesús, tapānūlh lakatin ka'tlā'tus.

Jesús lītzuculh ixlītlōt nac Galilea
Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15

14 Lā' Jesús taspi'tli nac Galilea lā' ixka'lhī
ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. Lā' chuxalhā nac huan estado de Galilea ixlīchihuīnamā'ca ixpālacata a'ntūn tlahualh Jesús.

15 Ixcāmāsu'ni'mā' na ixlītokpānca'n israelitas lā' ixlīhuākca'n ixta'a'cnīni'ni'mā'na.

Jesús nac Nazaret
Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6

16 Lā' tuncan Jesús a'lh nac Nazaret a'nlhā ī'stacnī't. Lā' tanūlh nac lītokpān huan chi'chini' de pūjaxni' hua'chi ixtalanān. Lā' tāyalh para nalakapūtle'ke huan ixtachihuīn Dios.
17 Maxquī'ca huan a'ntū tzo'kli huan profeta Isaías. Lā' a'xni'ca' mālakapitzilh, kaksli a'nlhā ixtatzo'kni' chuntza':
18 Huan ixEspíritu Māpa'ksīni' quintā'huī' como quilacsacnī't para na'iccāmāca'tzīnī xatzey tachihuīn huan lacxcamanīnni'.
Lā' nā quimacamilh para na'iccāmāko'xamāka'tlī' huan a'ntī lej talakaputza lā' para na'iccāmāxtu a'ntī cāchī'canī't.
Lā' icmilh para que na'iccāmālacahuānī lakatzī'nī'n lā' na'iccāmaktāya a'ntī tapātīni'n.
19 Lā' nā quimacamilh para na'iccāhuani ixlacchi'chini' huan Māpa'ksīni'.
20 Lā' a'xni'ca' Jesús mālakaxtokli huan libro, maxquī'lh huan xamayūlh lītokpān lā' tahui'lalh.
21 Lā' como ixlīhuākca'n nac lītokpān ixtalaktzī'mā'na, lā' xla' tzuculh chihuīna'n lā' hualh:
—Chuhua'j huā'mā' chi'chini' tlōkentaxtūcanī't na milacapūnca'n huā' a'ntūn kaxpa'ttitcus.
22 Lā' ixlīhuākca'n tahualh lej tzey Jesús lā' talīlē'cnīlh ixtachihuīn lej tzēhuanī't a'ntū cāhuanilh. Lā' ixtalāhuanimā'na:
—¿Chu tū' ū'tza' ixcaman José?
23 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Ixlīstu'ncua' naquilāhuaniyāuj huā' tamā'na: “Hui'x doctor lā' pū'la namā'tzeyīca'na' mē'cstu”. Lā' naquilāhuaniyāuj: “Chuhua'j catlahua' huā'tzā' na minti'ya't chu a'cxtim hua'chi quincātahuanin que tlahuanī'ta' nac Capernaum”.

24 Chu chihuīna'mpā lā' cāhuanilh:

—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que tū' a'nan kalhatin a'cta'sana' a'ntī nalaktzī'ncu'tuncan na ixti'ya't a'nlhā stacli.

25 Ica'na iccāhuaniyāni' que lhūhua' lakapūt
ixa'nan nac huan país Israel a'xni'ca' ixlatlā'huan
Elías a'xni'ca' lakatu'tun cā'ta ā'i'tāt tū' lalh xcān.
Lā' chuxalhā ixtzi'ncsnīmā'ca.
26 Lā' Dios tū' lakmacā'lh Elías nīn kalhatin
lakapūt xala' nac Israel. Lakmacā'lh kalhatin
makatiyāti' xala' nac Sarepta a'ntū pajtzu huan
cā'lacchicni' Sidón.
27 Nā chuntza' ixa'nan nac Israel lhūhua' a'ntī
ixtapātīmā'na huan ta'jatat a'ntū māmasī quinquinītca'n lā' a'xni'ca' ixui'lacha' huan a'cta'sana' Eliseo pero nīn kalhatin de xlaca'n mātzeyīca, xmān huan makatiyāti' Naamán xala' nac Siria.

28 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn,
ixlīhuākca'n a'ntī ixtatanūmā'na nac lītokpān lej
ta'a'kchā'lh.
29 Lā' tatā'kaquī'lh lā' tatantlakaxtulh Jesús de
huan nac xcānsipej. Lā' talē'lh hasta ixa'cpūn na ixkēstīn huan xcānsipej para natamacā'n para makjū.
30 Lā' Jesús tētaxtulh ixlaclhni'ca'n lā' a'lh.

Kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mr. 1.21-28

31 Lā' tuncan Jesús a'lh nac Capernaum xala' nac estado de Galilea. Lā' ixcāmāsu'ni'mā' tachi'xcuhuī't huan chi'chini' de pūjaxni'.
32 Lā' talīlē'cnīlh a'nchī ixcāmāsu'ni'mā' como ixlīchihuīna'mā' con līmāpa'ksīn.
33 Ixuī' nac lītokpān kalhatin chi'xcu' a'ntī ix-chi'panī't huan tlajana'. Lā' ta'salh lā' hualh:
34 —Jesús xala' nac Nazaret, ¿a'chī' ta't a'nlhā icui'lāna'uj? ¿Chā ta'nī'ta' para naquilāmālaksputūyāuj? Quit iclakapasāni'. Hui'x ixla' Dios lā' santo hui'x.
35 Jesús lacaquilhnīlh huan tlajana' lā' huanilh:
—¡Quilhca'cs! ¡Lā' camakxtekti huā'mā' chi'xcu'!
Lā' huan tlajana' māyujūlh huan chi'xcu' na ixla-capūnca'n huan tachi'xcuhuī't lā' makxtekli huan chi'xcu'. Lā' nīn tuntū' lani'lh.
36 Ixlīhuākca'n lej talē'cnīlh lā' talāhuanilh:
—¿Tuchūyā tachihuīn huā' tamā'na'? ¡Huā'mā' chi'xcu' līchihuīna'n con līmāpa'ksīn lā' tataxtu huan tlajana'nī'n!
37 Lā' chuxalhā pajtzu nac Capernaum talātā'chihuīna'lh Jesús.

Jesús mātzeyīlh ixpuhuiti' Simón Pedro
Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31

38 Lā' a'xni'ca Jesús taxtulh de nac lītokpān, a'lh lā' tanūlh na ixchic Simón. Lā' ixpuhuiti' Simón lej ixchi'chīxni'mā'. Lā' squi'ni'ca Jesús que camātzeyīlh.
39 Lā' Jesús taquilhpūtalh a'nlhā ixmā' lā' lacaquilhnīlh huan tachi'chīxni' lā' mixli. Chu līmaktin tā'kaquī'lh huan puscāt lā' tzuculh cāmāhuī'.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n
Mt. 8.16-17; Mr. 1.32-34

40 Lā' a'xni'ca' ixtā'cnūmā'tza' huan chi'chini',
ixlīhuākca'n a'ntī ixta'ī'tza'ca'n de tāpālhūhua'
ta'jatatna' cālīmini'ca Jesús. Lā' cāmacaxapalh lā'
cāmātzeyīlh.
41 Lā' lhūhua' a'ntī ixtaka'lhī tlajana' cāmātzeyīlh.
Lā' huan tlajana'nī'n cāmakxtekli. Lā' tahuanilh:

—Hui'x ixO'kxa' Dios.

Lā' Jesús cālacaquilhnīlh huan tlajana'nī'n lā' tū'
cāmakxtekli natachihuīna'n como xlaca'n taca'tzīlh
que ū'tza' Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh.

Jesús a'cta'sana'lh nac Galilea
Mr. 1.35-39

42 Lā' a'xni'ca tuncuīlh, Jesús taxtulh de nac
xcānsipej lā' a'lh a'nlhā tintī' ixa'nan. Lā' huan
tachi'xcuhuī't ixtaputzamā'na lā' takaksli a'nlhā
ixuī'. Tū' ixtamakxtekcu'tun ixa'lh makat.
43 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Maclacasqui'n na'iccāmāsu'ni' huan xatzey
tachihuīn ā'makapitzīn xalanī'n xtunc cā'lacchicni'.
Na'iccāmāsu'ni' ixpālacata a'nchī Dios māpa'ksī.
U'tza' quilīmacamilh.

44 Lā' chuntza' ixcāmāsu'ni'tēlha Jesús nac huan
lītokpānna' xala' nac Galilea.

5

Lhūhua' squī'ti' cāchi'paca
Mt. 4.18-22; Mr. 1.16-20

1 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixuī'
na ixquilhtūn huan lago ixtacuīni' Genesaret.

Lā' tanto lhūhua' tachi'xcuhuī't tamilh que ixtalāpi'ta'tza' para natalaktapajtzū Jesús como ixtakaxmatcu'tun ixtachihuīn Dios.
2 Jesús cālaktzī'lh tantu' barcos ixquilhtūn huan
lago lā' nīn tintī' ixpūtojōma'. Ixtēcu'ca'n ixta'a'nī't talakche'kē' ixpūxuākna'ca'n.
3 Lā' tuncan Jesús tōca'lh huan nac lakatin barco
a'ntū ixla' Simón lā' hualh que camātampūxtuca macsti'na'j de nac quilhtūn. Lā' tuncan Jesús tahui'lalh nac barco lā' a'ntza' tzuculh cāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't.
4 Lā' a'xni'ca' cāmāsu'ni'kō'lh, huanilh huan
Simón:

—Calī'pi huā' barco a'nlhā pūlhmā'n lā' camojō'tit mimpūxuākna'ca'n para nachi'payā'tit squī'ti'.

5 Lā' Simón kalhtīlh:

—Mākalhtō'kē'ni', tintascactza' icsquī'tī'ninī'tauj lā' nīn tuntū' icchi'panī'tauj. Pero por minquilhtampān na'icmacā'nāuj quimpūxuākna'ca'n.

6 Lā' a'xni'ca' tatlahualh chuntza', tanto
lhūhua' squī'ti' talaknūcha' nac pūxuākna' lā' ixtaxtī'tmā'tza'.
7 Chu tuncan tamacahuani'lh ixtā'squī'tīni'nī'n
nac ā'lakatin barco para que natamin natamaktāyana'n. Tamilh lā' tamaktāyalh. Lā' huan squī'ti' lītatzumalh huan tantu' barcos hasta ixtatā'cnūcu'tuntza'.
8 Lā' a'xni'ca' Simón Pedro laktzī'lh, tatzokostalh
na ixlacapūn Jesús lā' huanilh:

—Māpa'ksīni', caquintapānū'ni' como quit tū' tzeyā chi'xcu'.

9 Chuntza' huanilh como Simón lā' ixlīhuākca'n
a'ntī ixtatā'squī'tī'nimā'na talē'cnīlh ixpālacata huan
lhūhua' squī'ti' a'ntū tachi'palh.
10 Nā Jacobo lā' Juan a'ntī ixo'kxa'n Zebedeo lā'
a'ntī ixtā'squī'tīni'nī'n Simón nā xlaca'n tajicua'lh.
Lā' Jesús huanilh Simón:

—Tū' cajicua'. Lā' hua'chi milītlōt ixuanī't ū'tza' milīsquī'tī'ni', chuhua'j milītlōt nahuan nacāmākalhlaka'ī'nī'ya' tachi'xcuhuī't ixtachihuīn Dios.

11 Lā' tuncan a'xni'ca' huan barcos tachā'lh nac
ti'ya't, ta'a'kxtekmaka'nkō'lh lā' tastālani'lh Jesús.

Jesús mātzeyīlh kalhatin a'ntī ixmasni'mā' ixquinīt

Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-45

12 Lā' a'xni'ca' Jesús ixuī' nac lakatin cā'lacchicni',
lakchā'lh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan
ta'jatat a'ntū māmasī quinquinītca'n lā' a'ntū
huanican lepra. Lā' a'xni'ca' huan ī'tza'ca' laktzī'lh
Jesús, tatzokostani'lh lā' lej squi'ni'lh lā' huanilh:

—Māpa'ksīni', palh hui'x lacasqui'na', tzē naquimātzeyī'ya'.

13 Lā' tuncan Jesús xa'malh lā' huanilh:

—Chuntza' quit iclacasqui'n. Catzeya'nti.

Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā', tapānūni'lh ixta'jatat huan ī'tza'ca'.

14 Lā' tuncan Jesús māpa'ksīlh que tintī' nahuani.
Huanilh:

—Xmān calakpi huan ixcuraca'n israelitas lā' camā'su'ni' mimacni' para nalaktzī'n palh tzeyanī'ta'tza'. Lā' namaxquī'ya' lē'ksajna' hua'chi māpa'ksīni'lh Moisés. Chuntza' naca'tzīcan que tzeyanī'ta'tza'.

15 Lā' a'yuj Jesús huanilh que tū' ixuanilh nīn tintī', pero ā'chulā' lakachu huan tachi'xcuhuī't takaxmatli ixpālacata Jesús. Lā' līlhūhua' ixtatakēstoka para natakaxmata lā' para que ixcāmātzeyīni'ca ixta'jatatca'n.
16 Lā' Jesús tamakatīlh lā' a'lh ā'lacatin a'nlhā tintī' ixa'nan lā' a'ntza' tlahualh ixoración.

Jesús mātzeyīlh kalhatin a'ntī lhtuculu' ixuanī't
Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12

17 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixmāsu'yumā' lā' ixtakaxmatui'lāna' ā'makapitzīn fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley. Ixtaminī'ta'ncha' de nac Jerusalén lā' de lhūhua' cā'lacchicni' xala' nac Galilea lā' Judea. Lā' ixtasu'yu ixlīmāpa'ksīn Dios como Jesús ixcāmātzeyīmā' ī'tza'ca'nī'n.
18 Lā' tuncan a'xni'ca' tachā'lh huan tachi'xcuhuī't lā' talīmilh nac laklaj kalhatin ī'tza'ca' a'ntī lhtuculu' ixuanī't. Ixtamānūcu'tun ixchakān chic para natamāpī' na ixlacapūn Jesús.
19 Lā' como lhūhua' ixtahuanī't huan tachi'xcuhuī't tūla ixtatanū huan nac chic. U'tza' talītō'calh ixa'kstīn huan chic lā' ta'a'kstīlhua'kli huan chic. Lā' a'ntza' talacmānūlh huan ī'tza'ca' con ixlaklaj na ixlaclhni' tachi'xcuhuī't hasta na ixlacapūn Jesús.
20 Lā' a'xni'ca' Jesús ca'tzīlh que takalhlaka'ī'lh, xla' huanilh huan ī'tza'ca':
—Na'icmāsputūnu'ni'yāni' ixlīhuāk mintalaclē'i'.
21 Lā' tuncan huan fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley xlaca'n tatzuculh tapuhuan: "¿Tichūyā chi'xcu' a'ntī chihuīna'n contra Dios? Nīn tintī' tzē naquincāmāsputūnu'ni'yāni' quintalaclē'i'ca'n, xmān Dios".

22 Lā Jesús, como ixca'tzī a'nchī ixtapuhuamā'na,
cāhuanilh:

—¿A'chī' puhua'nā'tit chuntza' na
mi'a'clhcunucca'n?
23 Icuanilhtza' huan ī'tza'ca':
"Icmāsputūnu'ni'ntza' mintalaclē'i'". Pero tuntū'
tasu'yu a'yuj māsputūnu'ni'ca. Palh xa'icuanilh:
"Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' catlā'hua'",
chuntza' ixtasu'yulh palh tzeyalh o tū'.
24 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā'
chuhua'j na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī icka'lhī
līmāpa'ksīn nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' tzē
na'iccāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.

Lā' chu tuncan huanilh huan ī'tza'ca':

—Icuaniyāni', catā'kaqui' lā' calī'pi milaklaj lā'
capit na minchic.
25 Chu līmaktin tā'kaquī'lh huan ī'tza'ca' na ixla-
capūnca'n lā' sacli ixlaklaj lā' a'lh na ixchic. Lā' a'lh
mācā'tanītēlhā Dios.
26 Lā' ixlīhuākca'n talē'cnīlh lā' tamācā'tanīlh
Dios. Tajicua'lh lā' tahualh:

—Huā'mā' chi'chini' lakzī'nī'tauj lej ka'tla' lē'cnīn.

Leví tzuculh stālani' Jesús
Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17

27 Lā' ā'calīstān Jesús taxtulh lā' laktzī'lh
kalhatin mātā'jīni'. Ixtacuīni' Leví lā' ixuī a'nlhā
i'xmātā'jīni'ncan. Lā' huanica:

—Caquistāla'ni'.

28 Lā' tuncan tāyalh lā' makxtekkō'lh lā' stālani'lh
Jesús.
29 Lā' ā'calīstān Leví cāxtlahualh lakatin ka'tla'
cā'tani' na ixchic para na'a'cnīni'ni' Jesús. Lā'

lhūhua' mātā'jīni'nī'n lā' ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n ixtatā'huā'yamā'na.
30 Lā' tuncan huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley tapuhualh palh tū' tzey. Lā' tatzuculh tatā'chihuīna'n ī'sca'txtunu'nī'n Jesús lā' tahuanilh:

—Lā' ¿a'chī' tā'huā'yanā'tit con huan mātā'jīni'nī'n lā' con huan tūn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n?
31 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Huan a'ntīn tū' ta'ī'tza'ca'n, xlaca'n tū' tamaclacasqui'n doctor, xmān huan a'ntīn ta'ī'tza'ca'n.
32 Quit tū' icmilh iccāputza a'ntīn tapuhuan palh xlaca'n xalacuan. Icmilh iccāputza huan tachi'xcuhuī't a'ntīn taca'tzī palh tū' tzey xlaca'n, como iclacasqui'n que nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'nchī makxtekcan huā'yancan

Mt. 9.14-17; Mr. 2.18-22

33 Lā' tuncan xlaca'n takalhasqui'nīlh Jesús:

—Lā' huan a'ntī tastālani'lh Juan, tū' tahuā'yan a'xni'ca' lej tatlahua ixoraciónca'n. Lā' nā chuntza' huan fariseosnu'. Lā' misca'txtunu'nī'n pō'ktu tahuā'yan lā' tako'tnūn. Lā' ¿a'chī'?
34 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—¿Chā natalakaputza huan a'ntī cākantāyacan a'nlhā tapūchahuamā'ca? Līhuan huī' huan squi'nīni', tū' talakaputza.
35 Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nalē'ncan huan squi'nīni' lā' a'xni'ca' natalakaputza ixamigos lā' tū' catitahuā'yalh.

A'xni'ca Jesús cāhuanilh huā'mā', ixlīchihuīna'mā'ca māni' xla'.
36 Nā chuntza' cāhuanilh huā'mā' a'ntū
lītalacastuca:

—Tintī' nachu'cu xasāsti' ixlu'xu' para nalīlactza'pa' huan xamasni'. Palh chuntza' ixtlahuaca tū'tza' tzey huan xasāsti' lu'xu' lā' huan līlactza'pa'n más palha' que huan xamasni'.
37 Lā' huan xaxcān uva a'ntū tūna'j xcu'tan
nīn tintī' catimojōlh nac xakōlūhua' ixko'xka' borrego. Namojōcan nac xasāsti' ko'xka' lā' chuntza' a'xni'ca' naxcu'tan, tū' catipankli huan ko'xka'. Chuntza' tū' catipāxcatlalh huan ko'xka' lā' tū' catitaxtulh huan xaxcān uva.
38 U'tza' nalīmojōcan xasāsti' xaxcān uva nac
xasāsti' ko'xka' lā' a'xni'ca' naxcu'tan huan xaxcān, huan ko'xka' nataxtō'nka lā' tū' catitaxtī'tli.
39 Lā' nā chuntza' a'ntī quilhca'tzīlh xaxcān uva
a'ntū makāntza' xcu'tanī't, tū' catilakatīlh xaxcān uva a'ntū tū' lej makān xcu'tanī't. Nahuan: "Más tzey huan xakōlūhua'".

6

Huan sca'txtunu'nī'n tatē'ī'lh tza'ksa' huan chi'chini' de pūjaxni'

Mt. 12.1-8; Mr. 2.23-28

1 Maktin huā lakatin chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan
a'xni'ca' Jesús ixtalatlā'huan nac cā'tacuxtu lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatē'ī'lh pātin pātū tza'ksa'. Lā' tuncan tapa'sli lā' tahua'lh.
2 Lā' makapitzīn huan fariseosnu'
cākalhasqui'nīlh:

—¿A'chī' scujpā'na'ntit huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan? Tū' līmakuan.

3 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—¿Chū tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntūn tlahualh David maktin huā? Xla' lā' a'ntī ixta'a'mā'na ixtatzi'ncsmā'na.
4 Lā' tanūlh na ixchic Dios lā' tēlh huan pāntzi a'ntū ixmālacnūni'canī't Dios. Hua'lh lā' nā tā'hua'lh a'ntī ixtatā'a'mā'na, a'yuj tū' minī'ni' nahua' ā'kalhatin, xmān huan cura.
5 Nā cāhuanilh:
—Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' tzē na'icmāpa'ksī a'ntū natlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

Huan chi'xcu' a'ntī macascōhua ixuanī't
Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6

6 Maktin huampala chi'chini' de pūjaxni' a'xni'ca' Jesús tanūlh na ixlītokpānca'n israelitas lā' tzuculh māsu'yu. Lā' ixuī' a'ntza' kalhatin chi'xcu' ixmacascōhuanī't.
7 Lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixtamaktaka'lhmā'na Jesús a ver palh ixmātzeyīni'lh huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Chuntza' tzē ixtalē'ksa'nīni'lh.
8 Lā' xla' ca'tzīlh a'ntū ixtapuhuan lā' huanilh huan chi'xcu' a'ntī ixmacascōhuanī't:
—Catāqui' lā' catāya' na quilaclhpu'nanca'n.
Lā' huan chi'xcu' tāquī'lh lā' tāyalh a'ntza'.
9 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. ¿Tuchū más minī'ni' tzē tlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan? ¿Chā na'ictlahua a'ntū tzey o a'ntūn tū' tzey? ¿Chā līmakuan na'icmāpūtaxtū huan chi'xcu' o na'icmāpānūni' ixlīca'tzīn?
10 Lā' tuncan Jesús cālaktzī'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixtalītamacxti'li'nī't lā' huanilh huan chi'xcu':

—Castu'ncti mimacan.
Huan chi'xcu' stu'ncli lā' tzeyalh ixmacan.
11 Lā' xlaca'n lej ta'a'kchā'lh lā' tatzuculh talac-
chihuīna'n a'ntū natatlahuani' Jesús.

Jesús cālacsacli kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n
Mt. 10.1-4; Mr. 3.13-19

12 Huan tamā'na chi'chini' Jesús a'lh nac lakatin
kēstīn para na'orarlī. Lā' tintascac ixorarlīmā'.
13 Lā' ixlīlakalī cāta'sani'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā'
cālacsacli kalhacāujtu' lā' cāmāpācuhuīlh apóstoles.
14 Xlaca'n cāhuanican Simón a'ntī ixlītāpātu' ix-
tacuīni' Pedro lā' Andrés ī'stancu Simón lā' Jacobo
lā' Juan lā' Felipe lā' Bartolomé
15 lā' Mateo lā' Tomás lā' Jacobo ixo'kxa' Alfeo lā'
Simón a'ntī ixlītāpātu' ixtacuīni' Zelote
16 lā' Judas ixtā'tin Jacobo lā' Judas Iscariote a'ntī
macamāstā'lh Jesús.

Jesús cāmāsu'ni'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't
Mt. 4.23-25

17 Jesús cātā'yujli xlaca'n de nac kēstīn lā'
tachokolh a'nlhā pūsca'nan con ī'sca'txtunu'nī'n. Lā'
ixuī' lhūhua' tachi'xcuhuī't de lakachu nac Judea
lā' xalanī'n nac Jerusalén lā' xalanī'n ixquilhtūn
mar pajtzu a'nlhā ixuanican Tiro lā' Sidón. Xlaca'n
ixtachā'nī't para natakaxmata Jesús lā' para que
ixcāmātzeyīni'lh ixta'jatatca'n.
18 Lā' a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana' nā
cāmātzeyīca xlaca'n.
19 Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't
ixtaxa'macu'tun Jesús como xla' cālīcu'chū'kō'
con ixlīmāpa'ksīn.

A'ntīn tapāxuhua lā' a'ntīn talakaputza
Mt. 5.1-12

20 Lā' tuncan Jesús cālaktzī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā'
cāhuanilh:

—Pāxuhuayā'tit a'ntīn tū' ka'tla'jca'tzīyā'tit como Dios cāmāpa'ksīmā'ni'.

21 ’Pāxuhuayā'tit a'ntī putzapā'na'ntit ixtapuhuān
Dios como xla' nacāmaktāyayāni'.

’Pāxuhuayā'tit a'ntī calhuampā'na'ntit chuhua'j como ā'calīstān napāxuhuayā'tit a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.

22 ’Napāxuhuayā'tit a'xni'ca' tachi'xcuhuī't
tū' cātalaktzī'ncu'tunāni' lā' a'xni'ca' nacātamāxtunquī'yāni' quimpālacata quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' napāxuhuayā'tit a'xni'ca' cātalakapalayāni' lā' a'xni'ca' nacātalakmaka'nāni' hua'chilh tū' tzey hui'xina'n, lā' ixlīhuāk por quimpālacata quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

23 Lej capāxuhua'tit lā' caka'lhī'tit tapāxuhuān
a'xni'ca' chuntza' napātīni'nā'tit como nac a'kapūn naka'lhī'yā'tit huāk a'ntūn tzey. Huan a'ntī cātamāpātīnīyāni', nā chuntza' ixnapapana'ca'n tamāpātīnīlh huan ixa'cta'sana'nī'n Dios.

24 ’Pero lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n ricosnu'
como tlahua'tittza' mintapāxuhuānca'n.

25 ’Lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'ntī lej
lhūhua' ka'lhīyā'tit chuhua'j como ticāmakasputāni'.

’Lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'ntī chuhua'j lītzī'mpā'na'ntit como nacalhua'nā'tit con talakaputzīt.

26 ’Lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n
a'xni'ca' ixlīhuāk nata'a'cnīni'ni'yāni' como

ixnapapana'ca'n xlaca'n chuntza' makān ixtatlahuani' huan a'cta'sana'nī'n a'ntīn tahualh a'ntūn tū' stu'ncua.

Cacāpāxquī'tit mintā'ca'tzaca'n
Mt. 5.38-48; 7.12

27 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntī quilākaxmatāuj: Cacāpāxquī'tit mintā'ca'tzaca'n lā' nacāmaktāyayā'tit a'ntīn tū' cālaktzī'ncu'tunāni'.
28 Casqui'ni'tit Dios que cacāsicua'lanālīlh a'ntī cachīhuā cātalīchihuīna'nāni' lā' na'orarlīyā'tit por a'ntī cālakapalayāni'.
29 Palh catīhuā nalacala'sāni' milacapītin, natamakxteka' nalacala'sāni' ā'milacapītin. Lā' palh catīhuā namāmakxtuyāni' mintakēnū, ca'a'kataxtuni' nā mincamisa.
30 Camaxqui' chuxatī a'ntī squi'ni'yāni' lā' palh catīhuā namāmakxtuyāni' a'ntū mila', tū'tza' tisqui'ni'ya'.
31 Chuntza' natlahua'ni'ya' ā'chā'tin chu a'cxtim hua'chi lacasqui'na' xla' natlahua'ni'yāni' hui'x.
32 ’Palh xmān cāpāxquī'yā'tit a'ntīn tapāxquī'yāni', ¿chu tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n na ixlacapūn Dios? Huan a'ntīn tū' tzey nā chuntza' talāpāxquī'.
33 Lā' palh xmān cāmaktāyayā'tit a'ntīn tamaktāyayāni', ¿chu tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n na ixlacapūn Dios? A'cxtim talāmaktāya huan a'ntīn tū' tzey.
34 Lā' palh xmān namāsācua'nī'yā'tit a'ntī tzēn natamāstā'chokopala, ¿chu tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n na ixlacapūn Dios? A'ntīn tū' tzey

nā tamāsācua'nī i'xtā' tū' tzey como taca'tzī namāstā'pala.
35 Hui'xina'n nacāpāxquī'yā'tit mintā'ca'tzaca'n lā' nacāmaktāyayā'tit lā' nacāmāsācua'nī'yā'tit lā' tū' catiputzalh a'ntū nacālīmāpalani'yāni'. Chuntza' naka'lhī'yā'tit ka'tla' mintatlajca'n nac a'kapūn lā' nala'yā'tit ixcamana' a'ntī xala' tālhmā'n lā' a'ntī lej ka'tla' como nā xla' cālakalhu'man huan tampi'lhīni'nī'n lā' huan a'ntīn tū' tzey.
36 Cacālakalhu'mantit tachi'xcuhuī't como hua'chi minTāta'ca'n Dios nā cālakalhu'man.

Tū' ticāmālaclīpinīyā'tit ā'makapitzīn
Mt. 7.1-5

37 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' caticā'a'ksa'ntit ā'makapitzīn lā' Dios tū' nacāmālaclē'nīyāni'. Tū' timālaclē'nīni'nā'tit lā' Dios tū' caticāmālaclē'nīni' hui'xina'n. Nalāmāsputūnu'ni'yā'tit lā' Dios nacāmāsputūnu'ni'yāni'.
38 Cacāmaxquī'tit ā'makapitzīn lā' nā Dios nacāmaxquī'yāni' hui'xina'n. Xla' lej nacāmaxquī'yāni' hua'chi a'ntī xa'nca pūlhcāna'n lā' naxakā'lī huan cuartillo lā' nachiqui lā' namātzuma hasta natakalhmaka'n lā' namojō na mimorralhca'n. A'cxtim hua'chi hui'xina'n namaxquī'yā'tit ā'chā'tin, chuntza' Dios nacāmaxquī'yāni'.
39 Jesús cāhuanilh huā'mā' a'ntū lītalacastuca:
—¿Chu tzēn kalhatin lakatzī'n napū'lani' ixtā'lakatzī'n? ¿Chu tū' catikostajōlh nac lakatin lhu'cu'?

40 Tintī' ā'kalhatin sca'txtunu' a'ntī más ca'tzī
que ixmākalhtō'kē'ni' a'yuj tzē namālacastuca huan
mākalhtō'kē'ni' a'xni'ca' natlahuakō' ixlīscatat.
41 ’¿Chichū tzē nalaktzī'na' huan ti'na'j pa'lhma'
na ixlakastapun mintā'tin palh tanūma' hua'chi
kentin qui'hui' na milakastapun?
42 Palh tū' pū'la namaxtuya' huan qui'hui'
na milakastapun, tūlalh catima'xtuni' huan
pa'lhma' na ixlakastapun mintā'tin. ¡A'kxokonu'na'!
Pū'la camāxtu' huan xaka'tla' pa'lhma' de na
milakastapun lā' chuntza' xa'nca nalaktzī'na' para
namāxtuya' huan ti'na'j pa'lhma' a'ntū tanūma' na
ixlakastapun mintā'tin.

Huan qui'hui' lakapascan por ixtō'ca't
Mt. 7.17-20; 12.34-35

43 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Tintī' xatzey qui'hui' a'ntū namāstā' ixtō'ca't a'ntūn tū' tzey. Lā' nīn tintī' qui'hui' a'ntūn tū' tzey lā' namāstā' xatzey ixtō'ca't.
44 Lā' kantin qui'hui' līlakapascan por ixtō'ca't.
Tūla pu'xcan huan higo de huan lhtucū' qui'hui' lā'
tūla pu'xcan uvas de huan xamayāc caxanilh.
45 Huan tzeyā chi'xcu' tlahua a'ntūn tzey porque
tzey ixtapāstacna'. Lā' huan tūn tū' tzeyā chi'xcu'
tlahua a'ntūn tū' tzey como tū' tzey ixtapāstacna'.
A'nchī pō'ktu pāstacna'na', chuntza' nachihuīna'na'.

Tāpātu' ixlītzucuni' huan chic
Mt. 7.24-27

46 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh quilāmāpācuhuīyāuj: “Māpa'ksīni'”, ¿a'chī' tū' tlahua'yā'tit a'ntū quit iccālīmāpa'ksīyāni'?

47 Huan a'ntī namin para que naquinkaxmata
lā' natlahua a'ntū icmāpa'ksī, na'iccāhuaniyāni'
a'nchī tasu'yu.
48 Xla' lītasu'yu hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī
yāhualh ixchic. Pū'la ponknu'lh pūlhmā'n lā' xa'nca
yāhualh ixtantūn. Lā' a'xni'ca' stacli huan pūxka,
snū'n tahui'lani'lh huan chic. Lā' tū' xakā'līlh
como xa'nca yāhuacanī't.
49 Lā' a'ntīn quinkaxmata lā' tū' natlahua a'ntū
icmāpa'ksī, ū'tza' tasu'yu hua'chi kalhatin chi'xcu'
a'ntī yāhualh ixchic lā' tū' pūlhmā'n ponknu'lh. Lā'
a'xni'ca' stacli huan pūxka lā' snū'n tahui'lani'lh
huan chic, a'kā'lh lā' mū'xtulh lā' laclakō'lh.

7

Jesús mātzeyīlh ixtasācua' kalhatin capitán xala' nac Roma

Mt. 8.5-13

1 A'xni'ca' Jesús cāmāsu'ni'kō'lh huan
tachi'xcuhuī't, a'lh nac Capernaum.
2 Lā' a'ntza' ixuī' kalhatin capitán xala' nac
Roma. Lā' ixka'lhī kalhatin ixtasācua' a'ntī lej
ixpāxquī'. U'tza' ī'tza'ca'ni'lh hasta ixnīmā'tza'.
3 Lā' a'xni'ca' huan capitán kaxmatli
līchihuīna'mā'ca Jesús, cāmacā'lh ā'makapitzīn
papatzīnni' israelitas para natasqui'ni' que camilh
lā' camātzeyīlh ixtasācua'.
4 Xlaca'n talaktapajtzūlh Jesús lā' tatzuculh
tasqui'ni'. Lā' tahuanilh:
—Lej līmakuan namaktāya'ya' huā'mā' capitán
5 como quincā'a'cnīni'ni'yāni' quina'n israelitas.
Lā' māni' xla' mātlahuīni'lh quilītokpānca'n.
6 Tuncan Jesús cātā'a'lh.

Lā' a'xni'ca' pajtzutza' ixta'a'mā'nancha' de huan ixchic, huan capitán cāmacamilh ā'makapitzīn amigosnu' para natahuani Jesús:

—Māpa'ksīni', tū' catamakchuyi'. Hui'x lej ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn lā' tū' minī'ni' natanū'ya' nac quinchic.
7 U'tza' iclīpuhualh que chō'la tū' minī'ni' palh ic-
quīputzanī'ta'ni'. Xmān namāpa'ksī'ya' lā' natzeyan quintasācua'.
8 Māni' quit nā quintamāpa'ksī huan xalaka'tla'
lā' nā quit iccāmāpa'ksī huan quintropasna'. A'xni'ca' na'icuani kalhatin tropa que ca'a'lh, xla' na'a'n. Lā' a'xni'ca' na'icuani ā'kalhatin que camilh, xla' namin. Lā' a'xni'ca' na'icuani quintasācua' que catlahualh catūhuā, xla' natlahua a'ntū icuanilh.
9 A'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lej
lē'cnīlh lā' cālaktalakspi'tli a'ntī ixtastālani'mā'na lā' cāhuanilh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Tū' iclakapasa nīn tintī' israelita a'ntī quinkalhlaka'ī' hua'chi huā'mā' chi'xcu'.
10 Lā' a'xni'ca' huan lacscujnī'n tataspi'tli nac
huan chic, talaktzī'lh ixtzeyanī'ttza' huan tasācua'.

Jesús mālakahuanīchokolh ixcaman kalhatin lakapūt

11 A'calīstān Jesús a'lh nac lakatin cā'lacchicni'
ixtacuīni' Naín lā' cātā'a'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' līlhūhua'.
12 Lā' a'xni'ca' pajtzutza' i'xta'a'mā'na de huan
cā'lacchicni' lā' laktzī'lh que ixlīmimā'ca huan nīn para namā'cnūcan. Lā' ixtzī't huan o'kxa' a'ntī

ixnīnī't lakapūt ixuanī't. Lā' xmān kalhatin ix-
uanī't ixcaman huan lakapūt. Līlhūhua' xalanī'n
huanmā' cā'lacchicni' ixtatā'a'mā'na.
13 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huan lakapūt, huan
Māpa'ksīni' lakalhu'malh lā' huanilh:

—Tū' caca'lhua'.

14 Tuncan Jesús laktapajtzūlh lā' xa'malh huan
caja. Lā' a'ntī ixtalē'mā'na tatāyalh. Lā' Jesús
huanilh huan nīn:

—O'kxa', quit icuaniyāni': ¡Catā'kaqui'!

15 Tuncan tā'kxpāquī'lh lā' tahui'lalh huan
a'ntī ixnīnī't lā' tzuculh chihuīna'n. Lā' Jesús
a'kataxtuni'lh ixtzī't.
16 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huā'mā', huan
tachi'xcuhuī't tajicua'nkō'lh lā' tatzuculh
ta'a'cnīni'ni' Dios lā' tahualh:

—Tasu'yulh kalhatin ka'tla a'cta'sana' na quila-
clhni'ca'n.

Nā tahualh:

—Dios quincālakalhu'manāni'.

17 Lā' chu lakachu nac Judea lā' a'nlhā pajatzu,
ixlīhuāk taca'tzīlh a'ntū tlahualh Jesús.

Ixlacscujnī'n Juan huan Mā'kpaxīni'
Mt. 11.2-19

18 I'sca'txtunu'nī'n Juan tamāca'tzīnīlh a'ntū ixt-
lahuamā' Jesús. Lā' tuncan cāta'sani'lh kalhatu'
ī'sca'txtunu'nī'n
19 lā' cāmacā'lh para natakalhasqui'nī Jesús a ver
palh stu'ncua' xla' huan Cristo a'ntī namin o palh
naka'lhī ā'kalhatin.
20 Huan kalhatu' ixlacscujnī'n Juan talakmilh
Jesús lā' tahuanilh:

—Juan huan Mā'kpaxīni' quincātalakmacamini' lā' ū'tza' ca'tzīcu'tun palh stu'ncua' hui'x Cristo a'ntī namin o palh na'icka'lhīyāujcus ā'kalhatin.

21 Chū'tza' huā'mā' ka'tlā'tus Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n lā' cāmāxtuni'lh lhūhua' huan tlajana'nī'n. Nā lhūhua' lakatzī'nī'n cāmālacahuānīlh.
22 Chuntza' cākalhtīlh Jesús:

—Cataspi'ttit lā' nahuaniyā'tit Juan a'ntū lak-tzī'nī'ta'ntit lā' a'ntū kaxpatnī'ta'ntit. Nahuaniyā'tit a'nchī huan lakatzī'nī'n talacahuāna'n lā' nā huan lū'ntū'lanī'n talatlā'huan. Lā' nā huan a'ntī ixcāmasni'mā' ixquinītca'n, xlaca'n tatzeyanli. Lā' huan a'ntīn tū' ixta'a'kahuāna'n chuhua'j takaxmata lā' nā cāmālakahuanīchokocanī't huan a'ntī ixtanīnī'ttza'. Lā' cāmāsu'ni'can a'nchī nacālīmāpūtaxtūcan a'ntī līpānīn talahui'lāna'.
23 Līpāxūj a'ntī takalhlaka'ī' que Dios quimacamilh.

24 A'xni'ca' ixta'a'nī't ixlacscujnī'n Juan, Jesús tzuculh cātā'chihuīna'n tachi'xcuhuī't ixpālacata Juan lā' cāhuanilh:

—A'xni'ca' quīla'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, ¿tichū ixlaktzī'ncu'tunā'tit? Tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī hua'chi kantin chi'tin a'ntū xakā'līlh huan ū'ni'.
25 ¿A'chī' quīla'tit? Tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī lej tzēhuanī't lhakā'nanī't. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que huan a'ntī pō'ktu lej tzēhuanī't talhakā'nanī't lā' pō'ktu tapaxialhna'n, xlaca'n tahui'lāna' na ixchicca'n reyes.
26 Pues ¿a'chī' quīla'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't? ¿Chu tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin

a'cta'sana'? Stu'ncua', ixlaktzī'ncu'tunā'tit kalhatin a'cta'sana'.
27 Lā' huā'mā' a'cta'sana' ixtacuīni' Juan. Lā' ixpālacata huā'mā' Juan tatzo'knī't chuntza' na ix-tachihuīn Dios:

Na'icmacā'n qui'a'cta'sana' a'ntī napū'lani'yāni'
para nacāxmāpī' mintej.

28 Lā' iccāhuaniyāni' que na ixlaclhni'ca'n
tachi'xcuhuī't tintī' kalhatin a'cta'sana' más xaka'tla' que Juan huan Mā'kpāxīni'. Pero huan a'ntī līhua'ca' xamakstancu a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, xla' más xaka'tla' que Juan.

29 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't lā' huan mātā'jīni'nī'n a'ntī Juan ixcāmā'kpaxīnī't, xlaca'n ixtalāhuani que lej tzey Dios por ixpālacata a'ntū ixcāhuaninī't Juan.
30 Pero huan fariseosnu' lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley a'ntīn tū' ixcāmā'kpaxīnī't Juan, xlaca'n talakmaka'lh a'ntū Dios ixcātlahuani'cu'tun.
31 Lā' huan Māpa'ksīni' hualh:

—¿Chichū na'iccālīmālacastucāuj huan tamā'na chi'xcuhuī'n? ¿Chichū tatasu'yu?
32 Tatasu'yu hua'chi camana' a'ntī takamāna'mā'na nac lītamāuj. Cātā'ta'sa ixtā'camana' lā' tahuani: “A'xni'ca' quina'n icmakata'sauj huan līskoli', hui'xina'n tū' lakatītit lā' tū' lu'cxtit. Lā' a'xni'ca' ictlī'uj hua'chi līlakaputzani', hui'xina'n tū' lakatītit lā' tū' calhua'ntit. ¿Tuchū lacasqui'nā'tit?” tahuan.

33 'Chuntza' līlayā'tit hui'xina'n como huanā'tit que Juan huan Mā'kpaxīni' ka'lhī tlajana' porque tū' hua' pāntzi lā' tū' ko'ta.

34 A'calīstān quit icmilh lā' quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n. Lā' quit icuā'yalh lā' icua'lh xcān lā'
chuxatū quimālacnūni'ca. Lā' hua'nā'tit que quit
lej icuā'yan lā' lej icko'ta, que quit ixamigoca'n
mātā'jīni'nī'n lā' a'ntīn tū' tzey.
35 Pero huan a'ntīn takalhlaka'ī', xlaca'n
tamāchekxī que Dios macamilh Juan lā' nā quit
—hualh Jesús.

Jesús na ixchic Simón a'ntī fariseo

36 Kalhatin fariseo ixtā'huā'yancu'tun Jesús. Lā'
Jesús a'lh na ixchic lā' tahui'lalh nac mesa.
37 Lā' nac huanmā' cā'lacchicni' ixuī' kalhatin
puscāt xala' nac tej. A'xni'ca' ca'tzīlh que Jesús
ixa'nī't huā'yan na ixchic kalhatin fariseo, huan
puscāt lē'lh lakatin frasco de aceite a'ntū lej
xamu'csa.
38 Ixcalhuamā' lā' a'xni'ca' tahui'lalh pajtzu ix-
tojon Jesús lā' yujli ixlakaxta'jat na ixtojon. U'tza'
līche'kē'lh ixtojon Jesús. Tuncan līmāscōhuīlh ixyaj
lā' tantūmu'sulh lā' lītlahualh aceite a'ntū lej mu'csa.
39 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huā'mā', huan fariseo
a'ntī ixtā'huā'yamā' Jesús, puhualh: “Palh stu'ncua'
cahuā huā'mā' chi'xcu' ixa'cta'sana' Dios ixuanī't,
ixca'tzīlh tichū xla' lā' tichūyā puscāt xa'malh.
Ixca'tzīlh que ixlākalhī'ni'n huan puscāt”.
40 Tuncan Jesús huanilh huan fariseo:

—Simón, icuanicu'tunāni' lakatin catūhuā.

Lā' huan fariseo kalhtīlh:

—Mākalhtō'kē'ni', caquihua'ni'.

41 Lā' Jesús huanilh:

—Ixa'nan kalhatu' chi'xcuhuī'n. Ixtu'ca'n tala-
clē'ni'lh kalhatin māsācua'nīni'. Kalhatin laclē'ni'lh

quinientos denarios (a'ntū tumīn xala' makān). Lā' ā'kalhatin laclē'ni'lh tu'pu'xamacāuj.
42 Lā' como xlaca'n tūlalh tamāpalalh, huan māsācua'nīni' cāmāsputūnu'ni'lh ixtu'ca'n. Chuhua'j caquihua'ni' ¿tichū más napāxquī' de ixtu'ca'n?
43 Lā' Simón kalhtīni'lh:
—Icpuhuan que huan chi'xcu' a'ntī más ixlaclē'nī't.
Lā' Jesús huanilh:
—Stu'ncua'.
44 Tuncan Jesús laktalakspi'tli huan puscāt lā' huanica Simón:
—¿Chā laktzī'na' huā'mā' puscāt? Ictanūlh na minchic lā' tū' quimaxquī'nī'ta' xcān para na'iclītantūchaka'n quintojon. Lā' huā'mā' puscāt quilīlacmu'nulh ixlakaxta'jat naquintojon lā' cālīmāscōhuanīnī't ixya'j.
45 Hui'x tū' quimacamu'sunī'ta' pero xla' desde a'xni'ca' ictanūlh tū' jaxnī't de quintantūmu'su.
46 Hui'x tū' quilītlahua' aceite na qui'a'kxāk, pero xla' quilītantūtlahualh ixperfume.
47 U'tza' icuaniyāni' que huan lhūhua' tapāxquī'n māsu'yu que Dios māsputūnu'ni'nī'ttza' ixtalaclē'i' a'yuj lhūhua'. Lā' a'ntīn tū' lej pāxquī'nin māsu'yu que tū' lhūhua' ixtalaclē'i' cāmāsputūnu'ni'lh.
48 Tuncan Jesús huanilh huan puscāt:
—Icmāsputūnu'ni'yāni' mintalaclē'i'.
49 Lā' huan a'ntī ixcākantāyacanī't tatzuculh talāhuani:
—¿Tichū huā'mā' chi'xcu' a'ntīn tzē cāmāsputū huan talaclē'i'?
50 Lā' Jesús huanilh huan puscāt:
—Māpūtaxtūcanī'ta'tza' como kalhlaka'ī'nī'ta'. Capit con tapāxuhuān.

8

Huan puscan a'ntīn tamaktāyalh Jesús

1 A'calīstān Jesús ixtētaxtumā' nac lhūhua'
cā'lacchicni' lā' cā'ranchujnu'. Lā' ixmāsu'yutēlha
lā' ixcālītā'chihuīna'ntēlha ixpālacata a'nchī Dios
māpa'ksīni'n. Lā' huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n
ixtatā'a'mā'na.
2 Nā ixtatā'a'mā'na ā'makapitzīn puscan
a'ntī ixcāmāxtuni'canī't huan tlajana' lā' a'ntī
ixcāmātzeyīcanī't de huan ixta'jatatca'n. Na
ixlaclhni'ca'n ixa'mā' María a'ntī ixlītāpātu'
ixtacuīni' Magdalena. U'tza' a'ntī cāmaxtuni'ca
lakatojon tlajana'nī'n.
3 Nā ixtā'a'n kalhatin Juana, ixpuscāt Chuza a'ntī
xapuxcu' ixtasācua' Herodes. Nā ixtatā'a'mā'na
Susana lā' lhūhua' ā'makapitzīn puscan a'ntī ix-
talīmaktāyanī't con ixtumīnca'n.

Huan cha'nāna'
Mt. 13.1-9; Mr. 4.1-9

4 Līlhūhua' tataxtulh de lakatunu' cā'lacchicni'
para natakaxmata Jesús. Lā' a'xni'ca' tatakēxtimīlh
lhūhua' tachi'xcuhuī't, cāhuanilh a'ntū lītalacastuca.
5 Cāhuanilh:

—Kalhatin cha'nāna' taxtulh para nacha'n
ixti'ni'. Līhuan ixa'jmaka'mā' ixti'ni' makapitzīn
tayujli nac tej lā' cālacchi'ntaca lā' tasacua'lh huan
spūnnu'.
6 Lā' ā'makapitzīn tayujli na ixkalhni' chihuix
a'nlhā xmān macsti'na'j ti'ya't ixuī'. Lā' a'xni'ca'
pu'nli huanmā' ti'ni' tīlh porque tū' kaksli xcān
como tū' pūlhmā'n ixka'lhī huan ti'ya't.

7 A'makapitzīn huampala tayujpā na ixlaclhni'
lhtucū'n lā' tūlalh stacli como tamā'ktzī'lh huan
lhtucū'n.
8 Lā' ā'makapitzīn ti'ni' tayujli a'nlhā tzey ti'ya't
lā' pu'nli. Lā' a'xni'ca' stacli, lej tō'ca'lh. A'xni'ca'
ī'ca, lhūhua' taxtulh de xmān lakatin ti'ni' a'ntū
ixa'jmaka'ncanī't hasta lakatin ti'ni' tō'ca'lh cien.

A'xni'ca' huankō'lh huā'mā' Jesús cāhuanilh lej
palha':

—Pa'lh kaxpa'tā'tit, cuenta catlahua'tit.

Cālīmāsu'ni'ca xmān a'ntū lītalacastuca
Mt. 13.10-17; Mr. 4.10-12

9 Tuncan huan ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh
tuchū huanicu'tun huā'mā' lītalacastuc.
10 Lā' cāhuanilh:

—Dios cāmāsca'tīnī'ta'ni' hui'xina'n a'ntūn
tatzē'knī't ixpālacata a'nchī nala ixlīmāpa'ksīn
Dios. A'makapitzīn iccālīchihuīna'n xmān a'ntū
lītalacastuca. Chuntza' a'yuj takaxmatli tū'
tamāchekxīlh, lā' a'yuj talaktzī'n tasu'yu hua'chilh
tū' talacahuāna'n.

A'ntū huanicu'tun huan talacastuc
Mt. 13.18-23; Mr. 4.13-20

11 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Huā'mā' līmālacastuc huanicu'tun chuntza':
Huan ti'ni', ū'tza' ixtachihuīn Dios;
12 lā' huan tej ū'tza' hua'chi tachi'xcuhuī't a'ntīn
takaxmata huan tachihuīn. Namin huan ko'ti'ti'
lā' nacāmāpātza'nkānī lā' tū' natakalhlaka'ī' lā'
tūlalh catitapūtaxtulh.
13 Huan ti'ya't nac cā'chihuixni' ū'tza' hua'chi
ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't. Xlaca'n takaxmata lā'
tapuhuan lej tzey, lā' talakatī pero tū' xa'nca

takalhlaka'ī'. Lā' a'xni'ca' tū' cālaktzī'ncu'tuncan ixpālacata ixtachihuīn Dios, palaj natamakxteka.
14 ’Huan lhtucū'n, ū'tza' hua'chi ā'makapitzīn huampala tachi'xcuhuī't. Takaxmata huan tachihuīn pero tū' taxtāpalīcu'tun ixtapāstacna'ca'n. Pō'ktu tapāstacmā'na ixlītlōtca'n lā' i'xtumīnca'n lā' a'nchī natalakastāna'n. Chuntza' tūla tasca'ta xa'nca. U'tza' hua'chi huan ti'ni' a'ntū tamā'ktzi'lh huan lhtucū'n. Tūla staca.
15 ’Huan xatzey ti'ya't ū'tza' hua'chi tachi'xcuhuī't a'ntī xa'nca takaxmatli huan tachihuīn. Takalhlaka'ī' lā' ta'a'kahuāna'ni' lā' tzeyā chi'xcuhuī'n natala. Nīn tintī' tzē nacāmāmakxtekē ixtachihuīn Dios.

Huan pūmaksko
Mr. 4.21-25

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nīn tintī' māquilhtī huan pūmaksko para nahui'lī ixtampīn huan chā'xta. Lā' nīn hui'līcan ixtampīn huan tama'. Namā'ca'can tālhmā'n para que a'ntīn tatanūmā'na natalaktzī'n.
17 Pues ixlīhuāk a'ntū iccāmāsu'ni'yāni' mē'cstuca'n, ā'calīstān maclacasqui'n nacāmāsu'ni'yā'tit ā'makapitzīn.
18 ’Chuntza' xa'nca cakaxpa'ttit porque a'ntī xa'nca kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, ū'tza' más namāchekxī; lā' a'ntīn tū' xa'nca kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, xla' namāpātza'nkānīcan a'ntū puhuan que māchekxīlh.

Huan xatzī't lā' ixtā'timīn Jesús
Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35

19 Tuncan tamilh ixtzī't lā' ixtā'timīn a'nlhā ixuī' Jesús lā' tūlalh talaktapajtzūlh como līlhūhua' tachi'xcuhuī't ixa'nan.

20 Lā' huanica Jesús:

—Tayāna' kēpun mintzī't lā' mintā'timīn. Tatā'chihuīna'ncu'tunāni'.
21 Lā' xla' cāhuanilh:

—A'ntī kaxmata ixtachihuīn Dios lā' a'kahuāna'ni', ū'tza' quintzī't lā' quintā'timīn.

Jesús māca'cslīlh huan ū'ni' nac mar
Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41

22 Milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús tā'tojōlh
nac lakatin barco con ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' cāhuanilh:

—Cāhuī'tit tintacut xcān.

Lā' ta'a'lh.
23 Lā' līhuan ixtatacutmā'na, lhtatalh Jesús.
Lā' palaj tzuculh lakatin palha' ū'ni' lā' ixlītatzumamā'tza' de xcān huan barco hasta que ixtā'cnūmā'tza'.
24 Lā' tuncan ta'a'lh tamālakahuānī Jesús lā' tahuanilh:

—¡Mākalhtō'kē'ni'! ¡Jicsua'mā'nauj!

Lā' tuncan Jesús tā'kaquī'lh lā' lacaquilhnīlh huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān, lā' taca'cslalh.
25 Lā' tuncan cāhuanilh huan ī'sca'txtunu'nī'n:

—¿Chī la'tit? ¿Chu tū' kalhlaka'ī'yā'tit?

Lā' xlaca'n tajicua'lh lā' talē'cnīlh lā' talākalhasqui'nīlh:

—¿Tichū huā'mā' chi'xcu'? ¿Chichū tzē cālīmāpa'ksī huan ū'ni' lā' huan xcān lā' nata'a'kahuāna'ni'?

Huan chi'xcu' xala' nac Gadara a'ntī lhūhua' tlajana'nī'n ixcāka'lhī
Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20

26 A'calīstān tachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā
huanican Gadara. U'tza' tintacut huan xcān lā' na
ixlacapūn Galilea.
27 A'xni'ca' Jesús tacutli de huan barco, kalhatin
chi'xcu' xala' a'ntza' laktapajtzūlh. Lej makān xla'
ixka'lhī huan tlajana'. Tū' maktin lhakā'lh ixlu'xu'
lā' tū' tahui'lalh nac chic. Mejor tahui'lalh nac
cā'lhu'cu'.
28 Lā' a'xni'ca' huan chi'xcu' laktzī'lh Jesús, tat-
zokostani'lh na ixlacapūn lā' ta'salh lā' hualh:

—¿A'chī' ta'na' hui'x a'nlhā icuī'? Hui'x Jesús
i'xO'kxa' Dios lej ka'tla'. ¿Chu quit mimaca'tzi?
Icsqui'ni'yāni' caquimakxtekti.
29 Chuntza' huanilh como Jesús ixmāpa'ksīmā'
huan tlajana' que nataxtu de xla'. Maklhūhua'
huan tlajana' chi'palh. Lā' ixlīmacachī'can cadenas
lā' nā ixlītantūchī'can cadenas lā' xla' ixcālacpu'lha.
Lā' huan tlajana' makatzā'lalh nac cā'lhpi'mpi'li'
ti'ya't.
30 Jesús kalhasqui'nīlh:

—¿Chichū hua'ni'ca'na'?

Lā' xla' kalhtīlh:

—Quihuanican Legión.

Chuntza' huanilh como Legión huanicu'tun
lhūhua', lā' lhūhua' tlajana'nī'n ixtatanūni'nī't.
31 Lā' huā'mā'na tlajana'nī'n tasqui'ni'lh Jesús
que tū' cacāmacā'lh nac pūpātīn.
32 Lā' como lhūhua' pa'xni' ixtahuā'yamā'na na
ixlacapān kēstīn, huan tlajana'nī'n tasqui'nli que
cacāmakxtekca natatanū na ixchakānca'n huan
pa'xnī'n. Lā' Jesús cāmakxtekli.
33 Lā' tuncan huan tlajana'nī'n tataxtukō'lh
de huan chi'xcu' lā' tatanūlh ixchakānca'n

huan pa'xnī'n. Lā' xlaca'n tatu'jnulh nac cā'pūtatonkopūn lā' tatonkopūlh lā' tatojōcha' nac xcān lā' tajicsua'kō'lh.

34 Lā' a'xni'ca' huan maktaka'lhna'nī'n pa'xni'
talaktzī'lh a'ntū ixpātle'kenī't, tajicua'lh lā' tatu'jnulh lā' tamāca'tzīnīni'lh nac cā'lacchicni' lā' pajtzu huā'mā' cā'lacchicni'.
35 Lā' huan tachi'xcuhuī't tataxtulh de huan
cā'lacchicni' para natalaktzī'n a'ntū ixpātle'kenī't.

Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'nlhā ixuī' Jesús, talaktzī'lh huan chixcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana'nī'n. Ixcāmāxtuni'nī'ttza' huan tlajana'nī'n lā' huan chi'xcu' ī'lhakā'nanī'ttza' lā' tzē'k tō'lalh pajtzu ixtojon Jesús. Lā' xlaca'n tajicua'lh.
36 Lā' a'ntī ixtalaktzī'nī't tahuanilh a'nchī
ixlītzeyanī't huan chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana'nī'n.
37 Lā' chuntza' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Gadara
tatzuculh tasqui'ni' Jesús que nataxtu de a'ntza' como lej tajicua'lh.

Lā' chuntza' Jesús tojōlh nac barco lā' a'lh.
38 Lā' huan chi'xcu' a'ntī ixtzeyanī'ttza' squi'ni'lh
Jesús que camakxtekli natā'a'n, pero Jesús māpa'ksīlh que catachokolh lā' huanilh:
39 —Cataspi'tti na minchic. Lā' nacāhua'ni'kō'ya'
huā'mā'na laka'tla'n catūhuā a'ntū Dios tlahuani'nī'ta'ni' lā' a'nchī pātle'keni'nī'ta'ni'.

Huan chi'xcu' a'lh lā' tzuculh huan a'ntū ixtlahuani'nī't Jesús chuxalhā nac cā'lacchicni'.

Ixtzu'ma'jāt Jairo lā' huan puscāt a'ntī xa'malh ixlu'xu' Jesús

Mt. 9.18-26; Mr. 5.21-43

40 A'xni'ca' Jesús taspi'tli para tintacut huan
xcān, huan tachi'xcuhuī't talaktzī'lh con
tapāxuhuān como ixlīhuākca'n ixtaka'lhīmā'na.
41 Tuncan milh kalhatin chi'xcu', ixtacuīni' Jairo
a'ntī xapuxcu' ixlītokpānca'n israelitas. Xla' tat-
zokostani'lh Jesús. Lā' huanilh que ca'a'lh na
ixchic
42 porque xmān kalhatin ixtzu'ma'jāt ixka'lhī
hua'chi de cāujtu' cā'ta lā' ixnīmā'. A'xni'ca' ixa'mā'
Jesús na ixchic Jairo, līlhūhua' ixtastālani'mā'na
hasta que ixtalāpi'ta'tza'.
43 Lā' na ixlaclhni'ca'n ixa'mā' kalhatin puscāt
a'ntī ixī'tza'ca'n. Ixka'lhītza' lakacāujtu' cā'ta
tūla ixcāsni' ixka'lhni'. Lā' ī'sputni'kō'nī'ttza'
ixtumīn para nacāmāpala doctor pero nīn kalhatin
mātzeyīlh.
44 Xla' tapajtzūlh na ixkēn Jesús lā' xa'malh
ixquilhtūn ixlu'xu'. Lā' chu tuncan huanmā'
ka'tlā'tus cāsni'lh ixka'lhni'.
45 Lā' Jesús kalhasqui'nīni'lh:

—¿Tichū quixa'manī't?

Lā' como ixlīhuākca'n tahualh que nīn tintī', Pe-
dro lā' ā'makapitzīn tahuanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', de tantu līlhūhua' pi'ta'ca'na'
lā' tampi'ta'ca'na' chu xalhā, lā' hui'x
kalhasqui'nīni'na': “¿Tichū quixa'malh?”

46 Pero Jesús cāhuanilh:

—Catīhuā quixa'manī't como icu'cxca'tzī
iclīmātzeyīni'nī't quilīmāpa'ksīn.

47 A'xni'ca' huan puscāt ca'tzīlh que Jesús cuenta
tlahualh que xa'maca, ī'xpipitēlha lakmilh lā' tat-
zokostalh na ixtojon Jesús. Huanilh na ixlacapūn

ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'nchī līxa'malh Jesús lā' chuntza' chu tuncan ixtzeyanī't.
48 Tuncan Jesús huanilh:

—Quintzu'ma'jāt, tzeyanī'ta' hui'x como kalhlaka'ī'nī'ta'. Capit con tapāxuhuān.

49 Ixchihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' chilh kalhatin xala' ixchic Jairo huan xapuxcu' ixlītokpānca'n israelitas. Lā' huanica Jairo:

—Mintzu'ma'jāt nīlhtza'. Tū'tza' camāmakchu'yi' huan Mākalhtō'kē'ni'.

50 A'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā', huanilh:

—Tū' caji'cua'. Mintzu'ma'jāt natzeyan xmān cakalhlaka'i'.

51 A'xni'ca' chā'lh huan nac chic, nīn tintī' makxtekli natā'tanū, xmān Pedro lā' Jacobo lā' Juan lā' ixtāta' lā' ixtzī't huan tzu'ma'jāt.
52 Ixlīhuākca'n ixtacalhuamā'na lā' ixtata'samā'na por ixpālacata huan tzu'ma'jāt. Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tū' cacalhua'ntit. Tū' nīnī't huan tzu'ma'jāt, xmān lhtatamā'.

53 Lā' xlaca'n talīlītzī'nli como ixtaca'tzī que ixnīnī'ttza'.
54 Lā' tuncan Jesús macachi'palh huan tzu'ma'jāt lā' palha' huanilh:

—Tzu'ma'jāt, icuaniyāni' catā'kaqui'.

55 Lā' taspi'tli ixlīca'tzīn lā' chu tuncan tā'kaquī'lh. Lā' Jesús māpa'ksīni'lh que camāhuī'ca.
56 Lā' ixtāta' lā' ixtzī't lej talē'cnīlh lā' Jesús cāmāpa'ksīlh que nīn tintī' ixtahuanilh a'ntū ixpātle'kenī't.

9

Jesús cāmacā'lh huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n

Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13

1 Jesús cātā'takēxtimīlh huan kalhacāujtu'
ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn para
natamāxtu huan tlajana'nī'n. Nā cāmaxquī'lh
līmāpa'ksīn para natamātzeyī huan ī'tza'ca'nī'n.
2 Cāmacā'lh para natahuan a'nchī māpa'ksīni'n
Dios.
3 Lā' cāhuanilh:
—Tū' tilīpinā'tit nīn tuntū' para mintejca'n, nīn
mimpāla'cca'n nīn tumīn nīn mimpūtumīnca'n nīn
pāntzi. Lā' tū' catilīpintit kalhtu' mincamisaca'n,
xmān kalhtunu'.
4 Chu calhāhuāya chic a'nlhā nachipinā'tit a'ntza'
natachokoyā'tit hasta a'xni'ca' nataxtuyā'tit de
huanmā' cā'lacchicni'.
5 Lā' a'nlhā tū' cātamānūyāni' na ixchicca'n,
cataxtutit de huanmā' cā'lacchicni'. Lā' a'xni'ca'
nataxtuyā'tit, catincxtit mintojonca'n para
nayuja huan pokxni' ixlakxtampūn mintojonca'n.
Chuntza' nalīmāsu'yu'yā'tit que xlaca'n natalē'n
cuenta como tū' takaxmatcu'tulh.
6 Tuncan tataxtulh huan sca'txtunu'nī'n lā'
ta'a'lh lakachu nac cā'lacchicni'. Tatā'chihuīna'lh
lā' tahuanilh a'nchī nacālīmāpūtaxtūcan lā'
tamātzeyīlh ī'tza'ca'nī'n chu calhāhuā.

A'nchī nīlh Juan huan Mā'kpaxini'

Mt. 14.1-12; Mr. 6.14-29

7 Lā' huan gobernador Herodes māca'tzīnīca
ixlīhuāk a'ntū Jesús ixtlahuamā'. Lā' tū' ixca'tzī
a'nchī puhuan como ā'makapitzīn ixtalāhuanimā'na
que Juan huan Mā'kpaxīni' ixlakahuanchokonī't

de ixlaclhni'ca'n nīnī'n lā ixtahuan que chō'la ū'tza' Jesús.
8 Lā' ā'makapitzīn ixtalāhuanimā'nampā que Jesús
ū'tza' Elías a'ntī tasu'yulh. Lā' ā'makapitzīn huampala ixtalāhuanimā'na que kalhatin a'cta'sana' xala' makān lakahuanchokolh.
9 Lā' Herodes hualh:

—Māni' quit icmā'a'cchu'cunīni'lh Juan. ¿Tichū huā'mā' a'ntī ixpālacata ickaxmata lhūhua' catūhuā?

Lā' Herodes ixlaktzī'ncu'tun Jesús.

Jesús cāmāhuī'lh lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n
Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Jn. 6.1-14

10 A'xni'ca' tataspi'tli huan apóstoles, tahuanilh
Jesús a'ntū tatlahuanī't. Lā' tuncan Jesús cālē'lh
ixa'cstuca'n lā' tatā'a'lh nac lakatin lugar pajtzu
huan cā'lacchicni' a'nlhā huanican Betsaida.
11 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't taca'tzīlh,
tastālani'lh. Lā' Jesús cāhuanilh que catatahui'lh
lā' tzuculh cālītā'chihuīna'n ixpālacata huan
ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' cāmātzeyīlh ī'tza'ca'nī'n.
12 Lā' a'xni'ca' ixkōtanūmā'tza', talaktapajtzūlh
Jesús huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n lā'
tahuanilh:

—Cacāmacapi huan tachi'xcuhuī't para nata'a'n natajaxa lā' nataputza ixlīhua'tca'n nac huan cā'lacchicni' a'ntū pajatzu como huā'tzā' a'nlhā hui'lāna'uj tuntū' a'nan.

13 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n cacāmāhuī'tit.

Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Xmān icka'lhīyāuj macquitzis pāntzi lā' tantu' squī'ti' palh tū' na'ica'nāuj na'ictamāhuayāuj chauj para ixlīhuakca'n.

14 Ixa'nan hua'chi lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n.
Lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Catatahui'lalh lītu'pu'xamacāujna'.

15 Lā' chuntza' tatlahualh lā' tatahui'lakō'lh.

16 Tuncan Jesús cātayalh huan makquitzis pāntzi
lā' huan tantu' squī'ti'. Talacayāhualh nac a'kapūn lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' cāmālacpitzini'lh lā' cāmaxquī'lh huan ī'sca'txtunu'nī'n para que natamālacpitzini' na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't.

17 Ixlīhuākca'n tahuā'yalh lā' taka'sli. Lā'
a'xni'ca' tahuā'yankō'lh, tasacli lhūhua' xalacpītzin. Lā' tatzumalh pācāujtu' chā'xta de huan a'ntū a'katāxtūlh.

Pedro mālacstū'ncli que Jesús ū'tza' Cristo
Mt. 16.13-19; Mr. 8.27-29

18 Milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' ixa'cstu
ixorarlīmā' Jesús. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n pajtzu tatahui'lalh. Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:

—Lā' huan tachi'xcuhuī't, ¿chichū tahuan quimpālacata?

19 Takalhtīlh:

—Makapitzīn tahuan palh hui'x Juan huan Mā'kpaxīni'. Lā' ā'makapitzīn tahuan palh hui'x Elías. Lā' ā'makapitzīn huampala tahuan que hui'x kalhatin a'cta'sana' xala' makān a'ntī lakahuanchokonī't.

20 Lā' tuncan cākalhasqui'nīlh:

—Lā' hui'xina'n ¿chichū huanā'tit que quit?

Lā' Pedro kalhtīlh:

—Hui'x Cristo a'ntī Dios macamilh.

Jesús māca'tzīnīni'lh a'nchī nanī
Mt. 16.20-28; Mr. 8.30—9.1

21 Lā' Jesús lej cāmāpa'ksīlh que tū' catitahuanilh
nīn tintī' palh ū'tza' huan Cristo.
22 Lā' cāhuanilh:
—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā'
tasqui'nī lej naquimāpātīnīcan. Lā' nā tasqui'nī
que naquintalakmaka'n huan xanapuxcu'nu'
israelitas lā' huan xanapuxcu'nu' curasna'
lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā'
naquimaknīcan lā' ixlīlakatu'tun chi'chini'
na'iclakahuanchoko.
23 A'calīstān cāhuanilh ixlīhuākca'n:
—Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit, tūlatza'
pāstaca xmān a'nchī xla' lacasqui'n. Calīhui'līlh
natlahua quintapuhuān lakalīyān a'yuj capātīni'lh
hua'chi quit na'icpātīni'n lā' caquistālani'lh.
24 Huan a'ntīn tapūtaxtucu'tun de huan a'ntū
natapātīni'n por quimpālacata, tū' catitaka'lhīlh
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' huan a'ntī
natapātīni'n a'yuj natanī por quimpālacata, xlaca'n
nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.
25 Lā' palh kalhatin chi'xcu' ixtlajalh ixlīhuāk
xala' huā'mā' quilhtamacuj, nīn tuntū' ixtapalh
huā'mā' palh tū' ka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu.
26 Palh catīhuā līmāxana'n quimpālacata lā'
ixpālacata quintachihuīn, ū'tza' na'iclīmāxana'n
a'xni'ca' na'icmin hua'chi Rey lā' na'icka'lhī
ixlīmāpa'ksīn quinTāta' Dios lā' naquintatā'min
huan ángeles a'ntī lej tzey. Lā' quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n.
27 Iccāhuaniyāni' a'ntū stu'ncua'. A'nan
makapitzīn a'ntīn tahui'lāna' huā'tzā' chuhua'j

lā' xlaca'n tū' catitanīlh a'xni'ca' tūna'j natalaktzī'n ixlīmāpa'ksīn Dios lā' a'nchī namāpa'ksīni'nkō' ixlīhuāk.

Lej xkakalh Jesús
Mt. 17.1-8; Mr. 9.2-8

28 Hua'chi ixlīlakatzeyan chi'chini' Jesús tō'ca'lh nac lakatin kēstīn para natlahua oración. Tatā'a'lh Pedro lā' Jacobo lā' Juan.
29 Lā' līhuan Jesús ixtlahuamā' oración, xla' taxtāpalīlh lā' xtunc ixtasu'yu ixlacan. Lā' lej smu'yonko' lalh ixlu'xu' hasta xkakalh.
30 Lā' tuncan tatasu'yulh kalhatu' chi'xcuhuī'n lā' ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús. Xlaca'n Moisés lā' Elías a'ntī makāntza' ixtanīnī't
31 lā' cālītamacxti'li'lh xkakana'. Lā' ixtatā'chihuīna'mā'na a'nchī Jesús napātīni'n lā' nanī nac Jerusalén.
32 Pedro lā' a'ntī cātā'a'lh a'yuj lej ixtalhtat-acu'tun pero lakahuan ixtahui'lāna' lā' talaktzī'lh a'nchī xkakalh Jesús lā' huan kalhatu' chi'xcuhuī'n a'ntī ixtatā'yāna'.
33 A'xni'ca' huā'mā'na chi'xcuhuī'n ixtamakx-tekmā'na Jesús, Pedro huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', ¡xalītzey hui'lāna'uj ā'tzā! Na'ictlahuayāuj lakatu'tun mū'xta'ka'; lakatin mila', ā'lakatin ixla' Moisés lā' ā'lakatin ixla' Elías.

Chuntza' hualh Pedro como tū' ixca'tzī a'ntū ixuan.
34 Līhuan ixchihuīna'mā', milh lakatin poklhnu' lā' cālīmacxti'li'ca. Tajicua'lh a'xni'ca' ta'u'cxca'tzīlh na ixchakān poklhnu'.
35 Lā' tuncan takaxmatli lakatin tachihuīn nac huan poklhnu' lā' hualh:

—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'. Cakaxpa'ttit a'ntū huan.

36 A'xni'ca' huankō'lh huan tachihuīn, talaktzī'lh
que ixa'cstu ixuī' Jesús. Ca'cs tatāyalh lā' tū'
tahualh nīn tuntū' a'ntū ixtalaktzī'nī't.

Jesús mātzeyīlh kalhatin ka'hua'chu a'ntī ixka'lhī huan tlajana'

Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29

37 Ixlīlakalī huampala, a'xni'ca' tataxtucha' de
huan kēstīn, līlhūhua' tachi'xcuhuī't tapāxtokli
Jesús.
38 Lā' tuncan kalhatin chi'xcu' na ixlaclhni'ca'n
lej palha' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', icsqui'ni'yāni' lakatin talakalhu'mān. Capit laktzī'na' qui'o'kxa' porque xmān ixa'cstu icka'lhī.
39 Lā' lakatin tlajana' chi'pa lā' makata'sa lā'
palha' xpipi lā' kalhpupu. Lā' makaxtacnānī lā' lej
jicslīhua' nataxtuni'.
40 Iccāhuanilhtza' misca'txtunu'nī'n que
ixtamāxtuni'lh huan tlajana' pero tūlalh
tamāxtuni'lh.

41 Jesús kalhtīlh:

—¡Hui'xina'n tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' xa'nca pāstacna'nā'tit lā' tū' kalhlaka'ī'yā'tit! ¿Hasta lhānīn na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n para que namāchekxī'yā'tit? Lā' ¿hasta lhānīn na'iccātāyani'yāni' hui'xina'n a'nchī huanī'ta'ntit? Calī'ta' huā'tzā' minka'hua'chu.

42 Lā' a'xni'ca' huan ka'hua'chu ixlaktapajtzūmā'
Jesús, huan tlajana' māyujūlh nac ti'ya't lā' makax-
tacnānīpā. Lā' Jesús lacaquilhnīlh huan tla-
jana'. Lā' mātzeyīlh huan ka'hua'chu lā' maxquī'pā
ixtāta'.
43 Lā' ixlīhuākca'n talē'cnīlh ixlīka'tla' Dios.

Jesús māca'tzīnīni'mpā ixpūnīn
Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32

Līhuan ixlīhuākca'n talē'cnīlh ixpālacata a'ntū
Jesús tlahualh, xla' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
44 —Xa'nca cakaxpa'ttit lā' tū' tipātza'nkāyā'tit;
quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā'
naquimacamāstā'can na ixmacanca'n
tachi'xcuhuī't.
45 Lā' huan sca'txtunu'nī'n tū' tamāchekxīlh a'ntū
cāhuanilh como xtunc ixtapāstacmā'na. Lā' tū' ix-
takalhasqui'nīcu'tun a'ntū ixuanicu'tun como ixta-
jicua'n.

¿Tichū más xatasqui'nī?
Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37

46 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n tatzuculh
talacchihuīna'n ixpālacata tichū de xlaca'n más
tasqui'nī.
47 Lā' Jesús cuenta tlahualh a'nchī
ixtapāstacna'mā'na. Lā' tuncan macachi'palh
kalhatin ka'hua'chu lā' yāhualh na ixpāxtun
48 lā' cāhuanilh:
—Chuxatī a'ntīn tatapa'ksī con quit lā' ū'tza'
natalīpāxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu hua'chi
huā'mā' ka'hua'chu, ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh
quintapāxquī'. Lā' chuxatī a'ntī quintapāxquī', nā
tapāxquī' huan a'ntī quimacamilh lā' tū' xmān

quit. Lā' a'ntīn tū' ka'tla'jca'tzī na milaclhni'ca'n, ū'tza' a'ntī tasqui'nī na ixlacapūn Dios.

A'ntī quincāmaktāyayāni'
Mr. 9.38-40

49 Tuncan Juan huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', iclaktzī'nī'tauj kalhatin a'ntī ixcāmāxtumā' huan tlajana'nī'n con milīmāpa'ksīn. Lā' icuaninī'tauj que tū'tza' catlahualh chuntza' como tū' quincātā'latlā'huanāni' quina'n.

50 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tū' tihua'nā'tit chuntza' porque a'ntīn tū' quintā'ca'tzaca'n, xla' quincāmaktāyayāni'.

Jesús cālacaquilhnīlh Jacobo lā' Juan

51 A'xni'ca' ixmimā' huan chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixa'lh nac a'kapūn, līhui'līlh na'a'n nac Jerusalén.

52 Cāmāpū'līlh ā'makapitzīn ī'sca'txtunu'nī'n lā' ta'a'lh nac lakatin ti'na'j cā'lacchicni' para nata-putza a'nlhā natalhtata. Huan cā'lacchicni' xala' nac Samaria,

53 lā' huan xalanī'n a'ntza' tū' tamānūcu'tulh na ixchicca'n como ixtasu'yu ixa'mā' nac Jerusalén.

54 Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n Jacobo lā' Juan talaktzī'lh huā'mā', tahuanilh:

—Māpa'ksīni', ¿chā lacasqui'na' na'icmāyujūyāuj macscut de nac a'kapūn para que natasputkō' xlaca'n hua'chi tlahua'lh huan a'cta'sana' Elías?

55 Lā' tuncan Jesús cālaktalakspi'tli lā' cālacaquilhnīlh. Hualh:

—Hui'xina'n tū' ca'tzī'yā'tit que tū' tzey a'nchī pāstacna'nā'tit.

56 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' quit tū' ic-
timilh para na'iccāmāsputūkō' ixquilhtamacujca'n
tachi'xcuhuī't. Icmilh para na'iccāmāputaxtū.

Lā' tuncan ta'a'lh nac ā'lacatin cā'lacchicni'.

A'ntī tastālani'cu'tulh Jesús
Mt. 8.19-22

57 A'xni'ca' ixta'a'mā'na nac tej, kalhatin chi'xcu'
huanilh Jesús:

—Quit na'icstālani'yāni' chu xalhā napina'.

58 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Huan tanqui'hui' taka'lhī ixlhu'cu'ca'n lā'
huan spūnnu' taka'lhī ixmāsekca'n. Lā' quit huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' quit tū' icka'lhī a'nlhā
na'iclhtata.

59 Lā' Jesús huanilh ā'kalhatin:

—Caquistālani'.

Lā' xla' kalhtīlh:

—Māpa'ksīni', caquimakxtekti na'ictahui'la na
quinchic hasta que nanī quintāta'.

60 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' tzē natamā'cnū
mintāta'. Hui'x capit lā' cacāmāsu'ni' huan
tachi'xcuhuīt a'nchī nātalīpūtaxtu.

61 Lā' tuncan huanilh ā'kalhatin:

—Māpa'ksīni', icstālani'cu'tunāni', pero pū'la
ica'ncu'tun na quinchic para na'icuan ica'nā
ā'tzā'.

62 Lā' Jesús huanilh:

—A'ntī natzucu laklhkāna'n lā' tuncan
natalakspi'ta ixkēn, tūla xa'nca laklhkāna'n. Nā
chuntza' tū' minī'ni' palh hui'x natā'scuja Dios
como taspi'tcu'tuna' na minchic.

10

Jesús cāmacā'lh huan tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuhuī'n

1 A'calīstān huan Māpa'ksīni' cālacsacli
tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuhuī'n xtunc huampala
lā' cāmacā'lh kalhatu'yūn. Ixtapū'lani' nac
cā'lacchicni' lā' chuxalhā ixa'mā'.
2 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Lej stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyani'. Lhūhua' a'nan a'ntīn tūna'j takalhlaka'ī' pero tū' a'nan lhūhua' a'ntī natamāsu'ni' xlaca'n. U'tza' hua'chi a'xni'ca' lej la cuxi' lā' tintī' tasācua'. Lā' Dios hua'chi ixtēcu' huan cuxi'. U'tza' nalīkalhasqui'nīyā'tit Dios que cacāmacamilh chi'xcuhuī'n para natamāsu'ni' a'ntīn tūna'j takalhlaka'ī.
3 Capitit. Cuenta catlahua'tit. Iccāmacā'nāni'
hua'chi xalakska'tā'n borregos na ixla-
clhpu'nanca'n misinī'n.
4 Tū' tilīpinā'tit nīn morral, nīn pūtumīn, nīn
huarache. Lā' tū' titakoxīyā'tit nac tej a'xni'ca'
natā'chihuīna'nā'tit a'ntī pātle'kemā'.
5 ’Lā' a'xni'ca' natanūyā'tit nac lakatin chic
a'nlhā natachokoyā'tit, pū'la nacāhuaniyā'tit: “Dios
cacāsicua'lanālīni' a'ntī hui'lā'na'ntit nac huā'mā'
chic”.
6 Lā' palh a'nan a'ntīn takalhlaka'ī', Dios na-
sicua'lanālī; lā' palh tintī' a'ntīn takalhlaka'ī', Dios
tū' caticāsicua'lanālīlh.
7 Natachokoyā'tit nac lakatin chic lā' chu
a'ntū nacātalakahui'līyāni', nahua'yā'tit lā'
nako'tnu'nā'tit como a'ntī scuja ka'lhī nahuā'yan.
Tū' tilactā'kchokoyā'tit pūtunu' cā'lacchicni'.

8 ’A'xni'ca' nachipinā'tit nac lakatin cā'lacchicni'
a'nlhā nacātamānūyāni' nac chic, chu a'ntū
nacātalakahui'līni'yāni nahua'yā'tit.
9 Nacāmātzeyīyā'tit a'ntī ta'ī'tza'ca'n a'ntza' lā'
nacāhuani'yā'tit tachi'xcuhuī't: “Laktzī'mpā'na'ntit
ixlīmāpa'ksīn Dios”.
10 Lā' palh nachipinā'tit nac lakatin
cā'lacchicni' lā' tū' lacasqui'ncan natachokoyā'tit,
napimpalayā'tit nac tej lā' nacāhuani'yā'tit:
11 “Lā' huan pokxni' xala' ā'tzā' a'ntū
quincātantūpasanī'ta'ni' na'ictincxyujuyāuj lā'
ū'tza' huanicu'tun que hui'xina'n laclīpinā'tit.
Lā' caca'tzī'tit huā'mā', que hui'xina'n
laktzī'nī'ta'ntittza' a'nchī Dios māpa'ksīni'n”.
12 ’Iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' Dios
nalaccāxtlahuakō', más nacāmāpātīnī xalanī'n
huanmā' cā'lacchicni' que xalanī'n nac Sodoma.

A'ntīn tū' ta'a'kahuāna'n
Mt. 11.20-24

13 Lā' Jesús cāhuanipā:
—¡Xāntila'yā'tit hui'xina'n xalanī'n nac Corazín!
Lā' ¡xāntila'yā'tit xalanī'n nac Betsaida! Nalakaputza'yā'tit porque tū' kalhlaka'ī'tit. Lej tlahuacanī't lē'cnīn na milaclhpu'nanca'n. Lā' palh ixcātlahuacancha' cahuā huā' tamā'na lē'cnīn nac huan cā'lacchicni' Tiro lā' nac Sidón, makāntza' ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n. Lā' xlaca'n ixtalhakā'lh tzi'tze'ke ixlu'xu'ca'n lā' ixcā'a'cpūmacaca lhca'ca'n lā' chuntza' ixtatasu'yulh que lej ixtalakaputza ixpālacata ixtalaclē'i'ca'n.
14 ’A'xni'ca' Dios nalaccāxtlahuakō', hui'xina'n
ā'chulā' nacātamāpātīnīyāni' que xalanī'n nac Tiro
lā' nac Sidón.

15 Lā' hui'xina'n xalanī'n nac Capernaum, ¿chā
puhua'nā'tit palh napinā'tit nac a'kapūn como lej
tzey hui'xina'n? Napinā'tit hasta nac pūpātīn.
16 Lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—A'ntī cākaxmatni'yāni' hui'xina'n, xla' naquinkaxmata. Lā' a'ntī nacālakmaka'nāni' hui'xina'n, chuntza' naquilakmaka'n nā quit. Lā' a'ntī naquilakmaka'n quit chuntza' nalakmaka'n Dios como ū'tza' a'ntī quimacamilh.

Tataspi'tli huan tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuhuī'n

17 Huan tu'tumpu'xamacāuj tataspi'tli con
tapāxuhuān. Lā' tahuanilh:
—Māpa'ksīni', hasta huan tlajana'nī'n quincāta'a'cnīni'ni'n ixpālacata milīmāpa'ksīn.
18 Lā' Jesús cāhuanilh:
—U'huē. Quit iclaktzī'lh a'xni'ca' tlajaca Satanás. Tasu'yulh hua'chi lakatin makli'pni'.
19 Iccāmaktaka'lhāni' para que mintā'ca'tzaca'n
tūlalh caticātlajani'. Lā' iccāmaxquī'nī'ta'ni'tza' līmāpa'ksīn para que natlajakō'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Satanás.
20 Tū' calīpāxuhua'tit xmān porque huan
tlajana'nī'n ta'a'cnīni'ni'yāni'. Calīpāxuhua'tit como hui'xina'n kalhlaka'ī'tit lā' Dios cālakapasāni' hua'chi ixcamana'.

Jesús lej pāxuhualh
Mt. 11.25-27; 13.16-17

21 Lā' tuncan Jesús ka'lhīlh tapāxuhuān por huan
Espíritu Santo lā' Jesús kalhtō'ka'lh:
—Quintāta', hui'x māpa'ksīni'na' nac a'kapūn lā' nac ti'ya't. Icmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī como cāmāsu'ni'nī'ta' huan a'ntīn tasca'tcu'tun

ū'tza' a'ntū ixcāmātzē'kni'nī'ta' huan a'ntī lej lakskalalhna'. U'tza' tla'hua' chu a'nchī mintapuhuān.

22 Lā' nā Jesús hualh:

—Quintāta' quimacamaxquī'kō'lh ixlīhuāk a'ntū a'nan. Tintī' ca'tzī a'nchī huanī't ixO'kxa' Dios, xmān Dios xaTāta'. Lā' tintī' ca'tzī a'nchī huanī't quinTāta' Dios, xmān quit a'ntī ixO'kxa'. Nā nat-aca'tzī xlaca'n a'ntī na'iccāmālacsu'yu.

23 Lā' tuncan talakspi'tli lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n xmān xlaca'n:

—Līpāxūj huan a'ntīn talaktzī'n a'ntū hui'xina'n laktzī'nā'tit.

24 Iccāhuaniyāni' que lhūhua' a'cta'sana'nī'n lā' reyes ixtalaktzī'ncu'tun huā'mā' a'ntū hui'xina'n laktzī'nā'tit, lā' tū' talaktzī'lh. Lā' ixtakaxmatcu'tun a'ntū kaxpatā'tit, lā' tū' takaxmatli.

Huan tzeyā chi'xcu' xala' nac Samaria

25 Lā' tuncan kalhatin xamākalhtō'kē'ni' ley tāyalh lā' tā'chihuīna'lh Jesús para nalīlaktzī'n. Lā' kalhasqui'nīlh:

—Mākalhtō'kē'ni', ¿tuchū na'ictlahua para que na'icka'lhī quinquilhtamacuj para pō'ktu?

26 Lā' Jesús kalhtīlh:

—¿Tuchū tatzo'kni' na ixley Moisés? ¿Chichū lakapūtle'ke'ya'?

27 Huan xamākalhtō'kē'ni' ley kalhtīni'lh:

—"Capāxqui' huan Māpa'ksīni' a'ntī minDios con ixlīhuāk mi'a'clhcunuc lā' con ixlīhuāk milīca'tzīn lā' con ixlīhuāk mifuerza lā' con ixlīhuāk mintapāstacna'. Lā' cacāpāxqui' ā'makapitzīn hua'chi pāxquī'ca'na' mē'cstu".

28 Lā' tuncan Jesús huanilh:

—Xa'nca kalhtīni'nī'ta'. Palh chuntza' natlahua'ya', naka'lhīya' minquilhtamacuj para pō'ktu.

29 Lā' huan xamākalhtō'kē'ni' ley māpūtaxtūcu'tulh ixlīkalhasqui'nīn lā' huanilh Jesús:

—¿Tichū ā'makapitzīn a'ntī xa'iccāpāxquī'lh?

30 Lā' tuncan Jesús kalhtīlh:

—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; ixtaxtunī't de nac Jerusalén lā' ixa'mā' nac Jericó. Lā' huan ka'lhāna'nī'n tachi'palh lā' tamakka'lhankō'lh hasta ixlu'xu' a'ntū ixlhakā'nī't. Tatucsli lā' ta'a'lh. Tamakxtekli xa'a'ctzincsni'.
31 Chuntza' pātle'kelh que ixa'mā' nac huā'mā' tej kalhatin sacerdote. Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huan chi'xcu', xmān xti'li'maka'lh.
32 Nā tētaxtulh kalhatin ixmaktaka'lhna' xaka'tla' lītokpān. Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huan chi'xcu', nā xti'li'maka'lh.

33 'Lā' a'xni'ca' milh kalhatin xala' nac Samaria, xla' laktzī'lh lā' lakalhu'malh.
34 Lā' tuncan tapajtzūlh huan chi'xcu' lā' līcu'chū'lh aceite lā' līcu'chu'ni' a'nlhā ixmātakāhuī'canī't. Lā' hui'līni'lh vendaje. Lā' tuncan kēhui'līlh ixburro lā' pūlē'lh nac mesón lā' a'ntza' maktaka'lhli.
35 Lā' ixlīlakalī tuncuīlh a'xni'ca' huan samaritano ixa'mā'tza', maxquī'lh tumīn huan ixtēcu' mesón lā' huanilh: "Camaktaka'lhti huā' ī'tza'ca'. Lā' palh tū' a'cchā'n huā' tumīn, na'icmaxquī'yāni' ixlaktapalh a'xni'ca' na'icchimpala".

36 Lā' Jesús huanilh huan xamākalhtō'kēni' ley:

—Chuhua'j caquihua'ni', ¿tichū de huā' tamā'na kalhatu'tun puhua'na' māsu'yulh a'nchī pāxquī'lh huan takāhuī'n?
37 Lā' huan xamākalhtō'kē'ni' ley hualh:

—A'ntī lakalhu'malh.

Lā' Jesús huanilh:

—Capit lā' catlahua' chu a'cxtim.

Jesús a'lh na ixchic Marta lā' María

38 Jesús tēlh ixtej lā' chā'lh nac lakatin
cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' kalhatin puscāt, a'ntī
ixuanican Marta, mānūlh na ixchic.
39 Marta ixka'lhī ixtā'tin a'ntī ixuanican María.
Lā' xla' tahui'lh na ixtojon Jesús para nakaxmatni'
a'ntū xla' ixmāsu'yumā'.
40 Lā' Marta tamakchuyīlh como lej ixka'lhī
ixlītlōt lā' laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:

—Māpa'ksīni', ¿tū' lītamakchu'yi' nīn tuntū' que quintā'tin quimāchokoni'kō' lītlōt? Cahua'ni' que caquimaktāyalh.
41 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Marta, hui'x māmakchuyīya' lā' lej lē'capina' milītlōt lā' ā'catūhuā.
42 Pero a'nan a'ntū más tasqui'nī. María lac-
sacnī't a'ntū más tzey lā' tintī' catimaklhtīlh.

11

Jesús quincamāsu'ni'yāni' a'nchī nakalhtō'ka'yāuj
Mt. 6.9-15; 7.7-11

1 Maktin huā Jesús ixkalhtō'ka'mā' nac lakatin
lugar. Lā' a'xni'ca' kalhtō'ka'kō'lh, kalhatin
ī'sca'txtunu' huanilh:

—Māpa'ksīni', caquilāmāsca'tīuj a'nchī kalhtō'ka'can hua'chi cāmāsca'tīlh ī'sca'txtunu'nī'n Juan huan Mā'kpaxīni'.
2 Lā' Jesús cāhuanilh:
—A'xni'ca' kalhtō'ka'yā'tit, chuntza' nahua'nā'tit:
QuinTāta'ca'n a'ntī hui'lachi nac a'kapūn, ca'a'cnīni'ni'ca'.
Camilh a'xni'ca' natzucuya' nacāmāpa'ksī'kō'ya' huan tachi'xcuhuī't.
Catlahuaca mintapuhuān huā'tzā' nac ti'ya't chu a'cxtim hua'chi nac a'kapūn.
3 Caquilāmaxquī'uj quilīhua'tca'n a'ntū na'icua'yāuj lakalīyān.
4 Lā' caquilāmāsputūnu'ni'uj quintalaclē'i'ca'n como nā quina'n iccāmāsputūnu'ni'yāuj a'ntī quincātalaclē'ni'yāni'.
Tū' camakxtekti naquincāpātle'keni'yāni' a'ntū naquincāmātlahuīyāni' talaclē'i'.
5 Nā Jesús cāhuanilh:
—Calīhui'līuj que kalhatin de hui'xina'n ka'lhīyā'tit kalhatin mi'amigoca'n. Lā' i'tāt tzī'sa napina' na ixchic lā' nahuani'ya': “Amigo, caquimāpāhua'xtuni' mactu'tun pāntzi
6 porque chuna'j quilakchilh kalhatin qui'amigo na quinchic lā' tū' icka'lhī a'ntū na'icmāhuī'”.
7 Lā' calīhui'līuj que xla' desde ixchakān chic nakalhtīyāni': “Tū' caquimāmakchuyi'. Lacchōyātza' huan mākalhcha lā' quilīhuākca'n iclhtatamā'naujtza'. Lā' tūla ictāquī' para na'icmaxquī'yāni' nīn tuntū'”, nahuaniyāni' mi'amigo.
8 ’Iccāhuaniyāni' que a'yuj mi'amigo tū' catāquī'cu'tulh para namaxquī'yāni' catūhuā a'yuj

lī'amigo hui'xina'n, pero natlahua para que tū' namājiclhuī'ya' ā'chulā' lā' namaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'na'.
9 'Chuntza' iccāhuaniyāni': Casqui'ni'tit Dios lā' xla' nacāmaxquī'yāni'. Lā' caputzatit a'ntū Dios cāmaxquī'cu'tunāni' lā' nakaksā'tit. Lā' calīmacasā'na'ntit huan mākalhcha lā' nacātamālaquī'ni'yāni'.
10 Chuntza' a'ntī nasqui'n, xla' namaklhtīni'n; lā' a'ntī naputza, xla' nakaksa; lā' a'ntī nalīmacasā'nan huan mākalhcha, namālaquī'ni'can.
11 'Ixlīca'tzan kalhatin de hui'xina'n a'ntī xatāta', ¿chu namaxquī'ya' chihuix mincaman a'xni'ca' squi'ni'yāni' pāntzi? Lā' ¿chu namaxquī'ya' lakatin lūhua' palh squi'ni'yāni' squī'ti'?
12 Lā' ¿chu namaxquī'ya' lakatin cūlūtl palh squi'ni'yāni' ka'lhuā't?
13 Hui'xina'n a'yuj tū' lacuan pero ca'tzīyā'tit que tzē namaxquī'yā'tit lē'ksajna' xatzey mincamana'ca'n. Lā' ā'chulā' minTāta'ca'n a'ntī hui'lacha' nac a'kapūn nacāmaxquī' Espíritu Santo a'ntī tasqui'ni'.

Ixtahuan que Jesús ixka'lhī ixlīmāpa'ksīn huan ko'ti'ti'

Mt. 12.22-30; Mr. 3.19-27

14 Jesús ixmāxtuni'mā' de huan chi'xcu' huan tlajana'. U'tza' ixmakakō'ko'nī't. Lā' a'xni'ca' taxtulh huan tlajana', tzētza' ixchihuīna'n huan kō'ko'. Lā' huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh huā'mā'
15 pero makapitzīn tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' cālīmāxtu huan tlajana'nī'n ixlīmāpa'ksīn Beelzebú a'ntī xapuxcu' huan tlajana'ni'n.

16 Lā' a'makapitzīn ixtalīlaktzī'ncu'tun Jesús lā'
ixtasqui'ni' lakatin lē'cnīn xala' nac a'kapūn.
17 Lā' xla' ixca'tzī a'ntū xlaca'n ixtapuhuan lā'
cāhuanilh:
—Palh huan pūchihuīna'nī'n tatapitzi
lā' talāsta'la, tūla tamāpa'ksīni'n makān.
Natalāmāsputūkō'. Lā' palh tatapitzi lā' natalātucsa
līta'timīn nā natalāmāsputūkō'.
18 Chuntza' palh tatapitzi xlaca'n a'ntīn
tatapa'ksī con Satanás lā' lītā'ca'tza tala, ¿chī
nalīka'lhī ixlīmāpa'ksīn Satanás? Iccāhuaniyāni'
huā'mā' como hui'xina'n quilāhuaniyāuj que
quit iclīmāxtulh huan tlajana' por ixlīmāpa'ksīn
Beelzebú.
19 Palh quit iccālīmāxtu huan tlajana'nī'n
ixlīmāpa'ksīn Beelzebú, ¿tichū ixlīmāpa'ksīn
taka'lhī xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con hui'xina'n
lā' talīmāxtu tlajana'? Chuntza' māni' xlaca'n
talīmāsu'yu que tū' stu'ncua' a'ntū quilālē'ksa'nāuj.
20 Quit iccālīmāxtu tlajana'nī'n por ixlīmāpa'ksīn
Dios. Lā' huā'mā' ū'tza' huanicu'tun que Dios
cāmāsu'ni'yāni' a'nchī tzuculhtza' māpa'ksīni'n
huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'.
21 'A'xni'ca' maktaka'lhmā' ixchic kalhatin
chi'xcu' a'ntī tli'hui'qui lā' a'ntī ka'lhī līcā'n a'ntū
nalīmaktāyacan, tuntū' catipātle'keni'lh catūhuā
a'ntū ixla'.
22 Pero palh namin ā'kalhatin más xatli'hui'qui,
ū'tza' natlaja lā' namaklhtī ixlīcā'n a'ntū līpāhuan
lā' namālacpitzi a'ntū namaklhtī.
23 'A'ntīn tū' tapa'ksīcu'tun con quit, ū'tza'
quintā'ca'tza. Lā' a'ntīn tū' quintā'scuja, ū'tza'
lactlahuana'n.

Taspi'tchoko huan tlajana'
Mt. 12.43-45

24 Lā' Jesús cāhuanipā:

—A'xni'ca' lakatin tlajana' nataxtu de huan chi'xcu', nalatā'kchoko a'nlhā cā'scōhua lā' naputza a'nlhā najaxa. Lā' a'xni'ca' tū' kaksa a'nlhā najaxa, napuhuan: "Na'ictaspi'tchoko a'nlhā ictaxtulh".

25 'Lā' a'xni'ca' nataspi'ta, nakaksa huan chi'xcu' hua'chi lakatin chic a'ntū scayancyā lā' xa'nca pa'lhnancanī't.

26 Lā' tuncan na'a'n nacātē ā'kalhatojon tlajana'nī'n más xaca'tzanca'tzīnī'n. Lā' ixlīhuākca'n natatanū natalatahui'la na ixchakān huan chi'xcu'. Lā' chuntza' ā'chulā' na'a'nīni' huan chi'xcu' que a'xni'ca' ixka'lhī xmān kalhatin tlajana'.

Xastu'ncua' tapāxuhuān

27 Lā' a'xni'ca' Jesús ixcāhuanimā' huā'mā', kalhatin puscāt na ixlaclhpu'nanca'n tachi'xcuhuī't ta'salh lā' hualh:

—¡Līpāxūj huan puscāt a'ntī mālacatuncuīnī'ta'ni' lā' a'ntī mātziquī'ni'!

28 Lā' Jesús hualh:

—¡A'chulā' natalīpāxuhua a'ntīn takaxmata lā' ta'a'cnīni'ni' a'ntū huan Dios lā' ta'a'kahuāna'ni'!

Huan tachi'xcuhuī't tasqui'nli lakatin lē'cnīn
Mt. 12.38-42; Mr. 8.12

29 Huan tachi'xcuhuī't ā'chulā' talaktakēstokli Jesús lā' xla' tzuculh chihuīna'n lā' hualh:

—Hui'xina'n huā'tzā' tū' tzey. U'tza' līsqui'nā'tit lakatin lē'cnīn. Lā' xmān nacātamāsu'ni'yāni' lē'cnīn hua'chi a'ntū pātle'keni'lh Jonás.

30 Lā' a'ntū pātle'keni'lh Jonás cāmāsu'ni'lh ixlīmāpa'ksīn Dios xalanī'n nac Nínive. Lā' nā chuntza' a'ntū napātle'keni' huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nacāmāsu'ni'yāni' ixlīmāpa'ksīn Dios.
31 Namin huan chi'chini' a'xni'ca' nacālaccāxtlahuakō'can ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xala' nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' a'xni'ca'tza' huan reina a'ntī ixmāpa'ksīni'n nac Saba natāya lā' nacālē'ksa'nīni'nāni'. Nacālē'ksā'nīni'nāni' xla' porque xla' kaxmatli a'ntū hualh Salomón. Makat ixuanī't ixchic huan reina lā' milh kaxmata Salomón. Lā' quit ā'chulā' ictasqui'nī que Salomón lā' tū' quinkaxpa'tcu'tunā'tit.
32 'Lā' nā a'xni'ca' nalaccāxtlahuakō'can, xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna' huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Níneve natatāya lā' nacātalē'ksa'nīni'nāni' hui'xina'n a'ntī hui'lāna'ntit chuhua'j. Nacātalē'ksa'nīni'nāni' como xlaca'n taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n a'xni'ca' milh Jonás lā' lī'a'cta'sana'lh ixtachihuīn Dios. Lā' hui'xina'n tū' xtāpalī'tit mintapāstacnaca'n a'xni'ca' quit ica'cta'sana'lh. Lā' quit ā'chulā' ictasqui'nī que Jonás.

Huan pūmaksko
Mt. 5.15; 6.22-23

33 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tintī' māquilhtī ixpūmaksko lā' namātze'ka o nahui'lī ixtampīn cajón. Namā'ca' cā'lakuān para que chuntza' a'ntī natatanū tzē natalaktzī'n.
34 Palh tū' tampi'lhīni'nā'tit lā' palh laktzī'nā'tit a'ntūn tamaclacasqui'n ā'makapitzīn, ū'tza' hua'chilh tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk xkakana' na mimacni'ca'n. Lā' palh xmān

laktzī'nā'tit a'ntū maclacasqui'nā'tit hui'xina'n
mē'cstuca'n, lej lactampi'lhni' lanī'ta'ntit. Lā' ū'tza'
hua'chilh tū' tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh
huāk cā'pucsua' na mimacni'ca'n.
35 Cuenta catlahua' que tū' natzucuya' pāstaca'
a'ntūn tū' tzey, porque chuntza' tūlalh catitlahua'
a'ntūn tzey.
36 Palh hui'x pāstaca' a'ntūn tzey lā' palh
tlahua'ya' a'ntūn tzey, ū'tza' nala hua'chi lakatin
pūmaksko a'ntū xa'nca maksko mintej.

Jesús cālacaquilhnīlh huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley

Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47

37 A'xni'ca' Jesús chihuīna'nkō'lh, kalhatin fariseo
huanilh que catā'a'lh tā'huā'yan na ixchic. Lā' Jesús
tanūlh lā' tahuī'lh huā'yan.
38 Lā' huan fariseo lē'cnīlh como Jesús tū'
makacha'ka'lh hua'chi xlaca'n ixtalīsmanīnī't para
natahuā'yan.
39 Lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:

—Hui'xina'n fariseosnu' hua'chi a'ntī
namakche'kē' vaso lā' pulātu lā' tū' catipūche'kē'lh.
Nā chuntza' hui'xina'n. Tasu'yu'yā'tit que
tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n pero tū' tzey
mintapāstacna'ca'n porque tampi'lhīni'nā'tit lā'
tlahua'cu'tunā'tit a'ntūn tū' tzey.
40 ¡Tū' māchekxīcu'tunā'tit hui'xina'n! ¿Chu tū'
ca'tzīyā'tit que Dios cātlahuani' hui'xina'n para
que na'a'cnīni'ni'yā'tit Dios? Lā' a'xni'ca' tū' tzey
mintapāstacna'ca'n, tūlalh cati'a'cnīni'ni'tit.
41 Palh stu'ncua' a'cnīni'ni'cu'tunā'tit Dios, macla-
casqui'n xatzey mintapāstacna'ca'n. Palh tzey

mintapāstacna'ca'n, ixlīhuākca'n natalaktzī'n palh tzey hui'xina'n.
42 ’¡Hui'xina'n fariseosnu' nalakaputzayā'tit!
Hui'xina'n māstā'yā'tit para Dios macsti'na'j huan līhua'tna' hua'chi a'lhmūhuēn lā' a'jonjolin lā' ā'tāpātin. Lā' chuntza' tasqui'nī. Pero tū'tza' tasu'yu palh pāxquī'yā'tit Dios lā' palh natlahua'yā'tit a'ntū lacuan. Lā' tasqui'nī namāstā'yā'tit huan lacmacastin līhua't. Lā' nā maclacasqui'n natlahua'yā'tit a'ntū xatzey lā' napāxquī'yā'tit Dios.
43 ’¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu'!
Lacasqui'nā'tit mimpūtahuī'lhca'n a'ntū más xalactzey nac lītokpān. Lā' lacasqui'nā'tit cacāta'a'cnīni'ni'ni' a'xni'ca' pimpā'na'ntit nac tej.
44 ’¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n
mākalhtō'kē'ni'nī'n de huan ley lā' fariseosnu' a'ntī a'kxokonu'nī'n! Hui'xina'n hua'chi taponkni' a'ntūn tū' tatasu'yu. Tachi'xcuhuī't tachi'nta lā' tū' taca'tzī. Chuntza' talaclē'n chu a'nchī tatzo'kni' na ixley Moisés. Nā chuntza' hui'xina'n cāmālaclīpinīyā'tit ā'makapitzīn ixpālacata a'ntū cāmāsu'ni'yā'tit. Lā' xlaca'n tū' taca'tzī palh talaclē'n —hualh Jesús.
45 Tuncan kalhtīlh kalhatin xamākalhtō'kē'ni' ley lā' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', a'xni'ca' hua'na' huā'mā' quilālacaquilhnīyāuj.
46 Lā' Jesús hualh:

—¡Nalakaputzayā'tit nā hui'xina'n huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley! Lej lhūhua' talanān mātlahuīni'nā'tit lā' tūlatza' tlōkentaxtūkō'can. U'tza' hua'chilh ixcāxtlahua'tit huan tacu'ca' a'ntū lej

tzinca. Nīn tintī' tzē natāyani' lā' hui'xina'n tū' lacāxtlahuacu'tunā'tit para que tzē nacu'ca'can.

47 ’¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n! Tū' tzey a'nchī tlahua'yā'tit. Xmān cā'a'cnīni'ni'cu'tunā'tit huan xanīnī'ntza' a'cta'sana'nī'n. Minapapana'ca'n tamaknīlh huan a'cta'sana'nī'n.
48 Lā' hui'xina'n tlahua'yā'tit ixa'cchicca'n huan a'cta'sana'nī'n a'ntī cāmaknīca. U'tza' lītasu'yu que chu lakatin hui'lāna'ntit con minapapana'ca'n, lā' puhua'nā'tit que tzey a'nchī tatlahualh.

49 ’U'tza' līchihuīna'lh Dios como lej ka'lhī tapāstacna'; hualh: “Na'iccāmacamini' a'cta'sana'nī'n. Lā' nacāmaknīcan ā'makapitzīn lā' nacāmāpātīnīcan ā'makapitzīn huampala”.
50 Chuntza' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j, ū'tunu'n natalē'n cuenta ixpālacata ixlīhuākca'n a'cta'sana'nī'n a'ntī cāmaknīcanī't desde a'xni'ca lalh quilhtamacuj.
51 Natzucucan nacākalhasqui'nīcan con Abel lā' ā'xmān nalī'a'ksputcan huan Zacarías a'ntī maknīca na ixpu'nan huan lītokpān lā' na ixlacapūn huan pūmacamāstā'n. U'tza' iccāhuaniyāni' que Dios nacākalhasqui'nīyāni' hui'xina'n ā'tzā' ixpālacata huan a'cta'sana'nī'n a'ntī cāmaknīcanī't.
52 ’¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n, mākalhtō'kē'ni'nī'n ley! Ixtachihuīn Dios hua'chilh tanūma' nac lakatin chic. Hui'xina'n ka'lhīyā'tit xallave huan chic, pero tū' tanūyā'tit. Lā' tū' cāmakxtekā'tit natatanū ā'makapitzīn.
53 A'xni'ca' Jesús cāhuanilh huanmā', huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā' fariseosnu' ta'a'kchā'ni'lh Jesús. Lā' lej tatzuculh takalhasqui'nī lhūhua' catūhuā.

54 Ixtamaktaka'lhmā'na a ver palh tzē ixtamakkaksli a'ntū ixtalīlē'ksa'nīni'lh.

12

A'ntī tlahua lakatu' ixlacan

1 Līhuan ixtatakēstokmā'na lej lhūhua'
tachi'xcuhuī't hasta ixtalālacchi'ntatza'. Lā' Jesús tzuculh cāhuani pū'la ī'sca'txtunu'nī'n:

—Cuenta natlahuayā'tit huan fariseosnu' como xlaca'n tatlahua lakatu' ixlacanca'n. Lā' tū' titlahuayā'tit hua'chi xlaca'n.
2 Ixlīhuāk a'ntū tatzē'knī't, ū'tza' nalaktzī'ncan.
Lā' a'ntū lakatzē'kcus, naca'tzīkō'can.
3 Lā' chuntza' a'ntū hui'xina'n huaninī'ta'ntit
xmān kalhatin, ū'tza' nakaxmatcan chuxalhā. Lā' a'ntū tzē'k huanī'ta'ntit ixchakān chic, ū'tza' palha' nahuancan kēpūn.

A'ntī najicua'ni'can
Mt. 10.28-31

4 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Qui'amigos, iccāhuaniyāni' que tū'
tijicua'ni'yā'tit a'ntīn tamaknīni'n lā' ā'calīstān tūla tatlahua ā'chulā'.
5 Na'iccāhuani'yāni a'ntī najicua'ni'yā'tit:
Cajicua'ni'tit Dios a'ntī tzē nacāmāsputūkō'yāni' lā' ā'calīstān nacāmacā'nāni' nac pūpātīn. Ū'tza' calījicua'ni'tit Dios.
6 ’Tū' lej tapala huan tantzictzi. Stā'can tan-
quitzis por xmān lakatu' tumīn. Lā' Dios tū' cāpātza'nkā nīn lakatin de xlaca'n.
7 Pues hasta miya'jca'n chā'tunu' de hui'xina'n
cātapūtle'keni'ni' kanatunu'. Lā' ū'tza' tū'

tilījicua'nā'tit; hui'xina'n ā'chulā' tapalayā'tit que huan tantzictzi.

A'ntī natahuan que tatapa'ksī con Jesús
Mt. 10.32-33; 12.32; 10.19-20

8 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Iccāhuaniyāni' que chuxatī a'ntī nahuan na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't: "Quit ictapa'ksī con Cristo", lā' chuntza' nā quit na'icuan na ixlacapūnca'n ixángeles Dios: "Xla' tapa'ksī con quit". Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

9 Lā' chuxatī naquinkalhtatzē'ka na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't, nā quit na'ickalhtatzē'ka na ixlacapūnca'n ixángeles Dios.

10 'Lā' a'ntī talīchihuīna'n contra huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n, nacāmāsputūnu'ni'can. Pero a'ntīn tahuan que tū' tzey a'ntū tlahua huan Espíritu Santo, xlaca'n tūla caticāmāsputūnu'ni'ca.

11 'A'xni'ca' nacātalē'nāni' na ixlacapūnca'n huan māpa'ksīni'nī'n lā' huan pūchihuīna'nī'n a'nlhā tlahuacan justicia, tū' lej nacāpāta'layāni' a'nchī nakalhtīni'nā'tit.

12 Huā'mā' ka'tlā'tus, a'xni'ca' nachihuīna'nā'tit, huan Espíritu Santo nacāmāsu'ni'yāni' a'nchī nakalhtīni'nā'tit —hualh Jesús.

Huan chi'xcu' rico

13 Kalhatin ixlaclhni' tachi'xcuhuī't huanilh Jesús:

—Mākalhtō'kē'ni', cahua'ni' quintā'tin caquimāpitzini'lh quiherenciaca'n.

14 Lā' Jesús kalhtīlh:

—¿Tichū quihui'līnī't quit hua'chi juez o mālacpitzini' ti'ya't?

15 Lā' nā hualh:

—Cuenta catlahua'tit. Lā' tū' titampi'lhīni'nā'tit
porque huan lhūhua' tumīn lā' ā'catūhuā xala' nac
huā'mā' quilhtamacuj tūlalh caticāmaxquī'ni' min-
quilhtamacujca'n.
16 Lā' tuncan Jesús cālīmālacastucli lā' cāhuanilh:
—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; lej rico ixuanī't. Lā' lej
ixmakalana'n na i'xti'ya't.
17 Lā' xla' tuncan puhualh ixpātunca'tzi: "¿Tuchū
na'ictlahua? Tū' icka'lhī lhā na'icmāquī' lhūhua'
quincuxi'.
18 Na'iccālactlahua xalacti'na'jna' quimpūcuxi' lā'
na'ictlahua más xaka'tla' lā' a'ntza' na'icmāquī'kō'
quincuxi' lā' ixlīhuāk ā'makapitzīn a'ntu
icmakalalh.
19 Lā' a'xni'ca' na'icpuhuan quē'cstu: Chuhua'j
icka'lhī lhūhua' catūhuā para lhūhua' cā'ta.
Chuhua'j na'icjaxa lā' na'icuā'yan lā' na'icko'tnūn
lā' na'icpāxuhua".
20 Lā' Dios huanilh: "Hui'x tū' xa'nca
pāstacna'na'. Chuhua'j huā'mā' tzī'sa nanī'ya'. Lā'
a'ntū māquī'nī'ta', ¿tichū natachokoni'?"
21 Chuntza' napātle'keni' kalhatin chi'xcu' a'ntī
mākēstoka lhūhua' catūhuā para ixa'cstu. Lā'
ixlīhuāk a'ntū ka'lhī, nīn tuntū' ixtapalh na ixla-
capūn Dios.

Dios cāmaktaka'lha ixcamana'
Mt. 6.25-34

22 A'calīstān Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Iccāhuaniyāni'. Tū' ticāpāta'layāni' a'ntū
nahua'yā'tit nīn a'ntū nalhakā'yā'tit.
23 Como Dios cāmaxquī'yāni' minquilhtamacu-
jca'n lā' mimacni'ca'n a'ntū napūscujā'tit, ā'chulā'
nacāmaxquī'yāni' milīhua'tca'n lā' milu'xu'ca'n.

24 Cuenta cacātlahua'tit huan cha'kni'. Xlaca'n
nīn tuntū' tacha'n lā' nīn tamakalana'n. Lā' tū'
taka'lhī ixpūcuxi'ca'n pero Dios cāmāhuī'. A'chulā'
tapalayā'tit hui'xina'n que huan tamā'na spūnnu'.
25 Nīn tintī' de hui'xina'n tzē más makān
nalatahui'la a'yuj cāpāta'layāni'.
26 Palh chuntza' tūla natlahuayā'tit, ¿a'chī'
lē'capinā'tit ā'tāpātin catūhuā?
27 ’Cuenta cacātlahua'tit huan xa'natna' a'nchī
talīstaca. Tū' tascuja lā' tū' tatza'pa' ixlu'xu'ca'n.
Lā' lej tzēhuanī't tastaca a'yuj tuntū' tatlahua.
Lā' iccāhuaniyāni' que huan rey Salomón tūlalh
cāmālacastucli ixlītzēhuanī't huan xa'nat. Lā' xla' lej
rico ixuanī't.
28 A'nan chi'tin nac cā'tacuxtu a'ntū tzēhuanī't
pero lakalī tū'xama'n nacā'ī'can lā' nacālhcuyucan.
Lā' como Dios cāmaktaka'lha lā' cāmakastaca
huan chi'tin a'ntū palaj nascōhuan, ā'chulā'
nacāmaktaka'lhāni' hui'xina'n. Lā' ¿a'chī' tū'
kalhlaka'ī'yā'tit huā'mā'?
29 Chuntza' tū' tilē'capinā'tit ixpālacata a'ntū
nalīhua'yā'tit nīn a'ntū nalīko'tnūnā'tit.
30 Huan tachi'xcuhuī't xala' huā'mā' quilhta-
macuj xmān ū'tza' taputzatlā'huan. Lā' hui'xina'n
ka'lhīyā'tit kalhatin minTāta'ca'n nac a'kapūn lā'
xla' ca'tzī a'ntū maclacasqui'nā'tit.
31 Mejor pū'la caputzatit a'nchī
nalī'a'kahuāna'ni'yā'tit Dios xala' tālhmā'n
lā' nā namaklhtīni'nā'tit ā'makapitzīn a'ntū
maclacasqui'nā'tit.

Milīrico nac a'kapūn
Mt. 6.19-21

32 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Quilakska'tā'n, tū' cajicua'ntit. Tū' lhūhua' hui'xina'n pero minTāta'ca'n nac a'kapūn lacasqui'n que natapa'ksīyā'tit con xla'.
33 Castā'tit a'ntū ka'lhī'yā'tit lā' cacāmaxquī'tit
a'ntīn tamaclacasqui'n. Chuntza' naka'lhī'yā'tit mimpūtumīnca'n a'ntūn tū' maktin catimasli lā' milīricujlani'ca'n nac a'kapūn a'nlhā tū' maktin catisputli. Lā' a'ntza' tū' catitanūlh ka'lhāna' lā' nīn huan tzapūla' tūlalh catihua'lh.
34 A'nlhā huī' milīricujlani'ca'n, a'ntza' huī'
mintapāstacna'ca'n.

Maclacasqui'n cāxni'j natahui'layā'tit

35 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Cacāxtahui'la'tit con mimpūmakskoca'n xataquilhtani'tza'.
36 Cala'tit hua'chi tasācua' a'ntīn taka'lhīmā'na
ixpatronca'n a'ntī a'nī't a'nlhā tapūchahuamā'ca. Lā' a'xni'ca' nataspi'ta lā' nalīmacasā'nan huan mākalhcha, lacasqui'n camālaquī'ni'ca lacapalh.
37 Līpāxūj huan tasācua'nī'n talakahuahui'lāna'
a'xni'ca' nachin ixpatronca'n. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que māni' ixpatronca'n namācāxkō' lā' nacāmāhuī'can.
38 A'yuj cachilh i'tāt tzī'sa o tuncuīni', pero līpāxūj
huan tasācua'nī'n palh talakahuahui'lāna' a'xni'ca' nachin ixpatronca'n.
39 'Caca'tzī'tit huā'mā' que palh ixtēcu' chic
ixca'tzīlh tuyā hora nachin huan ka'lhāna', ixlakahuantō'lalh lā' tū' ixtimakxtekli natanū huan ka'lhāna'.
40 Nā hui'xina'n caskalalhtō'la'tit como namin
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n a'xni'ca' tū' pāstacā'tit.

Huan xatzey tasācua' lā' huan tūn tū' xatzey tasācua'
Mt. 24.45-51

41 Lā' tuncan Pedro kalhasqui'nīlh:

—¿Chā quilālīmālacastucui xmān para quina'n o para līhuāk?

42 Lā' Jesús hualh:

—¿Chī huanī't huan xatzey tasācua' a'ntī
xa'nca māchekxī? Xla' ū'tza' a'ntī huan patrón nalīmāmacū' huan chic para nacāmāhuī' ixtā'tasācua'nī'n a'xni'ca' maclacasqui'n.
43 Līpāxūj huan tasācua' palh tlōkentaxtūmā' ixlītlōt a'xni'ca' nataspi'ta ixpatrón.
44 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Huan patrón nalīmāmacū' huā'mā' tasācua' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī.
45 Lā' palh tū' tzey huā'mā' tasācua', xla' napuhuan que natakoxī huan ixpatrón. Lā' chuntza' natzucu cālactucsa ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' huan maksqui'tīnī'n lā' natzucu huā'yan lā' nako'ta lā' naka'chī.
46 Lā' chu līmaktin nataspi'ta huan patrón. Lā' namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' huan tū' tzeyā tasācua' tū' ca'tzī lā' tū' ka'lhīmā'. Lā' huan patrón lej palha' nacastigarlī huan tasācua' lā' namāpātīnī hua'chi natapātīni'n xlaca'n a'ntī līhua tahuan palh takalhlaka'ī'.
47 'Huan tasācua' a'ntī ca'tzī a'ntū lacasqui'n ixpatrón lā' tū' tlōkentaxtū lā' tū' a'cnīni'ni', xla' lej maklhūhua' natucscan.
48 Lā' huan a'ntīn tū' ca'tzī a'ntū lacasqui'n ixpatrón lā' chuntza' natlahua a'ntū maclacasqui'n castigo, xla' tū' lhūhua' catihui'līni'ca. A'ntī līmāmacū'can lhūhua', xla' tzē nasqui'ni'can

lhūhua'. Lā' a'ntī līmāmacū'can más lhūhua', xla' tzē nasqui'ni'can más lhūhua'.

Jesús cāmālacpitzi huan tachi'xcuhuī't
Mt. 10.34-36

49 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Por quimpālacata tū' chu lakatin natala. Makapitzīn lej nata'a'kahuāna'ni' quintachihuīn. Lā' ā'makapitzīn lej natalakmaka'n quintachihuīn. Makapitzīn stu'tu'lu' natahuan que stu'ncua' quintachihuīn lā' ā'makapitzīn stu'tu'lu' natahuan que tū' stu'ncua'. Chuntza' calalh chuhua'j.
50 A'nan a'ntū na'icpātī. ¿Chī na'iclītāyani' hasta
a'xni'ca' na'ictlōkentaxtū?
51 ¿Chu puhua'nā'tit icmilh para que chu lakatin
natala tachi'xcuhuī't? Iccāhuaniyāni' que tū'. Na'iccāmā'kapitziyāni'.
52 Lā' chuhua'j hasta kalhaquitzis xala' lakatin
chic natalacpitzi. Kalhatu'tun natala contra kalhatu', lā' kalhatu' contra kalhatu'tun.
53 Huan xatāta' nala contra ixcaman lā' huan
o'kxa' contra ixtāta'. Lā' xatzī't nala contra ixtzu'ma'jāt lā' huan tzu'ma'jāt nala contra ixtzī't. Lā' huan puscāt nala contra ixpuscāt ixo'kxa' lā' huan puscāt nala contra ixtzī't ixkōlu'.

Tū' ixmāchekxīcan huan lē'cnīn
Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13

54 Nā Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:

—A'xni'ca' hui'xina'n laktzī'nā'tit tā'kaquī'mā'cha' poklhnu' a'nlhā tā'cnū huan chi'chini', tuncan nahua'nā'tit namin xcān. Lā' chuntza' pātle'ke.
55 Lā' a'xni'ca' minācha' huan ū'ni' xala' nac sur,
huancan naxu'nu. Lā' chuntza' pātle'ke.

56 ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n!
Tzē nahuanā'tit palh namin xcān o tū' namin,
xmān porque laktzī'nā'tit huan a'kapūn. Lā'
¿a'chī' tū' cuenta tlahua'yā'tit a'ntū pātle'kemā' nac
huā'mā' quilhtamacuj a'xni'ca' laktzī'nā'tit huan
lē'cnīn?

Calī'hui'li' natā'latahui'la'ya' xa'nca mintā'ca'tza Mt. 5.25-26

57 Lā' Jesús cāhuanipā:
—¿A'chī' tūla puhuanā'tit palh catūhuā tzey o tū'
tzey?
58 Palh catīhuā mālacapū'yāni', calī'hui'li'
natā'lacāxla'ya' līhuan tūna'j pinā'tit nac pūchihuīn.
Chuntza' tū' catilē'ni' na ixlacapūn juez. Lā' huan
juez tū' catimacamāstā'ni' con huan policía lā'
huan policía tū' catimānūni' nac pūlāchī'n.
59 Palh chuntza' ixpātle'keni'ni', icuaniyāni que
tū' catitaxtu hasta que tū' namāpalakō'ya' ixlīhuāk.

13

Maclacasqui'n naxtāpalī'yā'tit mintapāstacna'ca'n

1 Lā' huā'mā' chi'chini' tamilh chi'xcuhuī'n.
Lā' ixtahuanimā'na Jesús a'nchī Pilato
cāmāmaknīnīni'nī't makapitzīn chi'xcuhuī'n
xalanī'n nac Galilea a'xni'ca' xlaca'n
ixtamaxquī'mā'na Dios huan lē'ksajna'.
2 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¿Chu puhua'nā'tit que huan tamā'na
chi'xcuhuī'n cāpātle'keni'nī't chuntza' porque más
ixtalaclē'n que ā'makapitzīn xalanī'n nac Galilea?
3 Iccāhuaniyāni' que tū'. Lā' palh hui'xina'n tū'
naxtāpalīyā'tit mintapāstacna'ca'n, nā milīhuākca'n
nanīkō'yā'tit.

4 Lā' huan kalhacāujtzeyan a'ntīn tanīlh a'xni'ca'
huan torre de Siloé tapancli lā' cā'a'klhta'lalh, ¿chu
puhua'nā'tit que más ixtalaclē'n que ā'makapitzīn
xalanī'n nac Jerusalén?
5 Iccāhuani'yāni' que tū'. Lā' palh hui'xina'n tū'
naxtāpalī'yā'tit mintapāstacna'ca'n, nā nanī'yā'tit.

Huan xaqui'hui' higo a'ntū tū' ixka'lhī ixtō'ca't

6 Lā' tuncan Jesús cāhui'līni'lh huā'mā' a'ntū
lītalacastuca lā' cāhuanilh:
—Kalhatin chi'xcu' ixcha'nī't a'katin xaqui'hui'
higo na ixti'ya't. Lā' a'lh laktzī'n palh ixtō'ca'mā'.
Lā' tū' makkaksli ixtō'ca't.
7 Lā' tuncan huanilh ixtasācua': "Lakatu'tun
cā'tatza' icmakputza ixtō'ca't huā'mā' qui'hui' lā'
nīn tuntū' icmakkaksa. Catanca' porque xmān yā.
Chu tlakaj iccha'nli".
8 Lā' a'ntī ixmaktaka'lha huan ti'ya't kalhtīlh:
"Camakxtekti xmān huā'mā' cā'ta. Na'iclacxla'ja
huan ti'ya't lā' na'icmaka'ni' abono.
9 Lāsā' chuhua'j natō'ca'. Lā' palh tū' tō'ca'
a'xni'ca' natancā'ya'".

Jesús mātzeyīlh kalhatin puscāt a'clhchā'puncsua' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan

10 Lakatin chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan, Jesús
ixcāmāsu'ni'mā' nac lītokpān.
11 Lā' ixuī' a'ntza' kalhatin puscāt a'ntī ixī'tza'ca'n
lakacāujtzeyan cā'ta. Ixchi'panī't lakatin tlajana'
lā' ixmaka'ī'tza'ca'n lā' ixtaquilhpūstucnī't lā' tūla
ixtā'cstu'nca nīn macsti'na'j.
12 Lā' Jesús, a'xni'ca' laktzī'lh huan puscāt,
ta'sani'lh lā' huanilh:
—Puscāt, tzeyanī'ta'tza'. Tū'tza' ka'lhī'ya' ta'jatat.

13 Lā' tuncan Jesús mā'ca'ni'lh ixmacan lā'
chu tuncan huan puscāt tā'cstu'ncli lā' tzuculh
mācā'tanī Dios.
14 Como Jesús mātzeyīlh huanmā' chi'chini' a'ntū
pūjaxcan, huan xapuxcu' de huan lītokpān a'kchā'lh
lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—A'nan xmān lakachāxan chi'chini' para
nascujā'tit. Huan tamā'na chi'chini' cata'ntit
tacu'chu'yā'tit lā' tū' a'xni'ca' jaxkō'can.
15 Lā' tuncan Jesús kalhtīlh:
—¡Tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! ¿Chu tū'
naxcutā'tit mihuācaxca'n o mimburroca'n huan
chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' namāko'tūyā'tit?
16 Lā' huā'mā' puscāt, ī'xū'yātā'nat Abraham,
lā' hua'chīlh līchī'hui'līlh huan Satanás huā'mā'
ta'jatat. Lā' chuhua'j lakacāujtzeyan cā'tatza'.
¿Chu tū' līmakuan ixmaklhtīca ixta'jatat huā'mā'
chi'chini' a'ntū pūjaxcan?
17 A'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', cāmāmāxanī'lh
ixlīhuākca'n ixtā'ca'tzanī'n. Lā' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't ixtalīpāxuhua huan lē'cnīn a'ntūn
tlahualh Jesús.

Xati'ni' mostaza
Mt. 13.31-32; Mr. 4.30-32

18 Lā' tuncan Jesús hualh:
—¿Chī huanī't ixlīmāpa'ksīn Dios? Lā' ¿chī
na'iclīmālacastuca a'nchī natalhūhua'n xlaca'n a'ntī
Dios cāmāpa'ksī?
19 Natalhūhua'n chuntza' hua'chi staca lakatin
ti'ni' de mostaza a'ntū cha'nli kalhatin chi'xcu'
nac ti'ya't. Lacti'na'j huanmā' ti'ni' lā' a'xni'ca'
nastackō', nala hua'chi a'katin qui'hui'. A'xni'ca'
ka'tla'tza' lā' a'ntza' huan spūnnu' natatlahua
ixmāsekca'n.

Huan levadura
Mt. 13.33

20 Nā Jesús cāhuanilh:

—¿Chī na'iclīmālacastuca a'nchī nalaklhtāya ixlīmāpa'ksīn Dios?

21 U'tza' hua'chi lakatin levadura a'ntū kalhatin puscāt nalītlō maktu'tun xatapūlhcān harina lā' namakxteka hasta nalaklhtāyakō' huan ixtasquit.

Huan xapītzina'j mākalhcha
Mt. 7.13-14, 21-23

22 Jesús tēpā ixtej para nac Jerusalén. Lā' ixtētaxtu cā'lacchicni' ti'na'j lā' laka'tla' lā' ixmāsu'yu.

23 Lā' kalhatin kalhasqui'nīlh:

—¿Chā xmān makapitzīn natapūtaxtu?

Lā' Jesús kalhtīlh:

24 —Calīhui'lī'tit natanū'yā'tit nac xapītzina'j mākalhcha para nac a'kapūn, porque iccāhuaniyāni' que lhūhua' nataputza a'nchī natalītanūcu'tun. Lā' tūlalh catitatanūlh.

25 A'xni'ca' huan xamāpa'ksīni' chic namālacchō mākalhcha, hui'xina'n a'ntī yā'na'ntit kēpūn nalīmacasā'na'nā'tit huan mākalhcha. Lā' nahua'nā'tit: “Caquilāmālaquīni'uj”. Lā' xla' nacākalhtīyāni': “Tū' icca'tzī lhachū xalanī'n hui'xina'n”.

26 Lā' hui'xina'n naquilhtzucuyā'tit nahua'nā'tit: “Iccātā'huā'yanī'ta'ni' lā' hui'x māsu'yu' na qui'ā'lacchicni'ca'n”.

27 Lā' xla' nacākalhtīyāni': “Iccāhuanini'tza' que tū' icca'tzī lhachū xalanī'n hui'xina'n. Caquilātapānūni'uj milīhuākca'n. Hui'xina'n lej tlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey”.

28 Lā' chuntza' hui'xina'n nacalhua'nā'tit
a'ntza' lā' nalāmāxcani'yā'tit mintatzanca'n
a'xni'ca' nalaktzī'nā'tit que Abraham lā' Isaac
lā' Jacob lā' ixlīhuākca'n huan a'cta'sana'nī'n
tahui'lāna'ncha' a'nlhā Dios māpa'ksīni'n lā'
hui'xina'n tū' caticātamakxtekni' natanū'yā'tit.
29 'Nataminācha' tachi'xcuhuī't xalanī'n chux-
alhā lā' natahuā'yan a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.
30 A'xni'ca'tza' lej nacā'a'cnīni'ni'can xlaca'n
a'ntīn tū' tatasqui'nī chuhua'j; lā' tū'
caticā'a'cnīni'ni'ca xlaca'n a'ntī lej tatasqui'nī
chuhua'j —hualh Jesús.

Jesús līlakaputzalh ixpālacata Jerusalén
Mt. 23.37-39

31 Chu ū'tza' huā'mā' chi'chini' ā'makapitzīn
fariseosnu' talakchilh Jesús lā' tahuanilh:

—Cataxtu de huā'tzā' porque Herodes
maknīcu'tunāni'.
32 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Calakpintit huanmā' chi'xcu' a'ntī lej
skalalh para natlahua a'ntū xla' lacasqui'n
lā' nahuani'yā'tit: "Chuhua'j lā' lakalī
na'iccāmāxtukō' huan tlajana'nī'n. Nā
na'iccāmātzeyī ī'tza'ca'nī'n. Lā' tū'xama'n
na'ictlahuakō'".
33 Lā' maclacasqui'n na'ica'n na quintej
chuhua'j lā' lakalī tū'xama'n porque tū' līmakuan
chuxalhā nanī kalhatin a'cta'sana', xmān a'nlhā
huanican nac Jerusalén.
34 '¡Xānti layā'tit xalanī'n nac Jerusalén!
Hui'xina'n cāmaknīyā'tit a'cta'sana'nī'n lā'
cāmūta'layā'tit huan lacscujnī'n a'ntī Dios
cāmacā'n. Maklhūhua' xa'iccāmākēstokcu'tunāni'

hua'chi huan ko'lhnu' cāmākēstoka ixcamana', pero tū' lacasqui'ntit.
35 Cuenta catlahua'tit hui'xina'n como Dios makxteklitza' mi'ā'lacchicni'ca'n. Lā' iccāhuaniyāni' que tū'tza' quintilālaktzī'uj hasta huan chi'chini' a'xni'ca' nahuancan: “Sicua'lanālanī't a'ntī min con ixlīmāpa'ksīn Dios”.

14

Jesús mātzeyīlh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī cu'nu'

1 Lā' milh lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' a'xni'ca' Jesús quīmakuā'yalh na ixchic kalhatin xapuxcu' fariseosnu'. Lā' ā'makapitzīn fariseosnu' ixtamaktaka'lhmā'na.
2 Nā ixuī' kalhatin chi'xcu' na ixlacapūn lā' ixka'lhī cu'nu'.
3 Lā' tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā' huan fariseosnu':
—Lā' huan ixley Moisés ¿chā makxteka namātzeyīcan kalhatin ī'tza'ca' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan o tū' makxteka?
4 Lā' xlaca'n ca'cs tatāyalh. Lā' tuncan Jesús makachi'palh huan ī'tza'ca' lā' mātzeyīlh lā' huanilh que ca'a'lh.
5 Lā' cāhuanilh huan fariseosnu':
—Palh mimburroca'n o mihuācaxca'n namakōsa nac pūlhmā'n xcān ¿chu tū' namācutuyā'tit tuncan a'yuj huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan?
6 Lā' tūlalh takalhtīni'lh nīn tuntū'.

Huan a'ntī cākantāyacanī't a'nlhā tapūchahuamā'ca

7 A'xni'ca' Jesús laktzī'lh huan a'ntī cākantāyacanī't lā' a'nchī ixtaputzamā'na huan

pūtahuī'lhni' a'ntū más xalactzey, cāmaxquī'lh huā'mā' tapāstacna':

8 —A'xni'ca' nakantāyaca'na' a'nlhā tapūchahuacan, tū' titahui'la'ya' calacan. Chō'la tzē nachin ā'kalhatin a'ntī más tasqui'nī que hui'x.
9 Lā' a'ntīn kantāyani' nalaka'nāni' nahuaniyāni': "Cama'xqui' mimpūtōlh huā'mā' kalhatin a'ntī ā'calīstān chilh". Lā' chuntza' māxana'jtza' napina' natahui'la'ya' kēpān.
10 Pero a'xni'ca' nakantāyaca'na', natahui'la'ya' nac kēpān. Lā' a'xni'ca' namin a'ntī kantāyanī'ta'ni' nahuaniyāni': "Cata't, catahui'la' nac mesa". Chuntza' na'a'cnīni'ni'ca'na' na ixlacapūnca'n ā'makapitzīn a'nlhā tapūchahuacan.
11 A'ntī xa'cstu ka'tla' lacu'tun, ū'tza' namāmāxanī'can. Lā' a'ntī tū' xa'cstu putza ixlīka'tla', ū'tza' na'a'cnīni'ni'can.
12 Nā Jesús huanilh huan chi'xcu' a'ntī ixkantāyanī't:

—A'xni'ca' natlahua'ya' mincā'tani' o mintahua', tū' cacākantāya' xmān mi'amigos lā' mintā'timīn lā' mintalakapasnī'n lā' huan ricosnu'. Xlaca'n a'xni'ca' natatlahua ixcā'tani'ca'n, nā tzē natakantāyayāni' lā' chuntza' naka'lhīya' ixlaktapalh mincā'tani'.
13 Pero a'xni'ca' natlahua'ya' mincā'tani', cacākantāya' huan a'ntī lacxcamanīn lā' huan ī'tza'ca'nī'n lā' huan lū'ntu'lanī'n lā' huan lakatzī'nī'n.
14 Lā' chuntza' nalīpāxuhua'ya' como xlaca'n tuntū' catitamaxquī'ni'. Lā' chuntza' naka'lhīya' mintatlaj a'xni'ca' natalakahuanchoko ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī ixtachihuīn Dios.

Huan ka'tla' tahua'

15 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā', kalhatin a'ntī
ixuī' nac mesa huanilh Jesús:

—Līpāxūj a'ntī nahuā'yan a'nlhā Dios
māpa'ksīni'n.

16 Lā' tuncan Jesús kalhtīlh:

—Kalhatin chi'xcu' tlahualh lakatin ka'tla'
tahua' lā' cākantāyakō'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't.
17 Lā' a'xni'ca' chā'lh huan hora a'ntū
pūhuā'yancan, cāmacā'lh ixtasācua' para
natamāca'tzīnīni'n lā' cāhuanilh a'ntī
ixcākantāyanī't: "Cata'ntit como cāxuī'kō'tza'
ixlīhuāk".
18 Pero ixlīhuākca'n tamacā'lh razón que
tūla ta'a'n. Kalhatin hualh: "Apenas
ictamāhualh lakatin ti'ya't lā' maclacasqui'n
na'ica'n na'iclaktzī'n. Icsqui'ni'yāni' que
naquimāsputūnu'ni'ya' porque tūlalh icti'a'ncha'".
19 Lā' kalhatin huampā: "Ictamāhualh tanquitzis
par de huācax lā' ica'n iccālaktzī'n a ver palh tzey
tascuja. Por favor caquimāsputūnu'ni' porque
tūlalh icti'a'ncha'".
20 Lā' kalhatin huampā: "Ictapūchahuakō'lhcus
lā' chuntza' tūlalh icti'a'ncha'".
21 'Lā' a'xni'ca' taspi'tli huan tasācua', huanikō'lh
ixpatrón a'nchī pātle'kelh. Lā' huan ixpatrón
a'kchā'lh lā' huanilh ixtasācua': "Lacapalh capit
na ixcā'tejen cā'lacchicni' lā' cacālī'ta' a'ntī lacxca-
manīn lā' huan ī'tza'ca'nī'n lā' huan lū'ntu'lanī'n lā'
huan lakatzī'nī'n".
22 A'mpā lā' ā'calīstān taspi'tpā huan tasācua' lā'
hualh: "Ictlahualhtza' chu a'nchī quihua'ni' lā'
ti'a'nan lugar".

23 Lā' huan patrón huanilh ixtasācua': “Capit
nac cā'tejen más makatna' lā' nacāsālī'ta'na' lā'
natatzuma quinchic.
24 Iccāhuaniyāni' que nīn tintī' de xlaca'n a'ntī
iccākantāyalh pū'la natahua' quilīhua't”.

A'ntū maclacasqui'n para a'ntī nastālani' Cristo

25 Lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtastālani' Jesús, lā' xla'
cālaktalakspi'tli lā' cāhuanilh:
26 —Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit
lā' tū' napāxquī' Dios más que nacāpāxquī'
ixtāta' lā' ixtzī't lā' ixpuscāt lā' ixcamana' lā'
ixtā'timīn lā' hasta māni' xla', ū'tza' tūlalh catilalh
quisca'txtunu'.
27 Lā' a'ntīn tū' pātīni'ncu'tun por quimpālacata
lā' tū' latahui'lacu'tun hua'chi iclahuī' quit, tūlalh
catilalh quisca'txtunu'.
28 ’Palh kalhatin chi'xcu' tlahuacu'tun pātin chic,
pū'la natlahua ixcuenta lhānchulā' na'a'n de tumīn.
Chuntza' naca'tzī palh na'a'cchā'n huan tumīn
a'ntū nalītlahuakō'.
29 Palh tū' chuntza' natlahua, nasputa ixtumīn
a'xni'ca' xmān yācus xatantūnu'.
30 Lā' ixlīhuāk a'ntī natalaktzī'n, natalīlītzī'n. Lā'
natahuan: “Huā'mā' chi'xcu' tilītzuculh ixchic lā'
tū' mā'ksputukō'lh”.
31 ’Lā' tū' a'nan kalhatin rey a'ntī tū' pū'la
napāstaca palh tzē nalītlaja con kalhacāuj mil sol-
dados huan rey ixtā'ca'tza a'ntī ka'lhī kalhapu'xam
mil.
32 Lā' palh ca'tzī que tūlalh catitlajalh ixtā'ca'tza,
namacā'ni' kalhatin lacscujni' para natā'lacāxla
a'xni'ca' mimā'cha'cus de makat.

33 Lā' chuntza' palh hui'xina'n tū'
makxtekcu'tunā'tit ixlīhuāk a'ntū milaca'n, tūlalh
catila'tit quisca'txtunu'nī'n.

Huan matzat
Mt. 5.13; Mr. 9.50

34 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tzey huan matzat. Pero palh tū'tza' ka'lhī
ixlīsko'ko', ¿chichū nalīmāsko'kō'palacan?
35 Tū' tzey para tuntū'. Xmān namaka'ncan.
A'ntī kaxmata cuenta catlahualh.

15

Huan borrego a'ntū tza'nkālh
Mt. 18.10-14

1 Ixlīhuākca'n huan xamātā'jīni'nī'n impuestos lā'
a'ntīn tū' lactzey, xlaca'n talaktapajtzūlh Jesús para
natakaxmatni'.
2 Lā' huan fariseosnu' lā' huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixtalīchihuīna'n Jesús.
Lā' talāhuanilh:
—Huā'mā' chi'xcu' cātā'huā'yan huan
tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' tzey.
3 Lā' tuncan Jesús cāhui'līni'lh huā'mā' a'ntū
lītalacastuca:
4 —Palh kalhatin chi'xcu' cāka'lhī lakatin ciento
borregos lā' palh namakatza'nkā lakatin, ¿tuchū
natlahua? Nacāmakxteka huan ā'makapitzīn
noventa y nueve a'nlhā tahuā'yamā'na nac
cā'seketni'. Lā' na'a'n naputza huan borrego a'ntū
makatza'nkālh. Naputza hasta a'xni'ca' nakaksa.
5 Lā' a'xni'ca' nakaksa, napekxtūko'ka'līmin.
6 Lā' a'xni'ca' nachā'mpala na ixchic,
nacāmākēstoka ixamigos lā' a'ntīn tahui'lāna'
pajtzu ixchic. Lā' nacāhuani: "Caquilātā'pāxuhuáuj

chuhua'j como ickaksli quimborrego a'ntū ixtza'nkānī't”.
7 Iccāhuaniyāni' que chu a'cxtim a'nan más
tapāxuhuān nac a'kapūn ixpālacata kalhatin a'ntī xtāpalīnī't ixtapāstacna' que por ixpālacata noventa y nueve a'ntī tapuhuan que tzeyā tachi'xcuhuī't lā' chuntza' tū' ta'u'cxca'tzī que maclacasqui'n nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n.

Huan tumīn a'ntū tza'nkālh

8 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' palh kalhatin puscāt ka'lhī lakacāuj tumīn lā' palh natza'nkā lakatin, namāquilhtī ixpūmaksko lā' napa'lhnana'n lā' xa'nca naputza hasta a'nlhā nakaksa.
9 Lā' a'xni'ca' nakaksa, nacāmākēstoka ixamigas
lā' a'ntī tahui'lāna' pajtzu ixchic, lā' nacāhuani: “Caquilātā'pāxuhuáuj como ickakslitza' huan tumīn a'ntū ixtza'nkānī't”.
10 Iccāhuaniyāni' que chu a'cxtim natapāxuhua
huan ángeles a'xni'ca' naxtāpalī ixtapāstacna' kalhatin a'ntī laclē'n.

Huan o'kxa' a'ntī pāxcat līlakō'lh ixtumīn

11 Nā Jesús hualh:

—Kalhatin chi'xcu' ixka'lhī kalhatu' ixo'kxa'n.
12 Lā' xastancu huanilh ixtāta': “Tāta',
caquima'xqui' huan herencia a'ntū quintapa'ksīni'”. Lā' huan xatāta' cāmālacpitzini'lh ixherenciaca'n.
13 Lā' tū' lej makān huan xastancu mākēstokkō'lh
ixmaclacasqui' lā' a'lh makat ā'lacatin cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' pāxcat līlakō'lh ixtumīn.

14 ’Lā' a'xni'ca' ixmakasputkō'nī'ttza' ixtumīn,
milh lakatin tatzi'ncsta nac huanmā' cā'lacchicni'
lā' xla' tzuculh pātzi'ncsa.
15 Lā' tuncan a'lh putza a'nlhā namakscuja.
Kalhatin chi'xcu' xala' huan cā'lacchicni' macā'lh
para nacāmaktaka'lha pa'xni'.
16 Lā' tihua'cu'tulh a'ntū ixcāmāhuī'mā' huan
pa'xni', pero nīn tintī' ixmaxquī' a'ntū nahua'.
17 ’Lā' tuncan tzuculh cuenta tlahua lā' pāstacli:
“Lhān kalhalā't tasācua' na ixchic quintāta'
tū' tahuā'yamā'na lā' cā'a'katāxtūni' lā' quit
ictzi'ncsnīmā' huā'tzā'.
18 Na'iclaka'mpala quintāta' lā' na'icuani: “Tāta',
ictlahuani'ni' a'ntūn tū' tzey lā' nā ictlahuanī't
a'ntūn tū' tzey na ixlacapūn Dios.
19 Tū'tza' minī'ni' naquihuani'ya' palh quit
mi'o'kxa'. Caquintlahua' hua'chi kalhatin de
mintasācua'nī'n”.
20 Lā' tuncan quilhtāyalh huan tej para nalaka'n
ixtāta'.
’Lā' a'xni'ca' makatcus ixa'mā'cha' de na
ixchic, laktzī'lh lā' lakapasli huan ixtāta' lā'
lakalhu'malh. Tatu'jnu' laka'lh lakapāxtoka
ixo'kxa' lā' a'kxko'ka'lh lā' mu'sulh.
21 Lā' tuncan huan ixo'kxa' huanilh: “Tāta', ict-
lahuani'ni' a'ntūn tū' tzey, lā' ictlahuanī't a'ntūn
tū' tzey na ixlacapūn Dios. Tū'tza' minī'ni' naqui-
huani'ya' palh quit mi'o'kxa'”.
22 ’Pero huan xatāta' cāhuanilh ixtasācua'nī'n:
“Calīta'ntit pūtin xasāsti' lu'xu' lā' camālhakē'tit
huā' qui'o'kxa'. Lā' camacahui'lī'tit lakatin
macatzātzāt lā' camātūnū'tit ī'zapatos.
23 Calīta'ntit huan huācax a'ntū xako'ntīntza'
lā' camaknī'tit. Natlahuayāuj lakatin cā'tani' lā'

nahuā'yanāuj
24 porque hua'chilh xanīntza' ixuanī't huā'mā'
qui'o'kxa' lā' lakahuanchokonī't. Ixtza'nkānī'ttza'
lā' ickakschokolh”. Lā' tatzuculh tapāxuhua.
25 ’Lā' huanmā' chi'chini' huan xapuxcu'
ixo'kxa' ixa'nī't scuja. Lā' a'xni'ca' ixtaspi'tmā'
para na ixchic, kaxmatli xamúsica huan baile.
26 Lā' tuncan ta'sani'lh kalhatin tasācua' lā'
kalhasqui'nīlh tuchū lamā'.
27 Lā' xla' kalhtīlh: “Mat milhtza' mistancu.
Lā' mintāta' māmaknīnīni'lh huan xako'ntīn huācax
como tzey chilh lā' tū' ī'tza'ca'n”.
28 ’Pero huan xapuxcu' lej a'kchā'lh lā' tū' ix-
tanūcu'tun. Lā' ixtāta' taxtulh para nahuani
catanūlh.
29 Lā' xla' huanilh ixtāta': “Hui'x ca'tzīya'
lhūhua'tza' cā'ta ictā'scujnī'ta'ni' lā' pō'ktu
ica'kahuāna'ni'nī'ta'ni'. Lā' tū' maktin
quimaxquī'nī'ta' nīn chu lakatin ti'na'j chivo para
na'iccālītā'pāxuhua qui'amigos.
30 Pero chuhua'j como chilh huā'mā' mi'o'kxa'
a'ntī pāxcat līlakō'lh mintumīn con huan puscan
a'ntīn tū' tzey lā' hui'x māmaknīnīni'nī'ta' huan
xako'ntīn huācax”.
31 ’Lā' tuncan huan xatāta' huanilh: “Hui'x
qui'o'kxa' lā' hui'x pō'ktu quintā'lahui'la', lā'
ixlīhuāk a'ntū icka'lhī huāk mila'.
32 Pero chuhua'j līmakuan natlahuayāuj cā'tani'
para napāxuhuayāuj como mistancu hua'chilh
xanīntza' ixuanī't lā' lakahuanchokonī'ttza'.
Hua'chilh ixtza'nkānī'ttza' lā' chuhua'j ickakspā”.

16

Huan xapuxcu' tasācuanī'n a'ntī lej skalalh

1 Nā Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Ixuī' kalhatin patrón; lej rico ixuanī't. Lā' ixka'lhī kalhatin xapuxcu' ixtasācua'. Lā' lakminca huanican que huanmā' xapuxcu' tasācua' ixpāxcatlīlani'mā' ixtumīn.
2 Lā' tuncan huan ixpatrón māta'sīlh lā' huanilh: "¿Tuchūn chū'tza' huā' quihuanica por mimpālacata? Caquimāsu'ni' a'ntū iclīmāmacū'nī'ta'ni' como tū'tza' quintitā'scujti hua'chi xapuxcu' tasācua'".

3 'Lā' huan xapuxcu' tasācua' tahui'lalh pāstacna'n: "¿Tuchū na'ictlahua chuhua'j como quimpatrón quimaklhtīlh quintascujūt? Tū' tli'hui'qui quit para na'icscuja cā'tacuxtu, lā' icmāxana'n na'icsqui'nīhuā'yan.
4 Quit icka'lhī quimpātunca'tzi lā' chuntza' tzē na'icchā'n nac lakatin chic para na'icuā'yan a'xni'ca' tū' na'icka'lhī quintascujūt".

5 'Lā' chuntza' kalhatunu' cāmāta'sīlh a'ntī ixtalaclē'ni' ixpatrón. A'ntī chā'lh pū'la kalhasqui'nīlh: "¿Lhānchulā' laclīpini'ya' quimpatrón?"
6 Lā' xla' kalhtīlh: "Iclaclē'ni' lakatin ciento barriles de aceite". Lā' tuncan xapuxcu' tasācua' huanilh: "A' mā' minca'psnat. Tuncan catahui'la' lā' catlahua'pala' ā'kalhtin por xmān cincuenta".
7 Lā' ā'calīstān kalhasqui'nīlh ā'kalhatin: "¿Chu hui'x, lhānchulā' laclīpini'ya'?" Lā' huanilh: "Lakatin ciento cuartillo de trigo". Lā' tuncan huanilh: "A'mā' minca'psnat. Catlahua'pala' ā'kalhtin xmān por ochenta".

8 'Lā' huan patrón puhualh que huan xapuxcu' tasācua' skalalh lalh a'nchī tlahualh. Chuntza'

a'ntī xalanī'n nac huā'mā' quilhtamacuj lakskalal-
hna' para natatlahua ixnegocioca'n. Más skalal-
hna' xlaca'n que a'ntīn takalhalaka'ī' ixtachihuīn
Dios.
9 ’Quit iccāhuaniyāni': Nacālīmaktāyayā'tit a'ntīn
tamaclacasqui'n con mintumīnca'n. Lā' chuntza'
a'xni'ca' nanīyā'tit lā' tūla catilīpintit mintumīnca'n,
nacātamānūyāni' a'nlhā pō'ktu nalatahui'la'yā'tit.
10 ’A'ntī xa'nca namaktaka'lha macsti'na'j
a'ntū līmāmacū'can, nā xa'nca namaktaka'lha
lhūhua' palh nalīmāmacū'can. A'ntīn tū' xa'nca
natlōkentaxtū ixlītlōt a'yuj tū' lej tasqui'nī, xla' tū'
xa'nca natlōkentaxtū a'ntū más tasqui'nī.
11 Palh tūla cātalīmāmacū'yāni' a'ntū xala' nac
quilhtamacuj, ¿chichū nacātalīmāmacū'yāni' a'ntū
ixla' Dios?
12 Lā' palh tū' maktaka'lhā'tit a'ntū
cātamāsācua'nīyāni' hui'xina'n, tū' caticātamaxquī'n
a'ntū milaca'n nala.
13 ’Nīn kalhatin tasācua' tzē natā'scuja chu
a'cxtim kalhatu' ixpatrón porque napāxquī'
kalhatin lā' tū' nalaktzī'ncu'tun ā'kalhatin. Lā'
na'a'kahuāna'ni' kalhatin lā' nalakmaka'n
ā'kalhatin. Lā' nā chuntza' hui'x tūla nalīpāhua'na'
Dios palh nalīpāhua'na' mintumīn.
14 Huan fariseosnu' a'ntī ixtapāxquī'
ixtumīnca'n ixtakaxmatmā'na ixlīhuāk huā'mā'
lā' ixtalīlītzī'mā'na Jesús.
15 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n lacasqui'nā'tit que huan
tachi'xcuhuī't natapuhuan que lej tzey hui'xina'n,
pero Dios cālakapasni'yāni' mi'a'clhcunucca'n. Lā'
a'yuj cā'a'kxokoyā'tit chi'xcuhuī'n chuntza' lā'
xlaca'n cāta'a'cnīni'ni'yāni', pero Dios lakmaka'n

a'ntū huan tachi'xcuhuī't tapuhuan que lej ka'lhī ixtapalh.

Huan ley lā' ixlīmāpa'ksīn Dios

16 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Ixa'nan huan ixley Moisés hasta a'xni'ca' ixlatlā'huan Juan huan Mā'kpaxīni', lā' chu a'cxtim a'ntū tamāsu'yulh a'cta'sana'nī'n. Chuhua'j talīchihuīna'n huan xatzey tachihuīn a'nchī Dios māpa'ksīni'n. Lā' ixlīhuāk talīhui'lī natatanū.

17 'Jicslīhua' namāsputūcan a'kapūn lā' ti'ya't, pero más jicslīhua' naxtāpalīcan ixtachihuīn Dios. Tū' catixtāpalīca nīn macsti'na'j.

Tū' tzey palh lāmakxtekcan
Mt. 19.1-12; Mr. 10.1-12

18 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh kalhatin chi'xcu' namakxteka ixpuscāt lā' natā'tapuchahua ā'kalhatin, xla' makpuscātīni'n na ixlacapūn Dios. Lā' a'ntīn tā'tapūchahua kalhatin puscāt a'ntī makxtekcanī'ttza', nā xla' makpuscātīni'n na ixlacapūn Dios.

Lázaro lā' huan rico

19 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; lej rico ixuanī't. Lā' ixlhakā' ixlu'xu' xalacuan. Lā' lakalīyān ixtlahua cā'tani'.

20 Nā ixuī' kalhatin chi'xcu'; ixtacuīni' Lázaro.
Lā' lhūhua' ixka'lhī ixmactzi'tzi'. Lā' ixtahui'la
ī'squi'nīhuā'yan na ixtanquilhni' huan rico.

21 Lā' xla' ixlēka'scu'tun huan xalacpītzin pāntzi
a'ntū ixyuja de na ixmesa huan rico. Lā' huan
chichi' ī'snakani' ixtzi'tzi'.

22 ’Lā' milh lakatin chi'chini' huan Lázaro nīlh, lā'
huan ángeles talē'lh nac a'kapūn. Nā a'ntza' ixuī'
Abraham. Nā huan rico nīlh lā' mā'cnūca.
23 ’Lā' a'xni'ca' ixpātīni'mā' huan rico nac
pūpātīn, talacayāhualh lā' cālaktzī'lh Abraham
lā' Lázaro ixtu'ca'n.
24 Lā' tuncan ta'salh lā' hualh: “Quintāta'
Abraham, caquilakalhu'ma' lā' cama'cata' Lázaro
para que camojōlh nac xcān kantin ixmakspulh
lā' camāske'hui'huī'lh quisī'ma'kā't porque lej
icpātīni'mā' na ixlaclhni' lamana'”.
25 ’Lā' Abraham huanilh: “Qui'o'kxa', capāstacti
xa'nca que hui'x lej tzey a'nī'ni'n na minquilhta-
macuj lā' Lázaro tū' tzey a'nī'ni'lh. Lā' chuhua'j
xla' māko'xamixīmā'ca huā'tzā' lā' hui'x pātīni'pā't
a'ntza'.
26 Lā' huampala a'nan lakatin ka'tla'
cā'pūtatonkopūn a'ntū quincāmā'kapitziyāni'. Lā'
chuntza' a'ntīn ta'a'ncu'tun a'ntza' tūlalh catita'a'lh
lā' nīn xalanī'n a'ntza' tūlalh catitamilh ā'tzā'”.
27 ’Lā' tuncan huan rico hualh: “Quintāta' Abra-
ham, icsqui'niyāni' que cama'capi Lázaro na ixchic
quintāta'
28 para nacāhuani kalhaquitzis quintā'timīn
a'ntīn tahui'lāna'ncha'cus. Lā' chuntza' xlaca'n tū'
catitatanūlh nac huā'mā' pūpātīn”.
29 ’Lā' Abraham huanilh: “Xlaca'n taka'lhītza'
a'ntū tzo'kli huan Moisés lā' huan profetasna'.
Cuenta catatlahualh ū'tza'”.
30 Lā' huan rico kalhtīni'lh: “Stu'ncua'. U'tza'
icca'tzī pero palh ixcālaka'lh kalhatin a'ntī
nīnī'ttza', ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n”.
31 Lā' Abraham huanilh: “Palh tū' cuenta
tatlahua a'ntū tzo'kli huan Moisés lā' huan
profetasna', nīn tū' catitakalhlaka'ī'lh a'yuj

ixcālaka'lh a'ntī lakahuanchokonī't de na ixlaclhni'ca'n nīnī'n”.

17

Pō'ktu a'nan a'ntīn talaclē'n
Mt. 18.6-7, 21-22; Mr. 9.42

1 Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Pō'ktu a'nan catūhuā a'ntū nacāmātonkopū tachi'xcuhuī't, pero xānti tala xlaca'n a'ntīn tamātonkopū ā'makapitzīn lā' tamātlahuī talaclē'i'.
2 Mejor ixpixchī'hua'ca'ca lakatin chihuix lā'
ixmacā'nca nac mar, lā' tū' ixmātonkopūlh nīn
kalhatin a'ntī tzucumā'cus kalhlaka'ī'.
3 Cuenta catlahua'tit.

’Palh mintā'tin tlahuani'nī'ta'ni' a'ntūn tū' tzey, nahuani'ya'. Lā' palh xla' puhuan que tū' tzey a'ntū tlahualh, namāsputūnu'ni'ya'.
4 Lā' namāsputūnu'ni'ya' a'yuj lakatin chi'chini'
maktojon catlahualh tūn tū' tzey lā' maktojon nalakmināni' nahuaniyāni': “Tū' tzey quit, lā' tū' ā'maktin ictitlahualh”.

A'ntīn takalhlaka'ī' taka'lhī līmāpa'ksīn

5 Huan sca'txtunu'nī'n tahuanilh huan Jesús:

—Caquilāmaktāyauj para que ā'chulā' na'ickalhlaka'ī'yāuj.
6 Lā' huan Māpa'ksīni' cāhuanilh:

—Palh ixkalhlaka'ī'tit, a'yuj macsti'na'j, ixuani'tit huanyā qui'hui': “Catatampu'lhu' lā' capit tāya'ya' nac mar”. Lā' chuntza' huan qui'hui' ixtlahualh.

Ixlītlōt a'ntī tasācua'

7 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh hui'x ixka'lhi' kalhatin mintasācua' a'ntī scujnī'ttza' tintacuj lā' ixtaspi'tli na minchic, tū' catihua'ni': “Catanu', cahuā'ya'”.
8 Chō'la nahuani'ya': “Cacāxtlahua' quilīhua't lā' pū'la naquimā'huī'ya' quit. A'calīstān nahuā'ya'na' hui'x”.
9 ’Lā' a'xni'ca' mintasācua' natlahuakō' ixlītlōt, tū' catihua'ni' nīn pāxcatca'tzī como xla' tasācua'.
10 Lā' chuntza' hui'xina'n, a'xni'ca' tlahuakō'yā'tit ixlīhuāk ixtapuhuān Dios, nahuanā'tit: “Tū' maclacasqui'n naquincāhuaniyāni' pāxcatca'tzī como xmān ictlahuáuj quilītlōtca'n”.

Jesús cāmātzeyīlh kalhacāuj a'ntī ixtamasni'mā'na ixquinītca'n

11 A'xni'ca' ixa'mā'cus nac Jerusalén, Jesús tētaxtulh lacalhūhua' cā'lacchicni' xala' nac Samaria lā' Galilea.
12 A'xni'ca' ixtapajtzūtēlhatza' lakatin cā'lacchicni', kalhacāuj chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamasmā'na ixquinītca'n tataxtulh para natapāxtoka. Lā' makat tatāyalh xlaca'n
13 lā' lej palha' tahualh:

—¡Jesús, Mākalhtō'kē'ni', caquilālakalhu'mauj!

14 Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzī'lh, cāhuanilh:

—Capintit cāmāsu'ni'yā'tit mimacni'ca'n huan curasna'.

Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixta'a'mā'nacus nac tej, talaktzī'lh ixmacni'ca'n que tzeytza' ixtahuanī't.
15 Lā' kalhatin de xlaca'n, a'xni'ca' laktzī'lh que ixtzeyanī'ttza', taspi'tli mācā'tanītēlha Dios.

16 Tatzokostani'lh Jesús para namaxquī'
pāxcatca'tzī. Lā' huā'mā' chi'xcu' xala' nac Samaria
ixuanī't.
17 Lā' tuncan Jesús hualh:
—¿Chu tū' kalhacāuj a'ntī tatzeyalh? ¿A'chī' tū'
tamilh huan makapitzīn kalhana'jās?
18 ¿Chā xmān huā'mā' samaritano taspi'tli para
naquimaxquī' pāxcatca'tzī?
19 Lā' tuncan huanilh huan chi'xcu':
—Catāqui' lā' catlā'hua'. Tzeyanī'ta' como kalha-
laka'ī'nī'ta'.

A'nchī nachin ixlīmāpa'ksīn Dios
Mt. 24.23-28, 36-41

20 Lā' huan fariseosnu' takalhasqui'nīlh Jesús:
—¿Lhachūnīn nala que nacāmāpa'ksīkō' Dios
tachi'xcuhuī't?
Lā' xla' cākalhtīlh:
—A'nchī Dios cāmāpa'ksīkō', tū' tasu'yu.
21 Tūla catihuanca: "A'huī", o "A'hui'lacha'".
Ixlīmāpa'ksīn Dios huī'tza' na ixa'clhcunucca'n
tachi'xcuhuī't.
22 Lā' tuncan cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' hui'xina'n
lej nalaktzī'ncu'tunā'tit a'nchī namāpa'ksīni'n huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Nalaktzī'ncu'tunā'tit a'yuj
xmān lakatin chi'chini'. Lā' tū' catilaktzī'ntit.
23 Lā' nacātahuaniyāni': "A'huī'", o "A'hui'lacha'".
Pero tū' tipinā'tit lā' tū' tistālani'yā'tit.
24 Hua'chi tasu'yu lakatin makli'pni' a'nchī
palaj xkaka nac a'kapūn, chuntza' nala a'xni'ca'
namin quilacchi'chini' lā' quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n.
25 Pū'la lej na'icpātīni'n lā' naquintalakmaka'n
xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj.

26 ’Lā' hua'chi pātle'kelh a'xni'ca' ixuī'cus Noé, nā
chuntza' nala a'xni'ca' namin quilacchi'chini' quit
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
27 Ixtahuā'yan lā' ixtatapūchahua lā'
ixtamāstā'mā'na ixtzu'ma'jātca'n para
natatapūchahua hasta a'xni'ca' huan chi'chini'
a'ntū pūtanūlh Noé nac barco. Lā' huan lakuat
milh lā' tanīkō'lh.
28 Nā chuntza' pātle'kelh a'xni'ca' ixuī'cus
Lot; ixtahuā'yamā'na lā' ixtako'tnumā'na;
ixtatamāhuana'mā'na lā' ixtastā'namā'na;
ixtacha'nāna'n lā' ixtatlahua ixchicca'n.
29 Lā' a'xni'ca' Lot taxtulh de huan cā'lacchicni'
Sodoma, yujli macscut lā' azufre de nac a'kapūn
lā' cāmaknīkō'lh ixlīhuākca'n.
30 ’Hua'chi a'xni'ca' ixtahui'lāna'cus Lot lā' Noé,
chuntza' nala a'xni'ca' na'iccātasu'ni'yāni' quit
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Tachi'xcuhuī't tū'
tapuhuan palh palaj na'icmimpala.
31 ’A'xni'ca' namin huā'mā' chi'chini', a'ntī huī'
kēpūn lā' ka'lhī ixmaclacasqui' na ixchakān ixchic,
tū' catitanūlh para namāxtu. Lā' a'ntī scujmā'cha'
na ixā'tacuxtu, tū' catitaspi'tli na ixchic para natē
catūhuā.
32 Capāstactit a'ntū pātle'keni'lh ixpuscāt Lot.
33 A'ntī māpūtaxtūcu'tun ixlīca'tzīn, tū' catipāstacli
a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj. Lā' a'ntī xmān
pāstaca a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj, xla' tū'
catipūtaxtulh.
34 ’Iccāhuaniyāni' que huanmā' tzī'sa kalhatu' na-
talhtata nac lakatin xti'cat, lā' Dios nalē'n kalhatin
lā' namāchoko kalhatin.
35 Lā' kalhatu' puscan natasquiti pajatzu, lā'
Dios nalē'n kalhatin lā' namāchoko kalhatin.

36 Lā' kalhatu' chi'xcuhuī'n natascuja ixtu'ca'n
nac cā'tacuxtu, lā' Dios nalē'n kalhatin lā'
namāchoko kalhatin —hualh Jesús.
37 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā'na tachihuīn,
huan ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh:

—Māpa'ksīni', lā' ¿lhachūnīn napātle'ke huā'mā'?

Lā' xla' cākalhtīlh:

—Chuxalhā napātle'ke, hua'chi huan chū'ni'
tatakēstoka chuxalhā a'nan ixlīhua'tca'n.

18

Huan lakapūt lā' huan juez

1 Jesús cāhuanilh catūhuā a'ntū lītalacastuca para
nacāmāsu'ni' que lakalīyān natakalhtō'ka' lā' tū'
maktin catilakachā'ni'lh.
2 Cāhuanilh:

—Ixuī' nac lakatin cā'lacchicni' kalhatin juez. Tū'
ixa'cnīni'ni' Dios lā' nīn cuenta ixcātlahua a'ntī ixta-
putza justicia.
3 Chu a'ntza' huanmā' cā'lacchicni' ixuī' kalhatin
lakapūt. Lakalīyān ixa'n laktzī'n huan juez
para natlahuani'can lakatin justicia ixpālacata
ixtā'ca'tza.
4 Lā' ixlīmaklhūhua'tza' huan juez tū'tza'
tlahuani'cu'tulh justicia. Lā' ā'calīstān puhualh:
"A'yuj tū' ica'cnīni'ni' Dios lā' tū' cuenta ictlahua
a'yuj taputza justicia,
5 pero como huā'mā' lakapūt quimājiclhuī'lhtza',
na'ictlahuani' justicia, para que tū'tza' camilh
quimājiclhuī'".
6 Lā' huan Māpa'ksīni' Jesús hualh:

—Cuenta catlahua'tit a'ntū tlahualh huan juez
a'yuj tū' tzey ixuanī't.

7 Lā' ā'chulā' nacālīmaktāya Dios xlaca'n a'ntī
cālacsacnī't a'ntī lakalīyān lā' tintascac tasqui'ni'.
Lā' ¿chu natakoxī nacāmaktāya?
8 Iccāhuaniyāni' que palaj nacālīmaktāyayāni'. Lā'
quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' a'xni'ca'
na'icmimpala, ¿chā na'ickaksa nac huā'mā' quil-
htamacuj a'ntīn takalhlaka'ī' lā' tasqui'ni'mā'na
Dios lakalīyān?

Huan fariseo lā' huan mātā'jīni' de impuestos

9 Jesús cāhuanipā catūhuā a'ntū lītalacastuca para
a'ntī tapuhuan que xlaca'n xalactzey lā' talak-
maka'n ā'makapitzīn. Hualh:
10 —Kalhatu' chi'xcuhuī'n ta'a'lh nac lītokpān
para natakalhtō'ka'. Lā' kalhatin de xlaca'n fariseo
ixuanī't, lā' ā'kalhatin mātā'jīni' de impuestos ixu-
anī't.
11 Lā' huan fariseo tāyalh kalhtō'ka' chuntza':
“Dios, icmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī porque quit tū'
hua'chi ā'makapitzīn. Tū' icka'lhāna'nī't. Tū' ic-
tampi'lhīni'nī't. Lā' quit tū' icmakpuscātīni'n. Lā'
nīn quit hua'chi huā'mā' mātā'jīni' de impuestos.
12 Quit tū' icuā'yan lakatu' chi'chini' nac lakatin
semana, lā' de a'ntū icka'lhī icmāstā' ixlīhuāk a'ntū
maclacasqui'n para quilē'ksajna'”.
13 ’Lā' xtunc hualh huan mātā'jīni'. Xla'
makat tāyalh. Lā' tū' ixtalacayāhuacu'tun, nīn
ixtaquilhpūqui pero ixcu'xatucscan lā' ixuan:
“¡Dios, caquilakalhu'ma' porque quit tū' tzey!”
14 ’Lā' iccāhuaniyāni' que huā'mā' mātā'jīni'
xalacuan tasu'yu na ixlacapūn Dios lā' huan
fariseo tū'. Lā' chuntza' a'ntī ka'tla'jca'tzī, xla'

namāmāxanī'can. Lā' a'ntī tū' ka'tla'jca'tzī, ū'tza' na'a'cnīni'ni'can.

Jesús cāsicua'lanālīlh huan lakska'tā'n
Mt. 19.13-15; Mr. 10.13-16

15 Nā cālīmini'ca camana' Jesús para que
ixcā'a'cpūxa'malh. Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh
ī'sca'txtunu'nī'n, talacaquilhnīlh a'ntī ixtalīmin.
16 Lā' Jesús cāmāta'sīlh huan camana' lā'
cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Cacāmakxtektit huan camana' caquintalakmilh lā' tū' cacāmāmakchuyī'tit como huan a'ntī natatapa'ksī con Dios a'nlhā māpa'ksīni'n, xlaca'n a'ntī naquintalīpāhuan hua'chi huan tamā'na camana'.
17 Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que a'ntīn tū'
takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios hua'chi lakska'tā'n
takalhlaka'ī', tū' maktin catitatanūlh a'nlhā
māpa'ksīni'n Dios.

Huan o'kxa' a'ntī rico tā'chihuīna'lh Jesús
Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31

18 Kalhatin de huan xanapuxcu'nu'
kalhasqui'nīlh Jesús:

—Tzeyā Mākalhtō'kē'ni' hui'x. ¿Tuchū na'ictlahua para na'icka'lhī quinquilhtamacuj para pō'ktu?
19 Lā' Jesús huanilh:

—¿A'chī' quihuani'ya' palh tzey quit? Xmān kalhatin a'ntī xatzey lā' ū'tza' māni' a'ntī Dios.
20 Hui'x ca'tzīya' ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntū huan
chuntza:

Tū' timakpuscātīni'na'.
Tū' timaknīni'na'.
Tū' tika'lhāna'na'.

Tū' tilīchi'huīna'na' nīn kalhatin.
Cacā'a'kahuāna'ni' mintāta' lā' mintzī't.
21 Lā' huan chi'xcu' kalhtīlh:
—Huāk huā' tamā'na' ictlōkentaxtūkō'nī'ttza' desde quilīti'na'j.
22 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', Jesús huanilh:
—Xmān lakatin catūhuā tisputni'yāni' a'ntū natlahua'ya'. Caquīstā'kō'j huāk a'ntū ka'lhī'ya' lā' nacāmālacpitzini'ya' huan tumīn huan pobresni' lā' naka'lhī'ya' a'nchī rico nalīla'ya' nac a'kapūn. Lā' ā'calīstān caquintā'pi, a'yuj napātīni'na'.
23 Lā' a'xni'ca' huan chi'xcu' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lej līlakaputzalh como lej rico ixuanī't.
24 Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh a'nchī lej ixlakaputza, huanilh:
—Lej jicslīhua' natatapa'ksī con Dios xlaca'n a'ntī lej ricosnu'.
25 Tū' lej jicslīhua' natanū lakatin camello na ixtani' līxtokon. Más jicslīhua' natanū kalhatin rico a'nlhā māpa'ksīni'n Dios.
26 Lā' a'ntīn takaxmatli huā'mā' tahualh:
—Lā' ¿tichūn tzē māpūtaxtūcan?
27 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Huan chi'xcuhuī'n tūlalh catitatlahualh nīn tuntū' para natalīpūtaxtu; xmān Dios tzē nacāmāpūtaxtū.
28 Lā' Pedro huanilh:
—Quina'n icmakxtekkō'uj ixlīhuāk lā' iccāstālani'mā'ni'.
29 Lā' tuncan Jesús cākalhtīlh:
—Stu'ncua a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan a'ntī nata'a'kxtekui'lī ixchicca'n o ixtāta'ca'n lā' ixtzī'tca'n o ixtā'timīnca'n o ixpuscātca'n o ixcamana'ca'n para nata'a'kahuāna'ni' Dios.

30 Xlaca'n ā'chulā' nataka'lhī nac huā'mā' quil-
htamacuj, lā' nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para
pō'ktu a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.

Huampala Jesús māca'tzīnīni'lh que nanī
Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34

31 Jesús cāmāta'sīlh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—A'mā'nauj nac Jerusalén a'nlhā
natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk a'ntū talītzo'kli huan
profetasna' por quimpālacata quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n.
32 Lā' naquimacamāstā'can con a'ntīn tū' israeli-
tas lā' naquintalakapala lā' naquintalakmaka'n lā'
naquintalakachojmanī.
33 Naquintakēsnoka lā' ā'calīstān naquintamaknī.
Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko.
34 Lā' huan ī'sca'txtunu'nī'n nīn tuntū'
tamāchekxīlh de huā'mā', nīn ixtaca'tzī a'ntū
ixlīchihuīna'mā' porque hua'chilh xatatzē'kni' a'ntū
ixcāhuanimā'.

Jesús mālacahuānīlh kalhatin lakatzī'n xala' nac Jericó
Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52

35 A'xni'ca' Jesús ixchā'mā'tza' huan cā'lacchicni'
Jericó, ixuī' kalhatin lakatzī'n na ixpāxtūn tej.
I'squi'nīhuā'yahuī'.
36 Lā' a'xni'ca' ixkaxmata tētaxtumā'ca,
ixkalhasqui'nīni'n tichū ixpātle'kemā'.
37 Huanica que Jesús xala' nac Nazaret
ixpātle'kemā'.
38 Lā' tuncan ta'salh lā' hualh:
—¡Jesús! ¡Hui'x ixtā'nat David a'ntī
xa'icka'lhīmā'nauj! ¡Caquilakalhu'ma'!

39 A'ntī ixtapū'lani'nī't Jesús taquilhnīlh huan
lakatzī'n para que ixquilhca'cslalh, pero xla'
ā'chulā' ta'salh lā' hualh:
—¡Hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj!
¡Caquilakalhu'ma'!
40 Lā' tuncan Jesús tāyalh lā' hualh calīmini'ca. Lā'
a'xni'ca' pajtzu ixlakayātza', kalhasqui'nīlh:
41 —¿Tuchū lacasqui'na' que na'ictlahuani'yāni'?
Lā' huan lakatzī'n kalhtīlh:
—Māpa'ksīni', caquimā'lacahuā'nī'pala'.
42 Lā' Jesús huanilh:
—¡Calacahuā'na'! Tzeyanī'ta' como kalh-
laka'ī'nī'ta'.
43 Lā' tuncan huā'mā' ka'tlā'tus lacahuāna'lh
huan lakatzī'n. Lā' stālani'lh Jesús, mācā'tanītēlha
Dios. Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't talaktzī'lh
huā'mā' lā' nā xlaca'n tamācā'tanīlh Dios
ixlīhuākca'n.

19

Jesús lā' Zaqueo

1-2 Ixuī' kalhatin rico; ixtacuīni' Zaqueo. Lā' xa-
puxcu' ixuanī't de huan mātā'jīni'nī'n impuestos.
Lā' a'xni'ca' Jesús ixtētaxtumā' nac Jericó, a'ntza'
ixuī' Zaqueo.
3 Huā'mā' Zaqueo ixlaktzī'ncu'tun Jesús para
que ixlakapasli pero tūla ixlaktzī'n Jesús como lej
a'ctzina'j chi'xcu' ixuanī't lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't
ixa'nan.
4 Lā' tuncan tatu'jnunpū'lalh a'nlhā natētaxtu
Jesús lā' tō'ca'lh nac a'katin ka'tla' qui'hui' a'ntū
huanican sicómoro para que tzē nalaktzī'n.
5 Lā' a'xni'ca' Jesús ixpātle'kemā' a'ntza', tala-
cayāhualh lā' huanilh Zaqueo:

—Lacapalh cayujti porque chuhua'j na'ictachoko na minchic.
6 Lā' Zaqueo lacapalh yujli lā' līpāxūj lē'lh Jesús na ixchic.
7 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huā'mā', ixlīhuākca'n tatzuculh talīchihuīna'n lā' talāhuanilh que Jesús ixa'nī't tachoko na ixchic a'ntīn tū' tzey.
8 Lā' ā'calīstān Zaqueo tāyalh lā' huanilh Jesús:

—Chuhua'j, na'iccāmaxquī' i'tāt a'ntū icka'lhī huan pobresni'. Lā' palh xa'iccā'a'kxokomaklhtīnī't ā'makapitzīn, na'iccāmaxquī' maktā'ti' ixlaktapalh.
9 Lā' Jesús huanilh:

—Chuhua'j pūtaxtunī'ta' porque kalhlaka'ī'nī'ta' a'nchī Abraham kalhlaka'ī'lh. Nā xalanī'n na minchic tapūtaxtunī't.
10 Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n icmilh iccāputza a'ntīn tū' takalhlaka'ī' para na'iccāmāsu'ni' a'nchī nacālīmāpūtaxtūcan.

Lakacāuj tumīn

11 A'xni'ca' ixtakaxmatmā'na a'ntū ixcāhuanimā' Jesús, xla' cāhuanilh a'ntū lītalacastuca. Como ixtatapajtzūmā'na nac Jerusalén, xlaca'n tapuhualh que palaj natasu'yu a'nchī Dios namāpa'ksīni'n nac huā'mā' quilhtamacuj.
12 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Ixuī' kalhatin chi'xcu' lā' xla' tū' chu catihuāyā chi'xcu'. Lā' ixa'mā' makat nac lakatin ti'ya't a'nlhā nalīhui'līcan i'xlīrey lā' ā'calīstān nataspi'tpala.
13 Lā' a'xni'ca' ixa'mā'cus, cāmākextimīlh kalhacāuj ixtasācua' lā' a'cxtim cāmaxquī'lh lhūhua' tumīn chā'tunu' de xlaca'n lā' cāhuanilh:

“Camāscujū'tit huā' tumīn hasta a'xni'ca' na'icmimpala”.

14 ’Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n ixā'lacchicni'
tū' ixtalaktzī'ncu'tun lā' cāmāstālīca lacscujnī'n
para natahuan: “Tū' iclacasqui'nāuj huā'mā'
chi'xcu' hua'chi rey”.
15 Pero a'yuj, līhui'līca ixlīrey lā' chuntza' taspi'tli
na ixti'ya't.

’Lā' a'xni'ca' chilh, cāmāta'satīnīni'lh huan tasācua' a'ntī ixcāmaxquī'nī't tumīn. Ixca'tzīcu'tun a'nchī ixtatlajanī'ttza' chā'tunu' de xlaca'n.
16 A'ntī xapū'la a'lh lā' hualh: “Mintumīn tlajanī't
makcāuj”.
17 Huan rey kalhtīlh: “Lej tzey tasācua'
hui'x, como xa'nca mā'scu'ju' a'yuj macstina'j
tumīn. Na'icui'līyāni' milīgobernador de lakacāuj
cā'lacchicni'”.

18 ’Lā' chā'mpā kalhatin lā' hualh: “Mintumīn
tlajanī't makquitzis”.
19 Lā' nā kalhtīlh: “Hui'x nala'ya' milīgobernador
de lakaquitzis cā'lacchicni'”.

20 ’Lā' tuncan kalhatin chā'mpā lā' hualh: “A' mā'
mintumīn. Icmāquī'lh nac lakatin pāyu
21 porque icjicua'ni'ni' como hui'x līpalha'
milīmāpa'ksīn. Hui'x tē'ya' a'ntūn tū' hui'līnī'ta'
lā' makalana'na' a'nlhā tū' cha'nāna'nī'ta' hui'x”.
22 Lā' tuncan huan rey hualh: “Hui'x tū' tzey
tasācua'. Mismo mintachihuīn lē'ksa'nīni'nāni'.
Hui'x puhua'na' palh quit lej līpalha' icmāpa'ksīni'n
lā' ictē a'ntūn tū' quit icui'līnī't, lā' icmakalana'n
a'nlhā tū' quit iccha'nāna'nī't.

23 Lā' ¿a'chī' tū' hui'li' nac banco quintumīn?
Chuntza' xa'icmaklhtīni'lh quintumīn con
xaska'ta' a'xni'ca' xa'ictaspi'tpā na quinchic".
24 'Lā' cāhuanilh a'ntī ixtayāna': "Camaklhtītit
ixtumīn lā' camaxquī'tit a'ntī tlajanī't makcāuj".
25 Lā' tahuanilh: "Pero xla' ka'lhītza' makcāuj".
26 Lā' huan rey kalhtīlh: "Iccāhuaniyāni' más
namaxquī'can a'ntī ka'lhī, pero a'ntīn tū' lhūhua'
ka'lhī namaklhtīkō'can a'ntū ka'lhī.
27 Lā' quintā'ca'tzanī'n a'ntīn tū' quintalacasqui'n
hua'chi rey, caquilī'ta'ni'tit lā' cacāmaknī'tit na
quilacapūn".

Jesús ixtanūtēlhatza' nac Jerusalén
Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Jn. 12.12-19

28 A'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús tēlh ixtej
para nac Jerusalén.
29 Lā' ixtapajtzūmā'natza' nac huan cā'lacchicni'
a'nlhā huanican Betfagé lā' a'nlhā huanican
Betania. A'ntza' pajtzu huan o'kspū'n a'nlhā
huanican Olivos. Lā' Jesús cāmāpū'līlh kalhatu'
ī'sca'txtunu'nī'n
30 lā' cāhuanilh:
—Capintit huan nac cā'lacchicni' a'ntūn tasu'yu
na milacapūnca'n. Lā' a'xni'ca' nachipinā'tit,
nalaktzī'nā'tit lakatin xaska'ta' burro a'ntū
chī'yāhuacanī't. Nīn tintī'na'j kētō'la. Caxcutit
lā' caquilālīmini'uj huā'tzā'.
31 Lā' palh catīhuā nacākalhasqui'nīyāni':
"¿A'chī' xcutpā'na'ntit huan burrito?"
hui'xina'n nakalhtīni'nā'tit: "Huan Māpa'ksīni'
maclacasqui'n".
32 Lā' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' takaksli
hua'chi huan Māpa'ksīni' ixcāhuaninī't.

33 Lā' a'xni'ca'tza' ixtaxcutmā'na huan burro,
huan ixtēcu' cāhuanilh:

—¿A'chī' xcutpā'na'ntit huan burro?

34 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Huan Māpa'ksīni' maclacasqui'n.

35 Lē'ni'ca Jesús tuncan lā' talīkētlapalh
ixlu'xu'ca'n lā' kēhui'līca Jesús huan burro.

36 Lā' a'xni'ca' Jesús ixa'mā'tza' lacachuna'j,
ixmāpī'ni'tēlhacan lu'xu' nac tej.

37 Lā' a'xni'ca' ixtatapajtzūtēlhatza' a'nlhā lak-
tokopūcanāchi huan nac kēstīn Olivos, tatzuculh
tapāxuhua ixlīhuākca'n huan a'ntīn takalhlaka'ī'lh
lā' ixtastālani'tēlha. Lā' tata'salh lā' tamācā'tanīlh
Dios por ixpālacata ixlīhuāk huan lē'cnīn a'ntūn
talaktzī'lh.

38 Lā' ixtahuan:

—¡Sicua'lanālanī't huan Rey a'ntī mimā' por
ixlīmāpa'ksīn Dios! ¡Līpāxūj nac a'kapūn!
¡Ca'a'cnīni'ni'ca Dios!

39 Lā' tuncan ā'makapitzīn fariseosnu' a'ntī ix-
tayāna' na ixlaclhni' chi'xcuhuī'n, tahualh:

—Mākalhtō'kē'ni', cacāquilhni' a'ntīn
tastālani'yāni'.

40 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Iccāhuaniyāni' palh huā' tamā'na nataquil-
hca'csla, huan chihuixni' natata'sa.

41 Lā' a'xni'ca' pajtzutza' ixa'mā'cha', Jesús lak-
tzī'lh huan cā'lacchicni' Jerusalén lā' calhualh

42 lā' hualh:

—¡Tzey ixuanī't para hui'xina'n xalanī'n nac
Jerusalén palh ixmāchekxī'tit cahuā a'nchī
nalīpūtaxtuyā'tit, a'yuj huā'mā' chi'chini'! Pero
chuhua'j tatzē'knī't lā' tūlalh catipūtaxtutit.

43 Namin lakatin quilhtamacuj a'ntūn tū'
tzey. Lā' mintā'ca'tzanī'nca'n natamin natayāhua
lakatin corral ixmacni' mincālacchicni'ca'n lā'
nacātalīxti'li'yāni' lakachu.
44 Lā' nacātalīlakasno'kāni' nac ti'ya't.
Nacātamaknīkō'yāni' milīhuākca'n lā' nata-
lacpanckō' lā' tū' catimakxtekli nīn lakatin
chihuix ixa'cpān huan taxaka. Chuntza'
nacāpātle'keni'yāni' como tū' lakapastit Dios
a'xni'ca' cālakmini' para nacāmāpūtaxtūyāni'.

Jesús cātantlakaxtulh a'ntī ixtastā'namā'na nac xaka'tla' lītokpān

Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2.13-22

45 Lā' tuncan Jesús tanūlh nac xaka'tla' lītokpān
lā' tzuculh cātantlakaxtu huan a'ntī ixtastā'namā'na
lā' ixtatamāhuana'mā'na na ixtanquilhni' huan
lītokpān.
46 Lā' cāhuanilh:
—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Quinchic
xmān para pūkalhtō'ka'can”. Lā' hui'xina'n
tlahuapā'na'ntit hua'chi ixchicca'n ka'lhāna'nī'n.
47 Lakalīyān Jesús ixmāsu'yumā' nac lītokpān. Lā'
ixtaputzani'mā'na a'nchī natalīmaknī huan xana-
puxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā'
nā pūchihuīna'nī'n.
48 Lā' tū' ixtakaksni' a'nchī natalīmaknī porque
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ska'lh ixtakaxmatni'.

20

Ixlīmāpa'ksīn Jesús

Mt. 21.23-27; Mr. 11.27-33

1 Lakatin chi'chini' Jesús ixcāmāsca'tīmā'
tachi'xcuhuī't nac lītokpān lā' ixcāmāsu'ni'mā'

a'nchī tzē nalīpūtaxtucan. Lā' tachilh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley nā xanapuxcu'nu' israelitas.
2 Lā' tahuanilh:
—Caquilāhuaniuj: ¿Tichū ixquilhtampān cālītlahua'pā't huā' tamā'na catūhuā? ¿Tichū maxquī'ni' huā'mā' līmāpa'ksīn?
3 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Nā quit na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. Caquilākalhtīuj:
4 ¿Tichū ixquilhtampān ixlīmā'kpaxīni'n Juan? ¿Ixquilhtampān Dios o ixquilhtampānca'n tachi'xuhuī't? Caquilākalhtīuj.
5 Lā' xlaca'n tatzuculh talacchihuīna'n ixa'cstuca'n lā' talāhuanilh:
—¿Chichū nahuaniyāuj? Palh nahuaniyāuj que Dios māpa'ksīlh huan Juan, naquincākalhasqui'nīyāni': “Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'tit?”
6 Lā' palh nahuaniyāuj que chi'xcuhuī'n tamāpa'ksīlh, ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't naquincātamūta'lamaknīyāni' como xlaca'n tahuan que Juan stu'ncua' ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.
7 Lā' chuntza' takalhtīlh que tū' ixtaca'tzī tichū ixquilhtampān Juan ixlīmā'kpaxīni'n.
8 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Nā chuntza' quit tū' icticāhuanini' tichū ixquilhtampān iclītlahua huā'mā'.

Huan xalacca'tzanca'tzīnī'n makscujnī'n
Mt. 21.33-44; Mr. 12.1-11

9 Tuncan Jesús tzuculh cātā'chihuīna'n tachi'xcuhuī't. Lā' cāhuanilh a'ntū lītalacastuca:

—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; cha'nli ixpū'uva. Lā' ā'calīstān māsācua'nī'lh ixtasācua'nī'n lā' makān a'lh ā'lacatin.
10 'Lā' a'xni'ca' chilhtza' ixpūlani' uvas, macā'lh ixlacscujni' na ixpū'uva. A'lh cāsqui'ni' huan tasācua'nī'n catamacamaxquī'lh huan a'ntū tamakalanī't a'ntū ixla' ixtēcu' ti'ya't. Lā' xlaca'n talacnicui'līlh huan lacscujni' lā' chu chuntza' māspi'tchokoca.
11 'Lā' tuncan ixtēcu' uva macā'mpā ā'chatin lacscujni'. Nā chuntza' tlahuaca hua'chi xapū'la; lacnicui'līca lā' talakapalalh lā' chu chuntza' māspi'tchokoca.
12 Lā' ixlīmaktu'tun macā'mpā ā'chā'tin. Lā' nā xla' mātakāhuī'ca lā' makatzā'laca.
13 'Lā' ā'calīstān huan ixtēcu' ti'ya't hualh: "¿Tuchū na'ictlahua? Na'icmacā'n qui'o'kxa' a'ntī lej icpāxquī'. A'xni'ca' nalaktzī'ncan lāsā' na'a'cnīni'ni'can".
14 Pero a'xni'ca' talaktzī'lh huan o'kxa', huan tasācua'nī'n talāhuanilh: "U'tza' huan a'ntī nalītachoko ixlīhuāk a'ntū ixla' ixtāta'. Camaknīuj lā' chuntza' quila'ca'n nala huan pū'uva".
15 Lā' tamāxtulh de huan nac pū'uva lā' tamaknīlh.
Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Chī puhua'nā'tit nacātlahua huan tamā'na a'ntīn tamaksācua'lh?
16 Na'a'n lā' nacāmāsputūkō' huā' tamā'na tasācua'nī'n lā' nacāmāsācua'nī huan pū'uva ā'makapitzīn xtunc tasācua'nī'n.
Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli huā'mā' tachihuīn, tahualh:
—¡Nīn calacasqui'lh Dios!

17 Lā' Jesús cālaktzī'lh lā' hualh:

—Lā' ¿tuchū huanicu'tun a'ntū tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios? Chuntza' huan:

Huan xakana'nī'n talakmaka'lh huan chihuix lā' māni' ū'tza' huanmā' chihuix a'ntū más tasqui'nī.

18 Lā' Jesús huampā:

—A'ntīn tū' xa'nca tamāchekxī quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntīn tapū'a'kchekxlalh huan chihuix lā' tatakāhuī'lh. Lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī' quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntī cā'a'klhta'lalh huan ka'tla' chihuix lā' cāka'nkxli lā' tanīlh.

Namāpalacan iximpuesto emperador
Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17

19 Huan xanapuxcu'nu' curasna' lā'
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley titachi'pacu'tulh Jesús
tuncan huā'mā' chi'chini' como tamāchekxīlh que
xlaca'n ixtalītalacastuca hua'chi huan tasācua'nī'n
nac pū'uva. Pero tū' tachi'palh porque ixtajicua'ni'
huan tachi'xcuhuī't.
20 Lā' tuncan cāmacā'nca maktakalhna'nī'n
a'ntī ixtatasu'yu hua'chi tzeyā chi'xcuhuī'n
para natakaxmatxtu a'ntū tzē natalē'ksa'nīni'n
con huan gobernador lā' chuntza' más tzey
ixtalīmālacapū'lh con huan gobernador.
21 U'tza' talīkalhasqui'nīlh huā'mā':

—Mākalhtō'kē'ni', icca'tzīyāuj que a'ntū hua'na' lā' a'ntū māsu'yu'ya' ū'tza' xastu'ncua'. Lā' icca'tzīyāuj que hui'x tū' tlahua'ni'ya' cuenta a'nchī talīchihuīna'nāni' tachi'xuhuī't. Lā' hui'x chu a'cxtim cālaktzī'na' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' hui'x xa'nca māsu'yu'ya' a'nchī Dios lacasqui'n.

22 ¿Tuchū puhua'na' ixpālacata huan a'ntū
māta'jīni'n huan emperador romano? ¿Chā tzey
palh na'icmāpalayāuj o tū' tzey?
23 Lā' Jesús ixca'tzī que xmān ixtalīlaktzī'ncu'tun
lā' cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿a'chī' quilālīlaktzī'ncu'tunāuj?
24 Caquilāmāsu'ni'uj huan tumīn a'ntū
līmāpalacan. ¿Tichū ixlacan tasu'yu huā'tzā' nac
tumīn lā' tichū ixtacuīni' tatzo'kni'?

Lā' takalhtīlh:

—Ixla' huan emperador.
25 Lā' tuncan cāhuanilh:

—Camaxquī'tit huan emperador a'ntū ixla' lā'
camaxquī'tit Dios a'ntū ixla' Dios.
26 Lā' nīn tuntū' tamakkaksli a'ntū tzē
ixtalē'ksa'nīni'lh por a'ntū ixuan ixlacapūnca'n
tachi'xcuhuī't. Pero talē'cnīlh a'nchī kalhtīni'lh lā'
chuntza' taca'cslalh.

A'nchī nala a'xni'ca' nalakahuanchokopalacan
Mt. 22.23-33; Mr. 12.18-27

27 A'calīstān, ā'makapitzīn saduceosnu' talaka'lh
Jesús. Huan saduceosnu' tahuan que tū' cati-
lakahuanchokoca. Chuntza' tahuanilh Jesús:
28 —Mākalhtō'kē'ni', huan Moisés
quincāmāchokoni'ni' huā'mā' tatzo'kni': Palh
nanī kalhatin chi'xcu' a'ntī tapūchahuanī'ttza'
lā' palh tū' ka'lhī ixcaman, maclacasqui'n que
ī'stancu natā'tapūchahua huan lakapūt. Lā' huan
xapū'la o'kxa' a'ntī nalacatuncuī nala ixo'kxa'
huan xapuxcu' a'ntī nīnī'ttza'.
29 'Maktin huā ixtahui'lāna' kalhatojon lītā'timīn.
Huan xapuxcu' tapūchahualh lā' tū' ka'lhīlh nīn
kalhatin ixcaman. Chuntza' līnīlh.

30 Ixlīkalhatu' tā'tapūchahualh huan lakapūt lā'
chuntza' nīpā huan chi'xcu'; nīn kalhatin ixcaman
māchokolh.
31 Lā' ixlīkalhatu'tun tā'tapūchahuapā huan
lakapūt lā' nā chuntza' ixlīkalhatojon lā'
ixlīhuākca'n tanīlh; nīn kalhatin ixcamanca'n
tamāchokolh.
32 Lā' ā'calīstān nā huan puscāt nīlh.
33 Lā' a'xni'ca' nalakahuanchokokō'can, ¿tichū
ixla' nala huanmā' puscāt como ixkalhatojonca'n
tatā'tapūchahualh?

34 Lā' a'xni'ca' Jesús cākalhtīlh:

—Nac huā'mā' quilhtamacuj tapūchahuacan lā'
tamāpūchahua ixtzu'ma'janca'n.
35 Lā' a'ntī natalakahuanchokopala lā'
natachā'n nac a'kapūn tū'tza' catitatapūchahualh.
Lā' tū'tza' catitalāmāpūchahualh,
36 lā' tū'tza' maktin catitanīlh. Chuntza' natala
hua'chi ixángeles Dios. Lā' natala ixcamana' Dios
como talakahuanchokonī't.
37 Lā' nā Moisés quincāmāpāstaquīyāni' que huan
nīnī'n natalakahuanchokopala, a'xni'ca' tzo'kli
ixpālacata huan pūtzina'j qui'hui' a'ntū ixlamamā'.
A'ntza' tatzo'kli que huan Māpa'ksīni' ū'tza' ixDios
Abraham lā' ixla' Isaac lā' ixla' Jacob.
38 U'tza' huanicu'tun que xlaca'n lakahuan
a'yuj tanīlh de makāntza' lā' Dios ū'tza ixDiosca'n
xalakahuan lā' tū' huan xanīnī'n. Lā' Dios
cālaktzī'n ixlīhuāk talakahuan.
39 Lā' tuncan ā'makapitzīn xamākalhtō'kē'ni'nī'n
ley tahuanilh Jesús:

—Xa'nca kalhtīni'nī'ta'.

40 Lā' tū'tza' talīhui'līlh natakalhasqui'nī catūhuā.

Cristo ixtā'nat David
Mt. 22.41-46; Mr. 12.35-37

41 Jesús cāhuanilh:
—¿Chichū huancan que Cristo a'ntī Dios hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu' ū'tza' ixtā'nat David?
42 Māni' David tzo'kli nac huan libro a'ntū huanican Salmos:
Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni':
“Catahui'la' na quimpāxtūcāna'j,
43 hasta a'xni'ca' na'iccātlajakō' ixlīhuākca'n mintā'ca'tzanī'n”.
44 Palh David līchihuīna'lh ī'xū'yātā'nat lā' māpācuhuīlh Māpa'ksīni', ū'tza' huanicu'tun xla' līhua'ca' xaka'tla' nala.

Jesús cālī'a'ksa'lh xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley
Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54

45 Ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ixtakaxmatmā'na lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
46 —Catamaktaka'lhtit lā' tū' nacāta'a'kxokoyāni' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley a'ntīn tapūlatā'kchokocu'tun pūlhmā'n ixlu'xu'ca'n hua'chi a'ntī lej taca'tzī. Nā talacasqui'n que cacātā'chihuīna'nca lā' cacā'a'cnīni'ni'ca nac cā'tejen. Lā' na ixlītokpānca'n israelitas xlaca'n taputza pūtahuī'lh a'ntū tahui'lāna' calacan lā' talacasqui'n que cacā'a'cnīni'ni'ca a'nlhā tlahuacan cā'tani'.
47 Lā' xlaca'n ta'a'kxokomaklhtī ixchicca'n lakapūtnu' lā' ā'calīstān lej xlīt takalhtō'ka' a'nlhā nacālaktzī'ncan lā' chuntza' talī'a'kxokonu'n. A'chulā' natapātīni'n xlaca'n que ā'makapitzīn.

21

Ixlē'ksajna' huan pobre lakapūt
Mr. 12.41-44

1 Jesús ixuī'cus nac lītokpān lā' cālaktzī'lh a'nchī
huan ricosnu' ixtamojō tumīn a'nlhā māquī'can
huan tumīn a'ntū a'ksajcanī't Dios.
2 Nā laktzī'lh kalhatin lakapūt pobre. Mojōlh
lakatu' ixtumīn de cobre a'ntūn tū' lej tapala.
3 Lā' Jesús hualh:
—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que huā'mā' pobre
lakapūt māstā'nī't a'ntū más ixtapalh na ixlacapūn
Dios que ā'makapitzīn
4 porque huāk xlaca'n tamāstā' a'ntū
cā'a'katāxtūni'nī'ttza'. Lā' xla' a'yuj tū' lhūhua'
ixka'lhī, pero māstā'kō'lh a'ntū ixpūlatahui'lh.

Jesús hualh que natalacpanckō' huan lītokpān
Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2

5 A'makapitzīn ixtalīchihuīna'mā'na a'nchī
ixlītzēhuanī't huan lītokpān por ixlītzēhuanī't huan
chihuix lā' ā'catūhuā a'ntū ixmāstā'canī't hua'chi
lē'ksajna'.
6 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' tū'
catitachokolh nīn lakatin chihuix nac taxaka.
Ixlīhuākca'n natapanckō' lā' huan taxaka nalacla.

Na'a'nan laka'tla'n lē'cnīn a'xni'ca' tūna'j nasputa huā'mā' quilhtamacuj
Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23

7 Lā' tuncan takalhasqui'nīlh:
—Mākalhtō'kē'ni', ¿lhāchūnīn natala huā'
tamā'na? ¿Chichū na'iclīca'tzīyāuj palh palaj
napātle'ke?
8 Lā' Jesús hualh:
—Catamaktaka'lhtit lā' tū' nacāta'a'kxokoyāni'
como lhūhua' chi'xcuhuī'n natahuan palh taka'lhī

quilīmāpa'ksīn. Lā' chā'tunu' natahuan: “Quit Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh”. Lā' natahuampala: “Chuhua'j chilhtza' huan ixlacchi'chini' Cristo lā' xla' Dios lacsacui'līlh”. Pero tū' tistālani'yā'tit.
9 Lā' nakaxpa'tā'tit a'nchī sā'nan pajtzu a'nlhā
tlahuamā'ca guerra lā' nacātamāca'tzīnīyāni'
a'nchīn tatā'kaquī' tachi'xcuhuī't. Tū' tijicua'nā'tit
como huā'mā' pū'la napātle'ke lā' ā'calīstān nasputa
huā' quilhtamacuj.
10 Lā' cāhuanipā:
—Lakatin gobierno natlajacu'tun ā'lakatin lā' kalhatin māpa'ksīni' natlajacu'tun ā'kalhatin.
11 Lā' palha' naxpipi huan ti'ya't lā' chuxalhā
nala tatzi'ncsta lā' ta'jatatna'. Lā' lej līјicua' a'ntū
natatasu'yunu'n nac a'kapūn lā' lej laka'tla' lē'cnīn.
12 ’Pero pū'la nacātachi'payāni' hui'xina'n lā'
nacātamāpātīnīyāni'. Nacātalē'nāni' nac lītokpān
para natlahuacan justicia, lā' nacātamānūyāni' nac
pūlāchī'n lā' nacātalē'nāni' ixlacapūnca'n reyes lā'
gobernadores porque quilākalhlaka'ī'yāuj.
13 Chuntza' tzē naquilālīchihuīna'nāuj.
14 Calīhui'lī'tit que tū' nacāpāta'layāni' a'nchī
nalītamaktāyayā'tit,
15 como quit na'iccāmāsu'ni'yāni' tachihuīn
lā' na'iccāmaxquī'yāni' tapāstacna' lā' chuntza'
mintā'ca'tzaca'n tū' caticātatlajani' nīn
catitā'lāhua'nitit.
16 ’Lā' hui'xina'n nacātamacamāstā'yāni'
mintāta'ca'n lā' mintzī'tca'n lā' mintā'timīnca'n
lā' mintalakapasni'ca'n lā' mi'amigosca'n.
A'makapitzīn de hui'xina'n nacātamaknīyāni'.
17 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
nacātaca'tzalaktzī'nāni' lā' xmān por quimpālacata,

18 pero tū' caticāyujni'ni' nīn kentin miya'jca'n.
19 Calīhui'lī'tit natāyani'yā'tit lā' a'xni'ca'
napātle'kekō', naka'lhīyā'tit minquilhtamacujca'n.
20 ’A'xni'ca' nalaktzī'nā'tit Jerusalén
lītamacxti'li'nī't soldados, naca'tzīyā'tit que palaj
nalactlahuacan huan cā'lacchicni'.
21 Tuncan maclacasqui'n que natatzā'la hasta
nac o'kspū'n xlaca'n a'ntīn tahui'lāna' nac estado
de Judea. Lā' a'ntīn tahui'lāna' nac Jerusalén
maclacasqui'n natataxtuyācha'. Lā' a'ntīn ta'a'nī't
nac cā'tacuxtu tū' catitataspi'tli nac cā'lacchicni',
22 como huan tamā'na chi'chini' ū'tza'
napūpātīni'ncan. Lā' natlōkentaxtūcan ixlīhuāk
a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.
23 ’Lā' xānti tala huan puscan huan
tamā'na chi'chini' palh tacamalanī't o palh
tamātzi'quī'nincus como lhūhua' taca'tzāt
na'a'nan. Lā' ixtā'kcha Dios nacāmāpātīnī huan
tachi'xcuhuī't.
24 ’Lā' a'makapitzīn natanī nac guerra lā'
ā'makapitzīn xatachī'n nacālē'ncan nac xaxtunc
xcānsipej. Lā' huan makatiyātī'n natalactlahua
chu calhāhuā nac Jerusalén lā' natamaknī
xalanī'n a'ntza' hasta a'xni'ca' Dios nahuan tū'tza'
catatlahualh.

A'nchī namimpala huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
Mt. 24.29-35, 42-44; Mr. 13.24-37

25 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' tuncan na'a'nan lē'cnīn nac chi'chini'
lā' nac mālhcuyu' lā' nac sta'cūn. Lā' xalanī'n
huā'mā' quilhtamacuj natatamakchuyīkō'
lā' nīn catitaca'tzīlh a'ntū natatlahua. Lā'
nacāmakajicua'ncan a'nchī namacasā'nan huan
mar.

26 Huan tachi'xcuhuī't nataxtacnānīkō'
por ixtajicuā'tca'n a'xni'ca' natapāstaca a'ntū nacāpātle'keni' nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' māni' huan a'kapūn natachiqui.
27 A'xni'ca'tza' naquilaktzī'ncan quit huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n a'nchī na'icpūmin nac poklhnu'. Lēj na'icka'lhī līmāpa'ksīn lā' tzēhuanī't na'icxkaka.
28 A'xni'ca' natzucu pātle'ke huā'mā',
calīpāxuhua'tit lā' catalacayāhua'tit porque palaj napūtaxtuyā'tit.

29 Nā cāhui'līni'lh huā'mā' tamāsca'tīn:

—Calaktzī'ntit huan xaqui'hui' higo o ā'catūhuā qui'hui'.
30 A'xni'ca' tasu'yutza' lakapu'mā' huan qui'hui'
a'xni'ca' naca'tzīyā'tit que tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' lej xu'nu.
31 Lā' chuntza' a'xni'ca' napātle'ke ixlīhuāk
huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni', naca'tzī'yā'tit que tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksīkō'.
32 ’Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Xlaca'n a'ntīn
tahui'lāna'cus tū' catitanīkō'lh hasta a'xni'ca' tū' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'.
33 Nasputa huan a'kapūn lā' nasputa huan
ti'yat pero tū' maktin catisputli quintachihuīn; natlōkentaxtūkō'can.
34 ’Cuenta catlahua'tit lā' tū' camakxtektit palha'
nala mi'a'clhcunucca'n ixpālacata huan vicio lā' taka'chīn nīn ixpālacata catūhuā de huā'mā' quil-htamacuj. Palh chuntza' nala'yā'tit, chu līmaktin namin huā'mā' chi'chini'.
35 Namin hua'chi lakatin a'ktā'lh a'ntū chu
līmaktin yuja. Chu a'cxtim namin huā'mā'

chi'chini' para ixlīhuāk tachi'xcuhuī't nac huā'mā'
quilhtamacuj.
36 Cāxni'j catahui'la'tit lā' pō'ktu
nakalhasqui'nī'yā'tit Dios para que chuntza' tzē
napūtaxtuyā'tit de ixlīhuāk huā' tamā'na catūhuā
a'ntū napātle'ke. Lā' nakalhasqui'nī'yā'tit para
que chuntza' tzē natāyayā'tit na quilacapūn quit
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
37 Lā' cā'tuncuj Jesús ixmāsu'yu nac lītokpān lā'
cā'tzī'sa ixa'n tachoko nac huan o'kspū'n a'nlhā
huanican Olivos.
38 Lā' huan tachi'xcuhuī't tzi'sāt ixta'a'n nac
lītokpān para natakaxmata a'ntū Jesús ixcāhuani.

22

Ixtachi'pacu'tun Jesús
Mt. 26.1-5, 14-16; Mr. 14.1-2, 10-11; Jn. 11.45-53

1 Pajtzutza' ixmimā' ixcā'tani'ca'n israelitas a'ntū
huanican pascua, a'xni'ca' hua'can pāntzi a'ntūn
tū' ka'lhī levadura.
2 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixtaputzamā'na a'nchī
natalīmāmaknīnīni'n Jesús. Lā' ixtajicua'ni' huan
tachi'xcuhuī't.
3 Lā' tuncan huan ko'ti'ti' tanūni'lh Judas a'ntī
ixlītāpātu' ixtacuīni' Iscariote. Lā' xla' kalhatin de
huan ixlīkalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n ixuanī't.
4 Xla' ū'tza' cālaka'lh huan xanapuxcu'nu'
curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' policía
a'ntī ixmaktaka'lhmā' huan lītokpān. U'tza'
cātā'lacchihuīna'lh a'nchī nacālīmacamaxquī' Jesús.
5 Xlaca'n tapāxuhuakō'lh lā' tahuanilh palh nata-
maxquī' tumīn.

6 Lā' Judas cākalhlaka'ī'lh lā' tzuculh putzani'
a'nchī tzē nalīmacamāstā' Jesús a'xni'ca' tintī'
lhūhua' tachi'xcuhuī't.

A'nchī tzuculh huan Santa Cena
Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26

7 Ixtzucumā'tza' huan cā'tani' a'xni'ca' ixua'can
pāntzi a'ntūn tū' lītlahuacanī't levadura. Huā'mā'
chi'chini' maclacasqui'n namaknīcan lakatin
xaska'ta' borrego para na'a'ksajuī'can Dios.
8 Lā' Jesús cāmacā'lh Pedro lā' Juan lā' cāhuanilh:

—Capintit nacāxtlahua'ya'tit a'nlhā nahua'yāuj
huan borrego.
9 Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:

—¿Lhachū lacasqui'na' na'iccāxtlahuayāuj?
10 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—A'xni'ca' natanūyā'tit huan nac xcānsipej,
napāxtokā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī lē'mā'
huan ixpūxka'tni'. Nastālani'yā'tit hasta a'nlhā
natanūyācha' nac chic
11 lā' nahuaniyā'tit ixtēcu' chic: “Huan
Mākalhtō'kē'ni' huaniyāni': ¿Lhā yā huan cuarto
a'nlhā tzē na'iccātā'hua' quisca'txtunu'nī'n huan
xalīhua't cā'tani'?”
12 Lā' tuncan nacāmāsu'ni'yāni' lakatin ka'tla'
cuarto cāxyātza' ixlītanca'cstu' huan chic. A'ntza'
nacāxtlahuayā'tit huan līhua't.
13 Ta'a'lh lā' pātle'kelh chu a'nchī Jesús cāhuanilh,
lā' tacāxtlahualh huan līhua't.
14 Lā' a'xni'ca' horatza' ixuanī't, Jesús lā'
ī'sca'txtunu'nī'n tatahui'lalh tahuā'yan.
15 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Lej xa'iccātā'huā'yancu'tunāni' huā'mā' xala' smalanka'n porque quit palaj na'icnī.
16 Huā'mā' ā'xmān na'iccātā'huā'yanāni' quit
hasta a'xni'ca' natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk a'ntū Dios māpa'ksīni'lh.
17 Lā' tuncan tēlh huan taza a'ntū ixlītzuma
xaxcān uva lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Camaklhtīni'ntit lā' cahua'tit milīhuākca'n.
18 Quit tū'tza' ā'maktin ictihua'lh xaxcān
uva hasta a'xni'ca' nalaktzī'nā'tit a'nchī Dios cāmāpa'ksīkō' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
19 Ixlīka'tlā'tus tayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh
pāxcatca'tzī Dios lā' mālacpitzilh. Cāmaxquī'lh xlaca'n lā' cāhuanilh:
—U'tza' huā'mā' quimacni' a'ntū macamāstā'mā'ca por mimpālacataca'n. Chuntza' natlahua'yā'tit para naquilālīpāstacāuj.
20 Nā chuntza' lītlahuapā huan taza a'xni'ca'
tahuā'yankō'lh lā' cāhuanilh:
—Huan xaxcān uva a'ntū pūhuī' huā'mā' taza, ū'tza' quinka'lhni'. Lā' ū'tza' a'ntū līcāxtlahuaca huan xasāsti' convenio ixpālacata a'nchī Dios nacālīmāpūtaxtū huan tachi'xcuhuī't. Lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū na'icmaka'n por mimpālacataca'n.
21 'Lā' chuhua'j hua'chi quimacan huī' nac mesa,
nā chuntza' huī' ixmacan huan chi'xcu' a'ntī naquimacamāstā'.
22 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
lā' naquimpātle'keni' chu a'nchī tatzo'kni' quimpālacata na ixtachihuīn Dios. Pero xānti la huan chi'xcu' a'ntī naquimacamāstā'; nalīlakaputza —hualh Jesús.

23 Lā' tuncan tatzuculh talākalhasqui'nī tichū de
xlaca'n ixmacamāstā'lh.

¿Tichū más tasqui'nī?

24 Lā' tuncan tatzuculh talālīchihuīna'n tichū de
xlaca'n puhuancan más tasqui'nī'.
25 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Huan reyes tamāpa'ksī hua'chilh ixtēcu'ca'n tachi'xcuhuī't lā' huan tachi'xcuhuī't tahuan que lacuan huan reyes.
26 Tū' chuntza' nala na milaclhni'ca'n. Xtunc
nala. Lā' a'ntī más tasqui'nī na milaclhni'ca'n xla' nala hua'chi xastancu. A'ntī namāpa'ksīni'n maclacasqui'n nala hua'chi tasācua'.
27 ¿Tichū puhua'na' más tasqui'nī, huan a'ntī
huā'yamā' o huan a'ntī mojōmā' huan pulātu? ¿Chu tū' stu'ncua' más tasqui'nī a'ntī huā'yamā'? Pero quit iclalh hua'chi a'ntī mojōmā' mimpulātuca'n.
28 'Hui'xina'n pō'ktu quilātā'latlā'huanāuj a'yuj
ixquimpātle'keni' lhūhua' catūhuā.
29 Lā' como quinTāta' quimaxquī'lh
quilīmāpa'ksīn, nā quit na'iccāmaxquī'yāni' milīmāpa'ksīnca'n.
30 Chuntza' na'iccātā'huā'yanāni' a'nlhā
na'icmāpa'ksī lā' natahui'layā'tit a'nlhā nacālacāxtlahuayā'tit huan lakacāujtu' tribusnu' de huan israelitas.

Jesús māca'tzīnīni'lh que Pedro nakalhtatzē'ka
Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Jn. 13.36-38

31 Nā huan Māpa'ksīni' cāhuanilh:

—Cuenta catlahua'tit como Satanás lej cālīlaktzī'ncu'tunāni' a ver palh nacātlajayāni'.

32 Lā' quit icsqui'ni'lh Dios que hui'x, Simón, tū' catipātza'nkākō'j ixlīhuāk a'ntū kalhlaka'ī'nī'ta'. Lā' hui'x a'xni'ca' nalacāxtlahuapala mintapāstacna', cacāmaktāya' mintā'timīn.
33 Simón Pedro huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', iccāxuī'tza' para na'ictā'a'nāni' hasta huan nac pūlāchī'n lā' para na'ictā'nīyāni'.
34 Lā' Jesús huanilh:
—Pedro, icuaniyāni' que huā'mā' chi'chini', a'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, maktu'tun naquinkalhtatzē'ka' que tū' quilakapasa'.

Ixtapajtzūmā' huan hora a'ntū napūpātīni'n Jesús

35 Lā' tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh:
—A'xni'ca' iccāmacā'ni' lā' tū' līpintit mimpūtumīnca'n nīn mimorralca'n nīn mizapatoca'n, ¿chū cāsputni'ni' a'ntū ixmaclacasqui'nā'tit?
Lā' xlaca'n tahualh:
—Nīn tuntū'.
36 Lā' tuncan cāhuanilh:
—Chuhua'j xtunc iccāhuaniyāni'. Lā' a'ntī ka'lhī ixmorralh, calē'lh. Lā' calē'lh ixpūtumīn. Lā' palh tū' ka'lhī ixmachīta, castā'lh ixtakēnu' para natamāhua.
37 U'tza' iccāhuaniyāni' porque quit na'ictlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' quimpālacata. Chuntza' tatzo'kni':
Lā' laktzī'ncan hua'chi kalhatin a'ntīn tū' tzey.
Chuhua'j ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' por quit, tasqui'nī nala.
38 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n tahualh:
—Mākalhtō'kē'ni', ā'yā kantu' machīta.
Lā' Jesús kalhtīni'lh:
—Tzeytza'.

Jesús kalhtō'ka'lh nac Getsemaní
Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42

39 Lā' tuncan Jesús taxtulh de huan cuarto lā'
como ixlīsmanīnī'ttza', a'lh nac huan o'kspū'n
a'nlhā huanican Olivos. Lā' tastālani'lh
ī'sca'txtunu'nī'n.
40 Lā' a'xni'ca' tachā'lh, cāhuanilh:
—Na'orarlīyā'tit para que tū' nacātatlajayāni'
a'xni'ca' nacātalīlaktzī'ncu'tunāni'.
41 Lā' tuncan Jesús a'lh lacachuna'j lā' tat-
zokostalh para na'orarlī.
42 Hualh:
—QuinTāta' Dios, palh hui'x lacasqui'na',
caquimāpūtaxtu de huā'mā' līpātīn. Pero calalh
a'ntū hui'x lacasqui'na' lā' tū' calalh a'ntū xmān
quit iclacasqui'n.
43 Lā' tuncan tasu'yuni'lh kalhatin ángel xala'
nac a'kapūn. Tā'chihuīna'lh Jesús para namaxquī'
tahuixcān.
44 Lā' como lej ixpātīni'mā', Jesús ā'chulā'
squi'ni'lh Dios. Lā' tanto ixpātīni'mā' lā'
skakana'lh. Lā' tasu'yulh hua'chilh ī'sta'jmā'
ixka'lhni' a'nchī skakana'lh.
45 Lā' a'xni'ca' orarlīkō'lh, tāyalh lā'
taspi'tli a'nlhā ixcāmāchokonī't ī'sca'txtunu'nī'n.
Ixtalhtatamā'na cākaksli como ixcātlajanī't
ixtalakaputzītca'n.
46 Lā' tuncan cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' lhtatapā'na'ntit? Catā'kaquī'tit lā'
casqui'ni'tit Dios para que tū' nacātatlajayāni'
a'xni'ca' nacātalīlaktzī'ncu'tunāni'.

Jesús lē'nca xatachī'n
Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jn. 18.2-11

47 Ixcātā'chihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' tachā'lh
lhūhua' tachi'xcuhuī't. Kalhatin de huan
kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n a'ntī ixuanican Judas
ū'tza' ixcāpū'lani'tēlha. Laktapajtzūlh Jesús lā'
mu'sulh.
48 Lā' tuncan Jesús huanilh:

—Judas, hui'x quimu'su'ya' lā' chuntza' quilīmacamāstā'ya' quit, huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

49 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh a'ntū ixpātle'keni'mā'
huan a'ntī ixtatā'hui'lāna' Jesús takalhasqui'nīlh:

—¿Chā na'iclatucsāuj con machīta?

50 Lā' kalhatin sca'txtunu' mātakāhuī'lh
ixtasācua' huan māpa'ksīni' curasna' lā'
a'kasityujulh ixa'ka'xko'lh na ixa'kacāna'j.
51 Lā' Jesús huanilh:

—Camakxtektit; tū'tza' catlahua'tit.

Lā' tuncan Jesús xa'malh ixa'ka'xko'lh huan tasācua' lā' xanca cāxlapā.

52 Lā' tuncan cāhuanilh huan xanapuxcu'nu'
curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' policía a'ntī
ixtamaktaka'lha huan lītokpān lā' huan xana-
puxcu'nu' israelitas, ixlīhuākca'n a'ntī ixtaminī't
tachi'pa:

—¿A'chī' līta'nā'tit mimachītaca'n lā' minqui'hui'ca'n? Hua'chilh chi'pacu'tunā'tit kalhatin ka'lhāna'.
53 A'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni' lakalīyān
nac lītokpān, ¿a'chī' tūlalh quilāchi'pauj a'xni'ca'?
Pero chuhua'j milh milacchi'chini'ca'n lā'
namāpa'ksīni'n a'ntīn tū' tzey.

Pedro hualh que xla' tū' ixlakapasa Jesús
Mt. 26.57-58, 69-75; Mr. 14.53-54, 66-72; Jn. 18.12-18, 25-27

54 Tuncan chi'paca Jesús lā' lē'nca na ixchic xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' Pedro lacachuna'j ī'stālani'tēlha.
55 Lā' a'ntza' tahui'līlh macscut pu'nan tanquilhni' lā' tatahui'lalh ixmacni' macscut. Nā Pedro tahui'lalh pu'nan.
56 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh kalhatin squiti' a'nlhā ī'sko'huī', lakalaktzī'hui'līlh lā' hualh:
—Nā huā'mā' chi'xcu' ū'tza' ixtā'latlā'huan Jesús.
57 Lā' Pedro kalhtatzē'kli lā' hualh:
—Puscāt, tū' iclakapasa.
58 A'calīstān ā'kalhatin laktzī'mpā lā' nā huanilh:
—Nā hui'x kalhatin de xlaca'n.
Pero Pedro huanilh:
—Chi'xcu', quit tū' de xlaca'n.
59 Lā' ixlīlakatin hora huampala ā'kalhatin stu'tu'lu' huampā:
—Stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' ixtā'latlā'huan porque xala' nac Galilea.
60 Lā' tuncan Pedro huanilh:
—Chi'xcu', tū' icca'tzī a'ntū hua'na'.
Lā' huā'mā' ka'tlā'tus a'xni'ca' ixchihuīna'mā'cus Pedro, tuncan huan gallo ta'salh.
61 Lā' huan Māpa'ksīni' Jesús talakspi'tli lā' laktzī'lh Pedro, lā' Pedro pāstacli a'nchī ixuaninī't huan Māpa'ksīni': "A'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, maktu'tun naquinkalhtatzē'ka' que tū' quilakapasa".
62 Lā' tuncan Pedro taxtulh lā' lej lakaputzaj calhualh.

Lakapalaca Jesús
Mt. 26.67-68; Mr. 14.65

63 Huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamaktaka'lhmā'na
Jesús talakapalalh lā' tatucsli.
64 Talakachī'lh lā' talacala'sli lā' tahuanilh:
—¡Caquilhchipi tichū lacala'sni'!
65 Lā' lej lhūhua' ixtahuani de catūhuā como
ixtamāmāxanī'cu'tun.

Jesús na ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n
Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Jn. 18.19-24

66 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, tatakēstokli
xanapuxcu'nu' israelitas lā' xanapuxcu'nu'
curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley, lā' talē'lh
Jesús na ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'nī'n a'ntī
más ixtamāpa'ksīni'n. A'ntza' kalhasqui'nīca:
67 —Caquilāhuaniuj: ¿Chā hui'x Cristo a'ntī Dios
hui'līnī't ixlīmāpūtaxtūnu'?
Lā' xla' cākalhtīlh:
—A'yuj xa'iccāhuanini' palh stu'ncua', pero tū'
quintilākalhlaka'ī'uj.
68 Lā' palh quit na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā,
tū' quintilākalhtīuj nīn quintilāmakxtekui.
69 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' desde
chuhua'j na'ictahui'la na ixpāxtūcāna'j Dios a'ntī
más xamāpa'ksīni'.
70 Lā' tuncan ixlīhuākca'n takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿chu hui'x ixO'kxa' Dios?
Lā' Jesús cākalhtīlh:
—U'huē, chuntza' hua'chi huanī'ta'ntit.
71 Lā' tuncan talāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' maclacasqui'nāuj ā'catīhuā para
naquincāhuaniyāni' ā'catūhuā? Māni' quina'n kax-
matnī'tauj a'ntū pūhuan ixquilhni'.

23

Jesús na ixlacapūn Pilato
Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Jn. 18.28-38

1 Lā' tuncan ixlīhuākca'n tatāyakō'lh lā' talē'lh Jesús na ixlacapūn Pilato.
2 A'ntza' tatzuculh talē'ksa'nīni'n lā' tahualh:

—Iclaktzī'nī'tauj a'nchī huā'mā' chi'xcu' cāmāmakchuyī huan tachi'xcuhuī't. Huan que tū' maclacasqui'n namāpalayāuj iximpuesto emperador, lā' nā huan que ū'tza' Cristo huan a'ntī Dios hui'līni't ixlīmāpūtaxtūnu', lā' huā'mā' tachihuīn huanicu'tun que xla' rey.

3 Lā' tuncan Pilato kalhasqui'nīlh:

—¿Chā hui'x ixreyca'n israelitas?

Lā' Jesús kalhtīlh:

—Chu chuntza' a'nchī huanī'ta'.

4 Lā' tuncan Pilato cāhuanilh xanapuxcu'nu' curasna' lā' tachi'xcuhuī't:

—Nīn tuntū' icmakkaksa a'ntū ixpālacata.

5 Lā' xlaca'n stu'tu'lu' tahualh:

—Cāmāmakchuyīmā' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Judea a'nchī māsu'yumā'. Tzuculh māsu'yu nac Galilea lā' ixmāsu'yutēlha hasta chilh huā'tzā'.

Jesús na ixlacapūn Herodes

6 Lā' a'xni'ca' Pilato kaxmatli huā'mā', kalhasqui'nīni'lh palh xala' nac Galilea Jesús.
7 Lā' a'xni'ca' huanica palh stu'ncua' xala' nac Galilea, macā'ni'ca Herodes a'ntī gobernador de Galilea ixuanī't. Lā' nā xla' ixminī't nac Jerusalén huan tamā'na chi'chini'.

8 Lā' a'xni'ca' Herodes laktzī'lh Jesús, līpāxuhualh
como de makāntza' lej ixlaktzī'ncu'tun. Ixkax-
matnī't a'nchī ixlīchihuīna'ncan lā' puhualh nalak-
tzī'n lakatin lē'cnīn.
9 Lā' lhūhua' catūhuā kalhasqui'nīlh pero Jesús
nīn tuntū' kalhtīlh.
10 Nā a'ntza' ixtahui'lāna'nkō' xanapuxcu'nu'
curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā' xlaca'n lej
palha' ixtalē'ksa'nīni'ni'mā'na.
11 Lā' Herodes lā' ixtropasna' talakmaka'lh Jesús
lā' tamālhakē'lh tzēhuanī't lu'xu' hua'chi ixla' rey
para natalīlītzī'n. Lā' ā'calīstān Herodes macā'ni'pā
Pilato.
12 Lā' chuntza' huā'mā'na chi'chini' Pilato ixam-
igo tlahualh Herodes. Pū'la lītā'ca'tza ixtahuanī't.

Ixtahuan que naxtokohua'ca'can Jesús
Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15; Jn. 18.39—19.16

13 Lā' Pilato cāmākēstokpā xanapuxcu'nu'
curasna' lā' pūchihuīna'nī'n lā' tachi'xcuhuī't.
14 Lā' cāhuanilh:
—Hui'xina'n quilālīmini'uj huā'mā' chi'xcu' lā'
quilāhuaniuj que cāmāmakchuyī tachi'xcuhuī't. Lā'
quit ickalhasqui'nīnī'ttza' na milacapūnca'n lā'
ca'tzīyā'tittza' que nīn tuntū' icmakkaksa a'ntū
ixpālacata a'ntū līlē'ksa'nīni'nā'tit.
15 Nā chuntza' Herodes nīn tuntū' makkaksli.
U'tza' līmacaminchokopā. Laktzī'nā'tittza' que nīn
tuntū' tlahuanī't para nachī'can lā' nanī.
16 Na'iclīmākēsno'knīni'n ko'xka' lā' ā'calīstān
na'icmakxteka.
17 Ixa'nan huan talanān que Pilato ixmakxteka
kalhatin tachī'n a'xni'ca' lamā' cā'tani'.
18 Lā' ixlīhuākca'n tatzuculh tata'sa lā' tahualh:

—¡Camāmaknīnī'ni' huā'mā'! ¡Camakxtekti Barrabás!
19 Huan Barrabás ixlīchī'canī't como xla' lā' ixchi'xcuhuī'n tatā'kaquī'lh contra huan māpa'ksīni'nī'n romanos lā' hasta tamaknīni'lh.
20 Pilato ixmakxtekcu'tun Jesús lā' cātā'chihuīna'mpā.
21 Pero ā'chulā' tata'salh lā' tahualh:
—¡Caxtokohua'ca'ca! ¡Caxtokohua'ca'ca!
22 Ixlīmaktu'tun Pilato cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī'? ¿Tuchū tlahuanī't? Quit tū' icmakkaksa nīn tuntū' ixpālacata para namaknīcan. Xmān na'iclīmākēsno'knīni'n ko'xka' lā' ā'calīstān na'icmakxteka.
23 Lā' xlaca'n ā'chulā' stu'tu'lu' tahualh lā' tasqui'nli caxtokohua'ca'ca. Lā' tanto tata'salh xlaca'n lā' xanapuxcu'nu' curasna' que tatlajalh.
24 Chuntza' Pilato tlahualh a'ntū xlaca'n ixtalacasqui'n,
25 lā' makxtekli huan chi'xcu' a'ntī ixtalacsacnī't. U'tza' huan Barrabás a'ntī ixmānūcanī't como tā'kaquī'lh lā' maknīni'lh. Lā' macamāstā'lh Jesús para que catatlahuani'lh chu a'ntū ixtalacasqui'n.

Xtokohua'ca'ca Jesús
Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Jn. 19.17-27

26 A'xni'ca' ixtalē'mā'na Jesús para nataxtokohua'ca', tachi'palh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuanican Simón lā' xala' nac Cirene. Xla' ixtanūtēlha nac xcānsipej Jerusalén lā' sāmācu'quī'ca huan cruz lā' māstālīca Jesús.
27 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtastālani'tēlha, nā lhūhua' puscan a'ntī ixtacalhuantēlha lā' lej talakaputzalh por ixpālacata Jesús.
28 Lā' Jesús cālakalaktzī'lh lā' cāhuanilh:

—Puscan xalanī'n nac Jerusalén, tū' cacalhua'ntit por quimpālacata. Mejor nacalhuanā'tit por mimpālacataca'n lā' por ixpālacataca'n mincamana'ca'n,
29 porque namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nahuancan: “Līpāxūj huan a'ntīn tūla ka'lhī ixcaman. Līpāxūj huan a'ntīn tū' maktin tahui'lalh ixcaman lā' tū' maktin mātzi'quī'nilh”.
30 Lā' a'xni'ca'tza' tachi'xcuhuī't natahuanī huan kēstīn: “Caquilāyujni'uj”. Lā' natahuanī ixmacni' kēstīn: “Caquilā'a'kta'pū'j”.
31 Hua'chi huancan palh chuntza' tlahuani'can huan xastaka qui'hui', ā'chulā' natlahuani'can huan xascōhua. Palh chuntza' quintlahuani'can lā' quit tuntū' iclaclē'n, ā'chulā' nacātlahuani'can a'ntīn talaclē'n —hualh Jesús.
32 Nā ixcālē'mā'ca kalhatu' maknīni'nī'n para nacātā'maknīcan Jesús.
33 Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'nlhā huanican La Calavera o Ixa'kxāk Nīn, a'ntza' xtokohua'ca'ca Jesús lā' nā chuntza' huan kalhatu' maknīni'nī'n lā' kalhatin na ixpāxtūcāna'j lā' kalhatin na ixpāxtūxuc.
34 Lā' a'xni'ca' ixtaxtokohua'ca'mā'na, Jesús hualh:
—QuinTāta', cacāmāsputūnu'ni' porque tū' taca'tzī a'ntū tatlahuamā'na.
Lā' huan tropasna' tapūmāxtulh suerte huan ixlu'xu' Jesús para natatapitzi chā'tunu' de ū'tunu'n.
35 Lā' tachi'xcuhuī't ixtayāna' lā' ixtalaktzī'mā'na lā' hasta huan pūchihuīna'nī'n talīlītzī'lh lā' tahualh:

—A'makapitzīn cāmāpūtaxtūlh. Chuhua'j capūtaxtulh ixa'cstu palh stu'ncua' Dios lacsacnī't lā' hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu'.
36 Nā huan tropasna' ixtalīlītzī'mā'na. Talaktapa-
jtzūlh lā' tamāhuī'lh vinagre.
37 Lā' tahuanilh:
—Palh hui'x ixreyca'n huan israelitas, capūtaxtu mē'cstu.
38 Lā' ixua'ca' lakatin letrero ixa'cpūn lā' ix-
tatzo'kni' nac griego lā' latino lā' hebreo. Lā' huan letrero ixuan: U'tza' huā'mā' ixreyca'n israelitas.
39 Lā' kalhatin maknīni' a'ntī ixtā'hua'ca'
ixlīlītzī'n lā' huanilh:
—Palh stu'ncua' hui'x a'ntī Dios hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu', capūtaxtu' mē'cstu lā' nā caquilāmāpūtaxtūj.
40 Pero ā'kalhatin quilhnīlh ixtā'maknīni' lā'
huanilh:
—¿Chū tū' ji'cua'ni'ya' Dios? Nā hui'x chu a'cxtim pātīni'mpā't.
41 Līmakuan quina'n pātīni'mā'nauj porque
māpalamā'nauj a'ntū laclē'nāuj. Pero huā'mā' chi'xcu' tuntū' laclē'n.
42 Lā' tuncan huanilh Jesús:
—Caquimpāstacti a'xni'ca' nata'mpala'ya' lā' rey hui'x.
43 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Ixlīstu'ncua' icuaniyāni': Chuhua'j, huā'mā' chi'chini' naquintā'latahui'la'ya'chi nac a'kapūn.

Jesús nīlh
Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Jn. 19.28-30

44 Lā' hua'chi tastu'nūtatza' ixuanī't a'xni'ca'
cā'pucsua' lakō'lh chuxalhā nac cā'ti'ya'tna'. Lā' chuntza' lalh hasta hua'chi maktu'tun kōtanū.

45 Huan chi'chini' tū' māxkakēni'lh. Lā' huan
lu'xu' nac lītokpān ixa'cstu taxtī'tli lā' tapūpitzilh.
U'tza' huā'mā' lu'xu' a'ntū ixmāpitzi huan lītokpān.
46 Lā' tuncan Jesús lej palha' ta'salh lā' hualh:

—QuinTāta', icmacamaxquī'yāni' quilīca'tzīn.

Lā' a'xni'ca' huankō'lh, nīlh.

47 Lā' a'xni'ca' huan capitán romano laktzī'lh
a'ntū pātle'kelh, mācā'tanīlh Dios lā' hualh:

—Ixlīstu'ncua' huā'mā' chi'xcu' lej tzey ixuanī't.

48 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'ntīn tamilh
lā' talaktzī'lh a'ntū pātle'kelh, tatapānūlh de ā'tzā'
lā' cācu'xatucstēlhaca como lej ixtalakaputza. Lā'
ta'a'lh na ixchicca'n.
49 Lā' ixtalakapasnī'n Jesús lā' nā huan puscan
a'ntī ixtastālani'nī't desde nac estado de Galilea
makat tatāyalh lā' ixtalaktzī'mā'na huā'mā'na.

Mā'cnūca Jesús
Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jn. 19.38-42

50 Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' José lā' ū'tza'
xala' nac Arimatea nac huan estado de Judea.
Ixtā'tapa'ksī con huan pūchihuīna'nī'n a'ntī más ix-
tamāpa'ksīni'n de huan israelitas. Lā' tzeyā chi'xcu'
ixuanī't.
51 Lā' ixka'lhīmā' a'xni'ca' ixmāpa'ksīni'lh
Dios. Tū' lakatīlh a'ntū ixtatlahuanī't huan
pūchihuīna'nī'n ixpālacata Jesús.
52 Nā huā'mā' chi'xcu' laka'lh Pilato lā' squi'ni'lh
ixmacni' Jesús.
53 Lā' a'xni'ca' ixmāyujūnī'ttza' de nac cruz,
līmaksna'tli kalhtin lu'xu' lā' māpī'lh nac lakatin
lhu'cu' a'ntū ixcāxtlahuacanī'ttza' nac talhpān. Lā'
a'ntza' nīn tintī'na'j ixmā'cnūcanī't.

54 Huanmā' chi'chini' ū'tza' a'ntū
ixpūcāxtlahuakō'can como ixlīlakalī huan chi'chini'
de pūjaxni'. Lā' ixtzucumā'tza'.
55 Huan puscan a'ntī ixtatā'minī't Jesús desde
nac estado de Galilea ta'a'lh talaktzī'n huan lhu'cu'
lā' cuenta tatlahualh a'nlhā ixmāpī'canī't ixmacni'
Jesús.
56 Lā' tataspi'tli na ixchicca'n lā' tacāxtlahualh
perfume lā' pomada para huan nīn. Lā' tapūjaxli
huan chi'chini' de pūjaxni' chuntza' hua'chi
māpa'ksīlh a'nlhā tzo'kli huan ixley Moisés.

24

Jesús lakahuanchokolh
Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10

1 Cā'tzi'sāt domingo huan tamā'na puscan
ta'a'mpā nac taponkni' lā' ixtalē'mā'na huan
perfume a'ntū ixtacāxtlahuanī'ttza'. Lā'
ā'makapitzīn puscan tatā'a'lh.
2 Lā' a'xni'ca' tachā'lh, talaktzī'lh que
ixmāpānūcanī'ttza' huan chihuix a'ntū
ixlīmālacchōcanī't huan taponkni'.
3 Tatanūlh pero tū' takaksli ixmacni' huan
Māpa'ksīni' Jesús.
4 Tajicua'lh lā' tū' ixtaca'tzī a'ntū natatlahua
lā' a'xni'ca' talaktzī'lh kalhatu' ángeles a'ntī ix-
tatasu'yu hua'chi chi'xcuhuī'n. Lej slamama
ixlu'xu'ca'n ixtahuanī't lā' ixtayāna' pajtzu huan
puscan.
5 Lā' como xlaca'n ixtajicua'n, tataquilhpūtalh lā'
huan ángeles cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' putzayā'tit na ixlaclhni'ca'n huan
nīnī'n kalhatin a'ntī lakahuan?

6 A'tzā' tū' huī'. Xla' lakahuanchokonī'ttza'.
Capāstactit a'nchī cāhuanini' a'xni'ca' ixuī'cus nac
Galilea.
7 Hualh xla' que maclacasqui'n que huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nacāmacamaxquī'can a'ntīn
talaclē'n lā' nataxtokohua'ca' lā' ixlīlakatu'tun
chi'chini' nalakahuanchokopala.
8 Lā' tuncan huan puscan tapāstacli ixtachihuīn
Jesús.
9 Lā' a'xni'ca' tataspi'tli de huan taponkni',
tahuanikō'lh huan kalhacāujtin apóstoles lā'
ixlīhuākca'n ā'makapitzīn.
10 Lā' huan puscan, xlaca'n cāhuanican María
Magdalena lā' Juana lā' María a'ntī ixtzī't Jacobo
lā' ā'makapitzīn puscan huampala.
11 Pero huan apóstoles takaxmatli hua'chi
takalhkamān a'ntū ixcāhuanimā'ca lā' tū'
takalhlaka'ī'lh.
12 Lā' a'yuj tū' takalhlaka'ī'lh, pero huan Pedro
taxtulh lā' tu'jnulh para nac taponkni'. Lā'
taquilhpūtalh lā' talacnūlh lā' laktzī'lh xmān
huan lu'xu' a'nlhā ixmā'. Lā' a'lh na ixchic lā'
ixlīlē'cnīmā' a'ntū ixpātle'kenī't.

Na ixtej huan cā'lacchicni' Emaús
Mr. 16.12-13

13 Lā' chu ū'tza' huā'mā' chi'chini' kalhatu'
a'ntī ixtastālani'nī't Jesús, ixta'a'mā'na nac
lakatin cā'lacchicni' a'nlhā huanican Emaús. Lā'
ū'tza' hua'chi lakacāujtin kilómetros ixlīmakat de
Jerusalén.
14 Ixtalīkalhachihuīna'ntēlha ixlīhuāk a'ntū
ixpātle'kenī't.

15 Lā' līhuan ixtachihuīna'mā'na lā' ixtala-
capūchihuīna'mā'na, māni' Jesús cālaktapajtzūlh
lā' tzuculh cātā'latā'kchoko.
16 Lā' a'yuj talaktzī'lh pero tūlalh talakapasli
porque catūhuā talītamakchuyīlh.
17 Lā' tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū līchihuīna'ntēlhayā'tit? Lā' ¿tuchū
līlakaputzayā'tit?
18 Lā' kalhatin a'ntī huanican Cleofas kalhtīni'lh:
—Ixlīhuāk tachi'xcuhuī't taca'tzīkō' a'ntū
pātle'kelh nac Jerusalén huā' tamā'na chi'chini'.
¿Chu xmān hui'x ixui'la' lā' tū' ca'tzīya'?
19 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—¿Tuchū lanī't?

Lā' tahuanilh:

—Lhūhua' pātle'kelh ixpālacata Jesús xala'
nac Nazaret a'ntī a'cta'sana' lā' lej ixka'lhī
līmāpa'ksīn na ixlacapūn Dios lā' na ixlaclhni'ca'n
tachi'xcuhuī't. Lītasu'yu a'ntū tlahualh lā' a'ntū
hualh.
20 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā'
quimpūchihuīna'nī'nca'n tamacamāstā'lh para
namaknīcan lā' naxtokohua'ca'can.
21 Quina'n xa'icka'lhīmā'nauj que ū'tza' xla' a'ntī
nacāmāpūtaxtū israelitas. Lā' ixlīlakatu'tuntza'
chi'chini' chuhua'j a'xni'ca' pātle'kelh.
22 Lā' ā'makapitzīn puscan de na quila-
clhpu'nanca'n quincātamakalē'cnīni' porque
cā'tzi'sāt taquīlalh nac taponkni',
23 lā' como tū' talaktzī'lh ixmacni' Jesús,
tataspi'tli. Lā' quincātahuanini' que talīlakachuyalh
ángeles a'ntī cāhuanilh que lakahuan Jesús.
24 Lā' chu tuncan ā'makapitzīn quincom-
pañerosnu' taquīlalh nac taponkni' lā' chu a'nchī

tahuanilh huan puscan, chuntza' takaksli. Pero tū' talaktzī'lh Jesús.

25 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Tū' xa'nca māchekxīyā'tit. ¿Lhānīn nakalhlaka'ī'yā'tit ixlīhuāk a'ntū tahualh huan a'cta'sana'nī'n?

26 Lā' Cristo a'ntī Dios hui'līnī't ixlīmāpūtaxtūnu', ¿chu tū' tasqui'nī que pū'la napātīni'n chuntza' lā' ā'calīstān natanū a'nlhā lej xkaka?

27 Lā' tuncan Jesús tzuculh cāmāsu'ni'kō' ixlīhuāk a'ntū tzo'kcanī't na ixtachihuīn Dios lā' a'ntū līchihuīna'n xla'. Tzuculh a'nlhā tzo'knulh Moisés lā' cāmāsu'ni'lh a'ntū ixtatzo'knunī't ixlīhuākca'n huan profetas.

28 Lā' a'xni'ca' tachā'lh nac huan cā'lacchicni' a'nlhā ixta'a'mā'na, Jesús lalh hua'chilh ixa'mā' más makat.

29 Lā' xlaca'n stu'tu'lu' tahuanilh que natachoko lā' tahuanilh:

—Mejor catachoko porque tzī'suamā'tza'. Cā'pucsua'tza'.

Lā' tuncan Jesús cātā'tanūlh nac chic para natachoko.

30 Lā' a'xni'ca' tatahui'lalh tahuā'yan, xla' tēlh huan pāntzi lā' māstā'lh pāxcatca'tzī lā' mālacpitzilh lā' cāmaxquī'lh.

31 Chu tuncan huā'mā' ka'tlā'tus hua'chilh xa'nca tatalakapākē'lh lā' talakapasli, pero xla' cālaksputtāyani'lh.

32 Lā' xlaca'n talāhuanilh:

—¿Chu tū' stu'ncua' que lej līpāxūj līhuan ixquincāmāsu'ni'tēlhayāni' ixtachihuīn Dios?

33 Lā' chu līmaktin tachi'papā ixtejca'n. Tū' tatakoxīlh nīn macsti'na'j. Tataspi'tchokolh nac

Jerusalén lā' cāpāxtokli huan kalhacāujtin apóstoles
a'nlhā ixtatakēstoknī't con ā'makapitzīn.
34 Lā' cāhuanica huan kalhatu':
—Ixlīstu'ncua' lakahuanchokolh huan
Māpa'ksīni'. Lā' tasu'yuni'lh Simón.
35 Lā' tuncan xlaca'n cāhuanilh a'nchī
cāpātle'keni'lh nac tej lā' a'nchī talakapasli Jesús
a'xni'ca' mālacpitzilh huan pāntzi.

Jesús cātasu'yuni'lh ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jn. 20.19-23

36 Līhuan ixtalīchihuīna'mā'nacus huā' tamā'na,
a'xni'ca' Jesús tāyalh na ixlaclhpu'nanca'n. Lā'
cāhuanilh:
—Tzey calīla'tit.
37 Lā' cāmakē'klhaca lā' lej tajicua'lh lā' ixta-
puhuan que ixtalaktzī'mā'na espíritu.
38 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¿A'chī' jicua'nā'tit? ¿A'chī' xtunc puhua'nā'tit
mē'cstuca'n?
39 Calaktzī'ntit quimacanī'n lā' quintojonī'n.
Lā' naquilālakapasāuj. Caquilāxa'mauj lā'
caquilālaktzī'uj. Huan espíritu tū' ka'lhī quinīt
lā' lucut hua'chi quit.
40 A'xni'ca' chuntza' cāhuanilh, cāmāsu'ni'lh ix-
macanī'n lā' ixtojonī'n.
41 Pero como xlaca'n tapalalaktzī'ni'lh lā' lej
talīpāxuhualh, tūlalh takalhlaka'ī'lh. Lā' Jesús
cākalhasqui'nīlh:
—¿Chā a'nan līhua't?
42 Lā' tuncan maxquī'ca pītzina'j xatapū'n squī'ti'
lā' lakatin xatachu'cu ta'xcāt.
43 Lā' xla' maklhtīni'lh lā' hua'kō'lh na ixla-
capūnca'n.

44 Lā' ā'calīstān cāhuanilh:
—A'ntū quimpātle'keni'lh ū'tza' a'ntū iccāhuanini' a'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni' que maclacasqui'n na'ictlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios por quimpālacata, a'nlhā tzo'knulh Moisés lā' huan profetasna' lā' a'nlhā huanican Salmos.
45 Lā' tuncan cāmāsca'tīlh ixtachihuīn Dios.
46 Lā' cāhuanilh:
—Chuntza' tatzo'kni' que maclacasqui'n nanī Cristo a'ntī Dios hui'līnī't ixlīmāpūtaxtūnu'. Lā' maclacasqui'n que ixlīlakatu'tun chi'chini' nalakahuanchoko de a'nlhā tahui'lāna'ncha' nīnī'n.
47 Lā' maclacasqui'n que nacāmāsu'ni'kō'can
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj por ixpālacata Cristo. Natzucucan nac Jerusalén lā' nacāhuanikō'can que maclacasqui'n nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n para que nacāmāsputūnu'ni'can.
48 Lā' hui'xina'n nacāmāsu'ni'yā'tit huā' tamā'na
catūhuā como laktzī'nkō'yā'tit.
49 Lā' chuhua'j calaktzī'ntit.
Na'iccāmacamini'yāni' a'ntū huanī't quinTāta'. Lā' natachokoyā'tit huā'tzā' nac Jerusalén hasta a'xni'ca' namaklhtīni'nā'tit huan līmāpa'ksīn a'ntū xala' nac a'kapūn.

Jesús tā'kayāhualh nac a'kapūn
Mr. 16.19-20

50 Lā' tuncan Jesús cālē'lh ī'sca'txtunu'nī'n
nac tej hasta Betania lā' cha'xli ixmacanī'n lā' cāsicua'lanālīlh.
51 Lā' līhuan ixcāsicua'lanālīmā', tzuculh
tā'kayāhua na ixlacapūnca'n lā' lē'nca nac a'kapūn.

52 Xlaca'n tamācā'tanīlh lā' ā'calīstān lej līpāxūj
tataspi'tli nac Jerusalén.
53 Lā' pō'ktu ixtahui'lāna' nac xaka'tla' lītokpān
para natamā'ca'tanī Dios. Amén.

Huan Xasāsti' testamento: Huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo
New Testament in Totonac, Xicotepec De Juárez
(MX:too:Totonac, Xicotepec De Juárez)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totonac, Xicotepec De Juárez

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Totonaco, Xicotepec de Juárez [too], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:
You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Totonac, Xicotepec De Juárez

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
19fdc186-6668-5688-b18c-dfd601741a49